

Ειδική έκθεση

Με ποιον τρόπο υπολογίζουν, περιορίζουν και αντισταθμίζουν τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ τα αέρια θερμοκηπίου που εκπέμπουν;

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Τηλ +352 4398-1

E-mail: eca-info@eca.europa.eu
Internet: <http://eca.europa.eu>

Twitter: @EUAuditorsECA
YouTube: EUAuditorsECA

Περισσότερες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχονται από το διαδίκτυο (<http://europa.eu>).

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2014

ISBN 978-92-872-0861-3
doi:10.2865/66123

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2014
Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

Printed in Luxembourg

Ειδική έκθεση

Με ποιον τρόπο υπολογίζουν, περιορίζουν και αντισταθμίζουν τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ τα αέρια θερμοκηπίου που εκπέμπουν;

(υποβαλλόμενη δυνάμει του άρθρου 287, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ)

Σημεία

Γλωσσάριο

I – VII Σύνοψη

1 – 7 Εισαγωγή

1 – 2 Η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το περιβάλλον στοχεύει στην επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας

3 – 4 Η πρόληψη της επικίνδυνης κλιματικής αλλαγής αποτελεί προτεραιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

5 – 7 Οι δημόσιες διοικήσεις διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην επίτευξη των στόχων για το κλίμα

8 – 11 Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου

12 – 101 Παρατηρήσεις

12 – 61 Τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ δεν διαθέτουν κοινές πολιτικές για την παρακολούθηση και τον περιορισμό των ιδίων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου

12 – 29 Η πλήρης έκταση του αποτυπώματος άνθρακα των θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ είναι άγνωστη και υπάρχει ο κίνδυνος οι αποσπασματικές διαθέσιμες πληροφορίες να υπονομεύσουν την αξιοπιστία των αναφερόμενων στοιχείων

30 – 43 Υπάρχουν στοιχεία που αποδεικνύουν ότι οι εκπομπές που παράγονται από το σύνολο των θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ παρουσιάζουν πτωτική τάση, αλλά μόνον όσον αφορά την κατανάλωση ενέργειας σε κτίρια

44 – 51 Περισσότερα από τα μισά ελεγχθέντα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ δεν είχαν θεσπίσει ποσοτικούς προσδιορισμένους στόχους για τη μείωση των εκπομπών τους, ενώ μόνο δύο διέθεταν τέτοιους στόχους για το 2020

52 – 61 Η αντιστάθμιση των υπολειπόμενων εκπομπών χρησιμοποιείται σε περιορισμένο βαθμό και τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ δεν διαθέτουν κοινή προσέγγιση

62 – 101 Τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ δεν αξιοποιούν πλήρως τα εργαλεία περιβαλλοντικής διαχείρισης που προωθεί η Επιτροπή

62 – 76 Η εισαγωγή του συστήματος οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS) προχωρά με αργούς ρυθμούς

77 – 89 Δυνάμει των ισχυόντων κανόνων, οι πράσινες δημόσιες συμβάσεις αποτελούν επιλογή και όχι υποχρέωση, ενώ λίγα μόνο θεσμικά και λοιπά όργανα τις χρησιμοποιούν συστηματικά

90 – 101 Τα πρότυπα πράσινων κτιρίων που ευνοούν την ενεργειακή απόδοση δεν χρησιμοποιούνται συστηματικά για τα νέα κτίρια και τα μεγάλα έργα ανακαίνισης

102 – 114 Συμπεράσματα και συστάσεις

Παράρτημα — Προσέγγιση του ελέγχου για την αξιολόγηση των πράσινων δημόσιων συμβάσεων

Απαντήσεις

- του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
- του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας
- του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου
- της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης
- της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής και της Επιτροπής των Περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων
- του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Ασφάλειας της Αεροπορίας
- του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος
- του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Φαρμάκων
- του Γραφείου Εναρμόνισης στο Πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα)

Αειφόρος ανάπτυξη: Σύμφωνα με την «Έκθεση Brundtlandt» του 1987 που υποβλήθηκε στη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, αειφόρος ανάπτυξη είναι η ανάπτυξη που καλύπτει τις ανάγκες του παρόντος χωρίς να θέτει σε κίνδυνο τη δυνατότητα των μελλοντικών γενεών να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες.

Αέρια θερμοκηπίου (ΑΘ): Το διοξείδιο του άνθρακα (CO_2), το μεθάνιο (CH_4), το υποξείδιο του αζώτου (N_2O) και οι υδροφθοράνθρακες (HFCs) αποτελούν παραδείγματα αερίων θερμοκηπίου, τα οποία απορροφούν την ηλιακή ακτινοβολία προκαλώντας κατ' αυτό τον τρόπο το φαινόμενο του θερμοκηπίου. Λαμβάνοντας υπόψη το διαφορετικό δυναμικό θέρμανσης του πλανήτη που έχουν τα αέρια θερμοκηπίου, οι εκπομπές τους συνήθως υπολογίζονται και εκφέρονται σε ισοδύναμα διοξειδίου του άνθρακα (CO_2e).

Κλιματική αλλαγή: Σύμφωνα με τη σύμβαση-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για τις κλιματικές μεταβολές, με τον όρο αυτό νοείται η αλλαγή του κλίματος που οφείλεται άμεσα ή έμμεσα στην ανθρώπινη δραστηριότητα η οποία αλλοιώνει τη σύνθεση της ατμόσφαιρας του πλανήτη, επιπλέον των φυσικών διακυμάνσεων του κλίματος που παρατηρούνται στη διάρκεια συγκρίσιμων χρονικών περιόδων.

Αντισταθμισμό: Η αντισταθμισμό άνθρακα είναι ένας μηχανισμός μέσω του οποίου άτομα ή οργανώσεις αντισταθμίζουν τις ίδιες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου ή μέρος αυτών πληρώνοντας για μια ισοδύναμη μείωση των εκπομπών σε κάποιο άλλο μέρος του κόσμου, π.χ. μείωση των εκπομπών μέσω της αντικατάστασης των σταθμών ηλεκτροπαραγωγής που λειτουργούν με άνθρακα από αιολικά πάρκα. Οι αντισταθμίσεις υπολογίζονται ως προς ένα βασικό υποθετικό σενάριο σχετικά με το ύψος των εκπομπών εάν δεν υπήρχε το έργο περιορισμού των εκπομπών που εξασφαλίζει τις αντισταθμίσεις.

Αποτύπωμα άνθρακα: Όρος που χρησιμοποιείται συχνά και αναφέρεται στη συνολική ποσότητα CO_2 και άλλων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου που προκαλούνται άμεσα και έμμεσα από ένα προϊόν ή μια δραστηριότητα, ή που σχετίζονται με τις δραστηριότητες ενός ατόμου ή ενός οργανισμού. Η ΕΕ δεν έχει θεσπίσει υποχρεωτικούς κανόνες για τον υπολογισμό του αποτυπώματος άνθρακα.

Διαρροή: Το ποσοστό της μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου σε χώρες που προσπαθούν να συμμορφωθούν με τα υποχρεωτικά όρια, το οποίο ενδέχεται να επανεμφανιστεί σε άλλες χώρες που δεν δεσμεύονται από τα εν λόγω όρια. Για παράδειγμα, κάποιες εταιρείες ενδέχεται να μεταφέρουν την παραγωγή τους από ανεπτυγμένες σε αναπτυσσόμενες χώρες, προκειμένου να αποφύγουν τους περιορισμούς όσον αφορά τις εκπομπές.

Διοξείδιο του άνθρακα (CO_2): Αέριο που απαντά στη φύση, αλλά και υποπροϊόν της καύσης ορυκτών καυσίμων όπως το πετρέλαιο, το φυσικό αέριο και ο άνθρακας, της καύσης βιομάζας, των αλλαγών χρήσης της γης και των βιομηχανικών διεργασιών (π.χ. παραγωγή τσιμέντου). Είναι το κύριο ανθρωπογενές αέριο του θερμοκηπίου και το αέριο αναφοράς βάσει του οποίου υπολογίζεται ο αντίκτυπος άλλων αερίων θερμοκηπίου.

Δυναμικό θέρμανσης του πλανήτη (Global warming potential, GWP): Ορίζει τον αντίκτυπο που θα έχει ένα αέριο του θερμοκηπίου στη θέρμανση του πλανήτη στη διάρκεια μιας χρονικής περιόδου σε σύγκριση με τον αντίστοιχο αντίκτυπο του διοξειδίου του άνθρακα.

Εκπαιδευτικό βοήθημα για τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις (ΠΔΣ): Πρακτική καθοδήγηση που παρέχεται από τη Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τον τρόπο ενσωμάτωσης πράσινων απαιτήσεων στο πλαίσιο των τεχνικών προδιαγραφών των εγγράφων των διαγωνισμών, των κριτηρίων επιλογής και/ή ανάθεσης και των ρητρών εκτέλεσης.

Εκπομπές που προέρχονται από την παραγωγή: Σύμφωνα με το Πρωτόκολλο για τα Αέρια Θερμοκηπίου, ως εκπομπές που προέρχονται από την παραγωγή νοούνται οι έμμεσες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου που σχετίζονται με την αγορά ή την προμήθεια αγαθών και υπηρεσιών. Παράγονται έως το σημείο παραλαβής τους από τον αναφέροντα οργανισμό και, ως εκ τούτου, αναφέρονται επίσης ως εκπομπές «από τη γέννηση έως την πύλη».

Ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές: Στην οδηγία 2009/28/EK σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ορίζεται ως η ενέργεια από ανανεώσιμες μη ορυκτές πηγές, ήτοι αιολική, ηλιακή, αεροθερμική, γεωθερμική, υδροθερμική και ενέργεια των ωκεανών, υδροηλεκτρική, από βιομάζα, από τα εκλυόμενα στους χώρους υγειονομικής ταφής αέρια, από τα αέρια που παράγονται σε μονάδες επεξεργασίας λυμάτων και από τα βιοαέρια.

Ενεργειακή απόδοση: Μια δραστηριότητα έχει μεγαλύτερη ενεργειακή απόδοση εάν αποδίδει περισσότερο με την ίδια εισροή ενέργειας ή το ίδιο με λιγότερη εισροή ενέργειας. Η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης είναι μια μέθοδος μείωσης της κατανάλωσης ενέργειας ή αναχαίτισης της αύξησης της κατανάλωσης ενέργειας.

Ευρωπαϊκός κώδικας δεοντολογίας σχετικά με την ενεργειακή απόδοση των κέντρων δεδομένων: Εθελοντικός κώδικας δεοντολογίας που προωθείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την αντιμετώπιση της κατανάλωσης ενέργειας στα κέντρα δεδομένων και της ανάγκης περιορισμού των συναφών περιβαλλοντικών και οικονομικών επιπτώσεων και των επιπτώσεων για την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού.

Ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης (ΙΠΑ): Μονάδα μέτρησης του αριθμού των ατόμων κατά τρόπο που τα καθιστά συγκρίσιμα μεταξύ τους, μολοντί ενδέχεται να εργάζονται διαφορετικό αριθμό ωρών εβδομαδιαίως.

Ισοδύναμο CO₂ (CO₂e): Παγκόσμια μονάδα μέτρησης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου που εκφράζει το διαφορετικό δυναμικό θέρμανσης του πλανήτη που έχει κάθε αέριο.

Κτίριο με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας: Στην οδηγία 2010/31/EE για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων ορίζεται ως ένα κτίριο με πολύ υψηλή ενεργειακή απόδοση. Η σχεδόν μηδενική ή πολύ χαμηλή ποσότητα ενέργειας που απαιτείται θα πρέπει να συνίσταται σε πολύ μεγάλο βαθμό σε ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, περιλαμβανομένης της παραγομένης επιτόπου ή πλησίον του κτιρίου.

Μέθοδος περιβαλλοντικού αποτυπώματος οργανισμού (Organisation Environmental Footprint, OEF): Μέθοδος που συνιστάται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τον υπολογισμό και τη δημοσίευση των περιβαλλοντικών επιδόσεων ενός οργανισμού κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής του. Περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την υποβολή αναφορών σχετικά με τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου.

Ουδετερότητα άνθρακα: Κατάσταση στην οποία οι καθαρές εκπομπές άνθρακα που σχετίζονται με ένα προϊόν ή μια δραστηριότητα ισούνται με μηδέν μετά την αντιστάθμιση των αναπόφευκτων εκπομπών.

Περιορισμός των εκπομπών: Προσπάθειες μείωσης των εκπομπών ή ενίσχυσης των καταβοθρών αερίων θερμοκηπίου. Ως παράδειγμα μπορεί να αναφερθεί η αποδοτικότερη χρήση των ορυκτών καυσίμων, η στροφή προς την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, η βελτίωση της μόνωσης των κτιρίων και η επέκταση των καταβοθρών, όπως των δασών, για την απομάκρυνση μεγαλύτερων ποσοτήτων διοξειδίου του άνθρακα από την ατμόσφαιρα.

Πράσινες δημόσιες συμβάσεις (ΠΔΣ): Διαδικασία με την οποία οι δημόσιες αρχές επιδιώκουν να προμηθεύονται αγαθά, υπηρεσίες και έργα με μικρότερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους, σε σύγκριση με αγαθά, υπηρεσίες και έργα που επιτελούν την ίδια πρωταρχική λειτουργία και, σε άλλη περίπτωση, θα αποτελούσαν το αντικείμενο σύμβασης.

Πρόγραμμα για πράσινα κτίρια (Green Building Programme, GBP): Εθελοντικό πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που υποστηρίζει οικονομικά αποδοτικά μέτρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και την εισαγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε κτίρια μη προοριζόμενα για κατοικία.

Πρωτόκολλο για τα αέρια θερμοκηπίου: Ευρέως χρησιμοποιούμενο εθελοντικό λογιστικό πρότυπο και πρότυπο αναφοράς στοιχείων για τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, το οποίο αναπτύχθηκε από την Πρωτοβουλία του Πρωτοκόλλου για τα αέρια θερμοκηπίου. Η πρωτοβουλία αυτή συνιστά πολυμερή εταιρική σχέση επιχειρήσεων, μη κυβερνητικών οργανώσεων, κυβερνήσεων και άλλων ενδιαφερόμενων μερών συγκαλούμενων από το Ινστιτούτο Παγκόσμιων Πόρων (World Resources Institute), μια περιβαλλοντική ΜΚΟ με έδρα στην Ουάσινγκτον, και από το Παγκόσμιο Συμβούλιο Επιχειρήσεων για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (World Business Council for Sustainable Development), μια ένωση διεθνών εταιρειών με έδρα στη Γενεύη.

Φαινόμενο του θερμοκηπίου: Η συσσώρευση θερμότητας στην ατμόσφαιρα κοντά στην επιφάνεια της γης (τροπόσφαιρα) που προκαλείται από τα αέρια θερμοκηπίου και ευθύνεται για την κλιματική αλλαγή. Όπως τα γυάλινα τοιχώματα θερμοκηπίου αυξάνουν τη θερμοκρασία του εσωτερικού αέρα, το φαινόμενο του θερμοκηπίου θερμαίνει την επιφάνεια του πλανήτη. Χωρίς το φυσικό αυτό φαινόμενο, η θερμοκρασία θα ήταν χαμηλότερη του σημείου πήξης του νερού. Εντούτοις, οι ανθρώπινες δραστηριότητες έχουν εντείνει σε μεγάλο βαθμό το φυσικό φαινόμενο του θερμοκηπίου, προκαλώντας την υπερθέρμανση του πλανήτη και πυροδοτώντας την κλιματική αλλαγή.

EMAS: Το εθελοντικό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το σύστημα αυτό συμμορφώνεται με το πρότυπο ISO 14001, αλλά το υπερβαίνει από την άποψη των απαιτήσεων που πρέπει να πληρούνται.

ISO 14001: Πρότυπο που αναπτύχθηκε από τον Διεθνή Οργανισμό Τυποποίησης, ορίζει τα κριτήρια των συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης και παρέχει τη δυνατότητα πιστοποίησης. Δεν προβλέπει απαιτήσεις περιβαλλοντικών επιδόσεων, αλλά σκιαγραφεί το πλαίσιο που μπορεί να ακολουθήσει μια εταιρεία ή ένας οργανισμός για τη δημιουργία ενός αποδοτικού συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης.

I

Προκειμένου να διασφαλιστεί η αξιοπιστία της κλιματικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ, ως φορείς της δημόσιας διοίκησης, πρέπει να είναι πρωτοπόροι στον σχεδιασμό και την εφαρμογή πολιτικών για τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου («αποτύπωμα άνθρακα»). Μετά το 2005 τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ κατόρθωσαν να αντιστρέψουν την αυξητική τάση των εκπομπών που συνδέονταν με τα κτίριά τους. Εντούτοις, δεν εκμεταλλεύθηκαν την ευκαιρία να χαράξουν και να εφαρμόσουν μια κοινή πολιτική, προκειμένου να συνεισφέρουν στον στόχο της ΕΕ για τη μείωση των εκπομπών κατά 20 % μέχρι το 2020 σε σχέση με τα επίπεδα του 1990.

II

Έξι από τα 15 θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ που υποβλήθηκαν σε έλεγχο δεν δημοσιοποίησαν στοιχεία σχετικά με τις εκπομπές τους το 2012 και όσα το έπραξαν δεν υπολόγισαν ή δεν γνωστοποίησαν την πλήρη έκταση των εν λόγω εκπομπών. Κατά συνέπεια, η πλήρης έκταση του αποτυπώματος άνθρακα είναι άγνωστη και υπάρχει ο κίνδυνος οι αποσπασματικές πληροφορίες που διατίθενται να υπονομεύσουν την αξιοπιστία των προσπαθειών αναφοράς στοιχείων και περιορισμού των εκπομπών.

III

Αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τη μείωση των συνολικών εκπομπών που προκαλούνται από το σύνολο των θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ υπάρχουν μόνον όσον αφορά την κατανάλωση ενέργειας σε κτίρια. Από τα δεδομένα που διατίθενται σχετικά με άλλες εκπομπές, και ιδίως όσες προκαλούνται από την κινητικότητα, δεν προκύπτει κάποια σαφής τάση.

IV

Οι μειώσεις που έχουν επιτευχθεί μέχρι σήμερα οφείλονται σε μεγάλο βαθμό στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές, η οποία λαμβάνεται ως μηδενική εκπομπή στους υπολογισμούς του αποτυπώματος άνθρακα.

V

Τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ δεν αξιοποιούν πλήρως τα εργαλεία περιβαλλοντικής διαχείρισης που προωθεί η Επιτροπή. Η εισαγωγή του ευρωπαϊκού συστήματος οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS) προχωρά με αργούς ρυθμούς. Οι δημόσιες διοικήσεις μπορούν να καταχωρίζονται στο EMAS ήδη από το 2001 και, τον Ιούνιο του 2014, επτά από τα 15 ελεγχθέντα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ είχαν καταχωριστεί στο σύστημα. Οι πράσινες δημόσιες συμβάσεις θεωρούνται επιλογή και όχι υποχρέωση, ενώ λίγα μόνο θεσμικά και λοιπά όργανα τις χρησιμοποιούν συστηματικά.

VI

Ο προσεχής στόχος της ΕΕ 2030 για τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου παρέχει στα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ μια νέα ευκαιρία για την ανάπτυξη και εφαρμογή μιας κοινής πολιτικής.

VII

Το Συνέδριο συνιστά στην Επιτροπή να προτείνει μια κοινή πολιτική για τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα των θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ. Η πολιτική αυτή πρέπει να περιλαμβάνει έναν ποσοτικά προσδιορισμένο γενικό στόχο μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου για το 2030. Τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ πρέπει:

- α) να εισαγάγουν μια εναρμονισμένη προσέγγιση για τη δήλωση στοιχείων σχετικά με τις εκπομπές τους, συμπεριλαμβανομένων μεταξύ άλλων όλων των συναφών έμμεσων εκπομπών·
- β) να αναπτύξουν μια κοινή προσέγγιση για την αντιστάθμιση, σε εθελοντική βάση, των αναπόφευκτων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου·
- γ) να αξιοποιήσουν πλήρως τα εργαλεία περιβαλλοντικής διαχείρισης που προωθεί η Επιτροπή, ιδίως όσον αφορά τις πράσινες δημόσιες συμβάσεις.

Η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το περιβάλλον στοχεύει στην επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας

01

Το άρθρο 11 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) προβλέπει ότι οι απαιτήσεις της περιβαλλοντικής προστασίας πρέπει να ενταχθούν στον καθορισμό και την εφαρμογή των πολιτικών και δράσεων της Ένωσης, ιδίως προκειμένου να προωθηθεί η αειφόρος ανάπτυξη.

02

Η πολιτική της Ένωσης για το περιβάλλον στοχεύει στην επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας. Στηρίζεται στην αρχή της προφύλαξης και στις αρχές της προληπτικής δράσης, της επανόρθωσης της βλάβης που υφίσταται το περιβάλλον, κατά προτεραιότητα στην πηγή, καθώς και στην αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει»¹.

Η πρόληψη της επικίνδυνης κλιματικής αλλαγής αποτελεί προτεραιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

03

Για το 2020 η ΕΕ έχει αναλάβει σθεναρή δέσμευση² να επιτύχει μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 20 % σε σχέση με το 1990³.

04

Για το 2030 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει προτείνει τη θέσπιση στόχου μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου κατά 40 % για τις εγχώριες εκπομπές της ΕΕ σε σύγκριση με τις εκπομπές του 1990⁴. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει ζητήσει τη μείωση των εκπομπών κατά τουλάχιστον 40 %⁵.

Οι δημόσιες διοικήσεις διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην επίτευξη των στόχων για το κλίμα

05

Οι δύο σημαντικότερες πηγές εκπομπών αερίων θερμοκηπίου στην Ευρώπη είναι η παραγωγή ενέργειας μέσω της καύσης καυσίμων και οι μεταφορές⁶. Οι δημόσιες διοικήσεις σε όλα τα επίπεδα μπορούν να επηρεάσουν την έκταση αυτών και άλλων εκπομπών μεταβάλλοντας τον τρόπο λειτουργίας τους. Μέσω των δημόσιων συμβάσεων, μπορούν να προωθήσουν λύσεις που διασφαλίζουν την αειφορία του περιβάλλοντος για τα έργα, τα αγαθά και τις υπηρεσίες που χρειάζονται.

06

Προκειμένου να διασφαλιστεί η αξιοπιστία της κλιματικής πολιτικής της ΕΕ, είναι σημαντικό τα θεσμικά και λοιπά όργανα και οι οργανισμοί της ΕΕ (εφεξής «θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ») να αποτελούν παράδειγμα προς μίμηση και να είναι πρωτοπόροι στον σχεδιασμό και την εφαρμογή στρατηγικών για τον περιορισμό του αποτυπώματος άνθρακα των δημόσιων διοικήσεων. Στο **πλαίσιο 1** παρέχονται ορισμένες πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού του αποτυπώματος άνθρακα ενός οργανισμού.

07

Δυνάμει των αρχών που αναφέρονται στη Συνθήκη, δύο είναι οι συμπληρωματικοί τρόποι περιορισμού των επιπτώσεων των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου των θεσμικών οργάνων και των οργανισμών της ΕΕ για το περιβάλλον:

- α) κατά προτεραιότητα, μέσω της μείωσης αυτών των εκπομπών·
- β) μέσω της αντιστάθμισης των υπολειπόμενων εκπομπών.

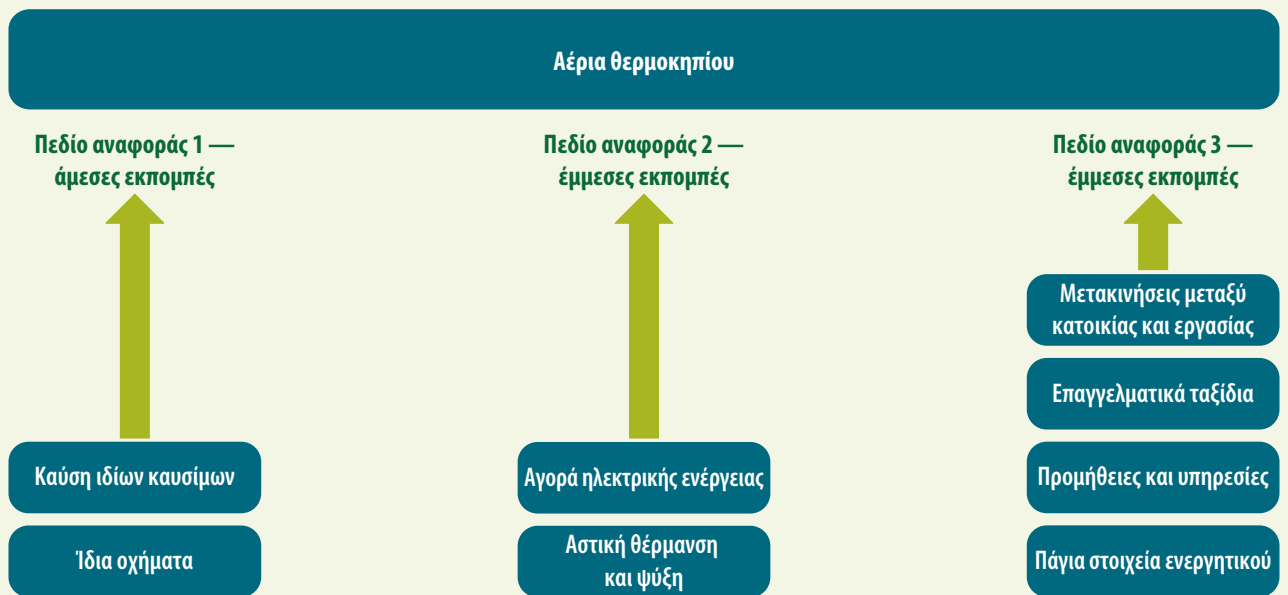
- 1 Βλέπε άρθρο 191 της ΣΛΕΕ.
- 2 Βλέπε τα συμπεράσματα της προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 8ης και 9ης Μαρτίου 2007, σημείο 32.
- 3 Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προσφέρθηκε να αυξήσει την ανωτέρω δέσμευση σε απόλυτη μείωση των εκπομπών κατά 30 %, εάν άλλες μεγάλες οικονομίες συμφωνήσουν να αναλάβουν το μερίδιο που τους αντιστοιχεί δικαίως σε αυτή την προσπάθεια μείωσης των εκπομπών παγκοσμίως.
- 4 COM(2014) 15 τελικό της 22 Ιανουαρίου 2014 — Πλαίσιο πολιτικής για το κλίμα και την ενέργεια κατά την περίοδο από το 2020 έως το 2030.
- 5 Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 5ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με πλαίσιο για τις πολιτικές που αφορούν το κλίμα και την ενέργεια με χρονικό ορίζοντα το έτος 2030 (2013/2135 (INI)).
- 6 Eurostat Pocketbook, *Energy, transport and environment indicators*, έκδοση 2013.

Υπολογισμός του αποτυπώματος άνθρακα ενός οργανισμού

Το αποτύπωμα άνθρακα αντιστοιχεί στη συνολική ποσότητα των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου που σχετίζονται άμεσα και έμμεσα με τις δραστηριότητες ενός οργανισμού. Πηγές αυτών των εκπομπών είναι, λόγου χάριν, η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας σε ηλεκτροπαραγωγικούς σταθμούς, η θέρμανση με ορυκτά καύσιμα και οι μεταφορές.

Τα αέρια θερμοκηπίου, όπως το διοξείδιο του άνθρακα (CO_2), το μεθάνιο (CH_4), το υποξείδιο του αζώτου (N_2O) και οι υδροφθοράνθρακες (HFCs), έχουν διαφορετικό δυναμικό θέρμανσης του πλανήτη. Για παράδειγμα, ένας τόνος μεθανίου ισοδυναμεί με 25 τόνους διοξειδίου του άνθρακα. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη αυτή η διαφορά, η ποσότητα κάθε εκπεμπόμενου αερίου μετατρέπεται σε ισοδύναμο διοξειδίου του άνθρακα (CO_2e), ούτως ώστε ο συνολικός αντίκτυπος από όλες τις πηγές να μπορεί να εκφραστεί ως ένας ενιαίος αριθμός.

Το ευρέως χρησιμοποιούμενο Πρωτόκολλο για τα αέρια θερμοκηπίου διακρίνει τρεις κατηγορίες πηγών εκπομπών («πεδία αναφοράς»). Στο κατωτέρω διάγραμμα παρουσιάζονται ορισμένες πηγές που σχετίζονται περισσότερο με τις δημόσιες διοικήσεις.

Αρχικά, οι αναφορές των οργανισμών εστίαζαν στις εκπομπές των πεδίων αναφοράς 1 και 2. Εντούτοις, οι εκπομπές του πεδίου αναφοράς 3 λαμβάνονται ολοένα και περισσότερο υπόψη για την ολοκληρωμένη διαχείριση των κινδύνων και των ευκαιριών που σχετίζονται με τα αέρια θερμοκηπίου.

Πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.

Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου

10

08

Ο έλεγχος κάλυψε όλα τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ που απασχολούν περισσότερους από 500 υπαλλήλους το 2012. Επιπλέον, στο πεδίο του ελέγχου συμπεριλήφθη ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος λόγω των ειδικών καθηκόντων του που σχετίζονται άμεσα με το θέμα του ελέγχου. Στον **πίνακα 1** παρατίθενται τα 15 θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ που καλύφθηκαν από τον έλεγχο. Για τους σκοπούς του ελέγχου, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής «το Συμβούλιο») αντιμετωπίστηκαν ως μια ενιαία οντότητα, επειδή το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δεν διαθέτει δική του γραμματεία, αλλά υποστηρίζεται από τη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου της ΕΕ. Ομοίως, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και η Επιτροπή των Περιφερειών (εφεξής «οι Επιτροπές») αντιμετωπίστηκαν ως ενιαία οντότητα, επειδή έχουν κοινά κτίρια, κοινές υπηρεσίες υλικοτεχνικής υποστήριξης και κοινές μεταφραστικές υπηρεσίες, η δε διαχείριση ασκείται από κοινού. Ο έλεγχος επικεντρώθηκε ιδιαίτερα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όχι μόνο λόγω του μεγέθους της αλλά και λόγω του ρόλου της ως του θεσμικού οργάνου της ΕΕ που διαθέτει την εξουσία της νομοθετικής πρωτοβουλίας.

09

Με τον έλεγχο του Συνεδρίου αξιολογήθηκε κατά πόσον τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ είχαν θεσπίσει πολιτικές για τη μείωση του αντικτύπου των διοικητικών δραστηριοτήτων τους στο περιβάλλον και κατά πόσον οι εν λόγω πολιτικές εφαρμόστηκαν αποτελεσματικά. Το Συνέδριο εξέτασε εάν τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ:

- α) υπολόγισαν τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου που παράγουν, μείωσαν τις εκπομπές αυτές και αντιστάθμισαν τις υπολειπόμενες
- β) αξιοποίησαν πλήρως τα εργαλεία περιβαλλοντικής διαχείρισης που προωθεί η Επιτροπή για τη μείωση των εκπομπών.

10

Ο έλεγχος βασίστηκε σε ερωτηματολόγια και συνεντεύξεις, καθώς και στην ανάλυση των εγγράφων και των στατιστικών στοιχείων που δημοσιεύθηκαν ή διατέθηκαν από τα ελεγχόμενα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ. Στον έλεγχο συμπεριλήφθη η εξέταση δείγματος διαδικασιών σύναψης συμβάσεων.

11

Ο έλεγχος δεν ήταν έλεγχος άνθρακα, ήτοι στόχος του δεν ήταν ο υπολογισμός ή ο επανυπολογισμός των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα των ελεγχθέντων θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ ή η επαλήθευση της ακρίβειας των υποκείμενων δεδομένων. Εάν δεν ορίζεται κάτι διαφορετικό, τα δεδομένα που αναφέρονται στην έκθεση αφορούν το 2012.

Τα 15 θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ που υποβλήθηκαν σε έλεγχο

	Αριθμός θέσεων στο οργανόγραμμα το 2012 (2014)	Εγκαταστάσεις
Ευρωπαϊκή Επιτροπή	25 065 (24 901)	Βρυξέλλες, Λουξεμβούργο, Ispra, Geel, Καρλσρούη, Petten, Σεβίλλη, Grange, αντιπροσωπείες στα κράτη μέλη
Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	6 684 (6 773)	Βρυξέλλες, Λουξεμβούργο, Στρασβούργο, Γραφεία πληροφοριών στα κράτη μέλη
Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ¹	3 153 (3 101)	Βρυξέλλες
Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης		Βρυξέλλες, Λουξεμβούργο
Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ²	2 185 ³ (2 369) ³	Λουξεμβούργο
Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	1 952 (1 991)	Λουξεμβούργο
Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης	1 670 (1 661)	Βρυξέλλες ⁴
Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων	1 448 (2 602)	Φρανκφούρτη
Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή ⁵		
Επιτροπή των Περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ⁵	1 255 (1 252)	Βρυξέλλες
Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο ⁶	887 (882)	Λουξεμβούργο
Γραφείο Εναρμόνισης στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς	775 (861)	Αλικάντε
Ευρωπαϊκός Οργανισμός Ασφάλειας της Αεροπορίας	634 (685)	Κολωνία
Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων	590 (599)	Λονδίνο
Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος	136 (135)	Κοπεγχάγη

1 Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υποστηρίζεται από τη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου της ΕΕ.

2 Η ΕΤΕΠ συμμετείχε στον έλεγχο εθελοντικά.

3 Οι αριθμοί των θέσεων αναφέρονται στο τέλος του 2012 και το τέλος του 2013.

4 Κεντρικά γραφεία.

5 Οι Επιτροπές έχουν κοινά κτίρια, κοινές υπηρεσίες υλικοτεχνικής υποστήριξης και κοινές μεταφραστικές υπηρεσίες, η δε διαχείριση ασκείται από κοινού.

6 Οι διαπιστώσεις που αφορούν το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο δεν έχουν επαληθευθεί από εξωτερικό φορέα.

Τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ δεν διαθέτουν κοινές πολιτικές για την παρακολούθηση και τον περιορισμό των ιδίων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου

Η πλήρης έκταση του αποτυπώματος άνθρακα των θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ είναι άγνωστη και υπάρχει ο κίνδυνος οι αποσπασματικές διαθέσιμες πληροφορίες να υπονομεύσουν την αξιοπιστία των αναφερόμενων στοιχείων

12

Κατά την άποψη του Συνεδρίου, η ύπαρξη αξιόπιστων και ολοκληρωμένων πληροφοριών σχετικά με την πραγματική έκταση του αποτυπώματος άνθρακα των θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την κατάρτιση και την εφαρμογή αποτελεσματικών στρατηγικών περιορισμού των εκπομπών, οι οποίες να είναι αξιόπιστες και πειστικές και να αποτελούν παράδειγμα προς μίμηση. Επί του παρόντος, δεν υπάρχουν τέτοιου είδους πληροφορίες για τα περισσότερα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ.

Δεν υπάρχει κοινή προσέγγιση για τον υπολογισμό του αποτυπώματος άνθρακα των θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ

13

Για τον υπολογισμό του αποτυπώματος άνθρακα των δημόσιων διοικήσεων δεν υφίσταται δεσμευτική νομοθεσία σε επίπεδο ΕΕ. Συνεπώς, κατά κανόνα, τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ είναι ελεύθερα να αποφασίζουν εάν επιθυμούν να αναφέρουν τις εκπομπές που προκαλούνται από τις δραστηριότητές τους, καθώς και τον τρόπο υπολογισμού και παρακολούθησής τους.

Εντούτοις, ενδέχεται να υπόκεινται σε ορισμένες υποχρεώσεις υποβολής αναφορών στις οικείες χώρες υποδοχής, για παράδειγμα όσον αφορά τις ενεργειακές επιδόσεις των κτιρίων τους. Ωστόσο, οι εν λόγω υποχρεώσεις υποβολής αναφορών δεν είναι εναρμονισμένες σε όλες τις χώρες της ΕΕ.

14

Σε αντίθεση με την πρακτική που έχει αρχίσει να αναπτύσσεται στον ιδιωτικό τομέα⁷, ο δημοσιονομικός κανονισμός της ΕΕ⁸ δεν απαιτεί την ενσωμάτωση περιβαλλοντικών πληροφοριών στις εκθέσεις που υποβάλλονται δυνάμει του Τίτλου ΙΧ («Απόδοση των λογαριασμών και λογιστική»)⁹. Σχετικά με το ζήτημα αυτό δεν υφίστανται ούτε διοργανικές συμφωνίες.

15

Οι οργανισμοί που συμμετέχουν στο εθελοντικό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS)¹⁰ υποχρεούνται να αναφέρουν τις «εκπομπές» τους, στις οποίες περιλαμβάνονται οι συνολικές ετήσιες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, εκφραζόμενες σε τόνους ισοδυνάμου CO₂ έναντι ενός βασικού δείκτη. Εντούτοις, σύμφωνα με την απόφαση της Επιτροπής σχετικά με τον οδηγό για τους χρήστες που συμμετέχουν στο EMAS¹¹, η προσέγγιση του ποσοτικού προσδιορισμού των εκπομπών χρήζει αποσαφήνισης. Σε κάθε περίπτωση, ο οδηγός συνιστά τη δήλωση όχι μόνο των άμεσων αλλά και των σημαντικών έμμεσων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου (βλέπε *πλαίσιο 1*).

7 Η τέταρτη οδηγία 78/660/EOK του Συμβουλίου, της 25ης Ιουλίου 1978, βασισμένη στο άρθρο 54, παράγραφος 3, περίπτωση ζ) της συνθήκης περί των ετησίων λογαριασμών εταιρειών ορισμένων μορφών (ΕΕ L 222 της 14.8.1978, σ. 11), προβλέπει ότι, εάν συντρέχει περίπτωση και στον βαθμό που είναι απαραίτητο για την κατανόηση της ανάπτυξης, των επιδόσεων ή της θέσης της εταιρείας, η ετήσια έκθεση πρέπει να περιλαμβάνει μη χρηματοοικονομικές πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με περιβαλλοντικά ζητήματα. Τον Απρίλιο του 2013 η Επιτροπή υπέβαλε μια νομοθετική πρόταση (COM(2013) 207 τελικό της 16ης Απριλίου 2013) που καθιστά υποχρεωτική την υποβολή εκθέσεων για εταιρείες με μέσο όρο εργαζόμενων άνω των 500.

8 Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου (ΕΕ L 298 της 26.10.2012, σ. 1). Ο κανονισμός αυτός δεν ισχύει στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Οι οργανισμοί της ΕΕ διέπονται από δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης.

9 Η ετήσια έκθεση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας περιλαμβάνει μια ενότητα σχετικά με περιβαλλοντικά ζητήματα. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων υποβάλλει στοιχεία σχετικά με περιβαλλοντικά ζητήματα στην έκθεση περί εταιρικής ευθύνης που αποτελεί μέρος της ετήσιας έκθεσης του Ομίλου της ΕΤΕπ.

10 Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με το EMAS, βλέπε σημεία 62 έως 76.

11 Βλέπε σελίδες 25 και 26 της απόφασης 2013/131/ΕΕ της Επιτροπής, της 4ης Μαρτίου 2013, για την

16

Στη σύστασή της που ψηφίστηκε στις 9 Απριλίου 2013¹², η Επιτροπή ενθαρρύνει τη χρήση της μεθόδου περιβαλλοντικού αποτυπώματος οργανισμού (Organisation Environmental Footprint, OEF) για τη μέτρηση και τη δημοσιοποίηση των περιβαλλοντικών επιδόσεων κύκλου ζωής των δημόσιων οργανισμών, η οποία συμπεριλαμβάνει τη δήλωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου. Η μέθοδος OEF αναπτύχθηκε από το Κοινό Κέντρο Ερευνών της Επιτροπής, λαμβάνοντας υπόψη τις συστάσεις των υφιστάμενων και ευρέως αποδεκτών μεθόδων περιβαλλοντικής λογιστικής για οργανισμούς, καθώς και διάφορα έγγραφα καθοδήγησης.

17

Σύμφωνα με την Επιτροπή, αφορμή για την ανάπτυξη της μεθόδου OEF αποτέλεσε το γεγονός ότι «η σημερινή σωρεία διαφορετικών μεθόδων και πρωτοβουλιών για την αξιολόγηση και τη γνωστοποίηση των περιβαλλοντικών επιδόσεων έχει ως αποτέλεσμα σύγχυση και δυσπιστία όσον αφορά τις πληροφορίες για τις περιβαλλοντικές επιδόσεις»¹³. Όπως διαπιστώθηκε από τον έλεγχο του Συνεδρίου, αυτή η ανάλυση ισχύει και για την υποβολή αναφορών από τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ σχετικά με τα ίδια αποτυπώματα άνθρακα.

Έξι από τα 15 ελεγχθέντα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ που υποβλήθηκαν σε έλεγχο δεν υπολόγισαν τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου που παρήγαγαν το 2012 και όσα το έπραξαν δεν υπολόγισαν ή δεν δημοσιοποίησαν όλα τα στοιχεία

18

Στη διάρκεια του ελέγχου εξετάστηκαν τα στοιχεία που διέθεταν άμεσα τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ σχετικά με τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου που παρήγαγαν το 2012. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Ασφάλειας της Αεροπορίας και ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων δεν δημοσίευσαν στοιχεία σχετικά με τις εκπομπές που παρήγαγαν το 2012. Οι υπόλοιποι οργανισμοί δημοσίευσαν ελλιπή στοιχεία.

19

Καθώς δεν υπάρχουν δεσμευτικοί κανόνες για τον υπολογισμό του αποτυπώματος άνθρακα ενός οργανισμού, ως σημείο αναφοράς για τον έλεγχο χρησιμοποιήθηκε η δήλωση αποτυπώματος άνθρακα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου λόγω του ευρέως πεδίου εφαρμογής της. Στον **πίνακα 2** παρουσιάζεται συγκριτική ανάλυση των πηγών εκπομπών που ελήφθησαν ή που δεν ελήφθησαν υπόψη και των αναφερόμενων επιπέδων εκπομπών.

κατάρτιση του οδηγού για τους χρήστες όπου περιγράφονται τα αναγκαία στάδια για τη συμμετοχή στο EMAS, βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1221/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί της εκούσιας συμμετοχής οργανισμών σε κοινοτικό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS) (ΕΕ L 76 της 19.3.2013, σ. 1).

- 12 Σύσταση 2013/179/ΕΕ της Επιτροπής, της 9ης Απριλίου 2013, σχετικά με τη χρήση κοινών μεθόδων για τη μέτρηση και τη γνωστοποίηση των περιβαλλοντικών επιδόσεων κατά τον κύκλο ζωής των προϊόντων και των οργανισμών (ΕΕ L 124 της 4.5.2013, σ. 1).
- 13 Βλέπε αιτιολογική σκέψη 2 της σύστασης 2013/197/ΕΕ της Επιτροπής, της 9ης Απριλίου 2013.

Πίνακας 2

Δήλωση εκπομπών CO₂e για το 2012 (μόνο στοιχεία που δημοσιεύθηκαν ή πρόκειται να δημοσιευθούν· ως δείκτης αναφοράς χρησιμοποιήθηκε το πεδίο αναφοράς των στοιχείων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου)

	Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων	Ευρωπαϊκός Οργανισμός Ασφάλειας της Αεροπορίας	Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης	Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο	Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και Συμβούλιο της ΕΕ	Επιτροπές (ΕΟΚΕ και ΕΤΠ)	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος	Γραφείο Εναρμόνισης στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων	Δικαστήριο	Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
	μ.δ.	μ.δ.	μ.δ.	μ.δ.	μ.δ.	1 066	42 911	704	2 145	17 793	16 441	18 801	91 893
Εκπομπές το 2012 (τόνοι CO ₂ e)													
Υπόμνημα:													
● Καλύπτεται													
● (●) Καλύπτεται κατ' εκτίμηση													
○ Καλύπτεται εν μέρει													
x Δεν καλύπτεται													
μ.δ. Μη διαθέσιμο													
ΤΟ ΠΕΔΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ περιλαμβάνει εκπομπές από:													
Κατανάλωση ενέργειας σε κτίρια	●	●	○ ²	○ ²	○ ¹	○ ²	○ ²	○ ¹	●	●	●	●	●
Διαρροή ψυκτικών αερίων	●	x	x	x	x	x	x	x	x	●	x	●	●
Μεταφορές αγαθών	●	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	(●)	●
Μεταφορές προσώπων													
Μετακινήσεις μεταξύ κατοικίας και εργασίας	●	x	x	x	x	x	x	x	x	x	●	●	●
Επαγγελματικά ταξίδια	○ ³	x	x	x	x	x	○ ⁴	●	●	●	●	●	○ ³
Επισκέπτες	●	x	x	x	x	x	x	●	x	●	x	●	●
Αγορά προμηθειών και υπηρεσιών	●	x	x	x	x	x	x	x	x	○ ⁵	○ ⁵	(●)	●
Απόβλητα	●	x	x	x	x	x	x	x	x	x	●	●	●
Πάγια στοιχεία ενεργητικού ⁶													
Κατασκευή κτιρίων	●	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	(●)	●
Έπιπλα γραφείου	●	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	(●)	●
Εξοπλισμός ΤΟ	●	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	(●)	●
Λοιπός εξοπλισμός	●	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	(●)	●

1 Δεν δημοσιεύεται ετήσιο αριθμητικό στοιχείο, μόνο συνολικός αριθμός για την περίοδο 2010-2012.
 2 Μόνο κτίρια που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης EMAS.
 3 Δεν περιλαμβάνονται οι μετακινήσεις των μελών του Κοινοβουλίου προκειμένου να παρίστανται σε συνεδριάσεις στις Βρυξέλλες και το Στρασβούργο.
 4 Περιλαμβάνονται μόνο τα επίσημα οχήματα.
 5 Περιλαμβάνεται μόνο το χαρτί.
 6 Εκπομπές που παράγονται κατά την κατασκευή ή παραγωγή διαρκών αγαθών.
 Σημ.: Τα περισσότερα στοιχεία σχετικά με τις εκπομπές προέρχονται από διάφορες ετήσιες περιβαλλοντικές δηλώσεις των διαφόρων θεσμικών και λοιπών οργάνων. Στην περίπτωση του Δικαστηρίου, τα στοιχεία προέρχονται από εξωτερική μελέτη του αποτυπώματος άνθρακα. Στην περίπτωση της ΕΤΠ, τα στοιχεία προέρχονται από την έκθεση της σχετικά με το ίδιο αποτύπωμα άνθρακα για το 2012.

20

Όπως φαίνεται στον **πίνακα 2**, για τη δήλωση των ετήσιων συνολικών εκπομπών του, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έλαβε υπόψη ευρύ φάσμα πηγών εκπομπών. Λόγω αυτής της ευρύτητας του πεδίου αναφοράς, ο όγκος των εκπομπών που αναφέρει το Κοινοβούλιο είναι σχεδόν τόσο μεγάλος όσο οι εκπομπές που αναφέρουν όλα τα άλλα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ μαζί. Μολονότι, κατ' αρχήν, οι κατηγορίες πηγών εκπομπών που λαμβάνει υπόψη το Κοινοβούλιο είναι πλήρεις, το θεσμικό αυτό όργανο αποφάσισε να μην αναφέρει στοιχεία σχετικά με τις εκπομπές που προκαλούνται από τις μετακινήσεις των μελών του από τις χώρες καταγωγής τους για συνεδριάσεις στις Βρυξέλλες και το Στρασβούργο.

21

Η αναφορά στοιχείων της Επιτροπής σχετικά με τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου από την άποψη των ισοδυνάμων CO₂ στην ετήσια περιβαλλοντική δήλωσή της για το 2013 περιορίστηκε σε στοιχεία σχετικά με τις εκπομπές που προκαλούνται από την κατανάλωση ενέργειας σε κτίρια που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του EMAS και βρίσκονται στις Βρυξέλλες, το Λουξεμβούργο και το Petten¹⁴ και από τη χρήση των επίσημων οχημάτων στις πόλεις αυτές.

22

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και η Επιτροπή των Περιφερειών ανέφεραν μόνο τις εκπομπές που προκαλούνται από την κατανάλωση ενέργειας σε κτίρια. Οι εν λόγω Επιτροπές διευκρίνισαν ότι ήταν πρόθυμες να επανεξετάσουν το ενδεχόμενο υπολογισμού ενός συνολικού ολοκληρωμένου αποτυπώματος άνθρακα μετά την κατάρτιση μιας εναρμονισμένης μεθοδολογίας σύμφωνα με πρότυπο της ΕΕ, βάσει της προσέγγισης της OEF.

Τρία από τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ κατέβαλαν προσπάθειες για τη βελτίωση των αναφορών τους

23

Το πεδίο που καλύπτει η δήλωση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας επεκτείνεται σταδιακά από το 2008. Εντούτοις, δεν υπολογίστηκαν οι εκπομπές που προκλήθηκαν από τις μετακινήσεις των υπαλλήλων μεταξύ της κατοικίας και της εργασίας τους και οι εκπομπές που προκλήθηκαν από την κατασκευή των νέων εγκαταστάσεων της Τράπεζας.

24

Από το οικονομικό έτος 2012 και εξής, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων εφαρμόζει τη μεθοδολογία του Πρωτοκόλλου για τα αέρια θερμοκηπίου¹⁵. Εντούτοις, οι εκπομπές που προκαλούνται από την κατασκευή πωλούμενων προϊόντων (εκτός του χαρτιού), την παροχή υπηρεσιών και την κατασκευή κεφαλαιακών αγαθών (όπως εξοπλισμού και οχημάτων) δεν περιλαμβάνονται στο πεδίο της αναφοράς.

25

Το Γραφείο Εναρμόνισης στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς προβλέπει να διευρύνει το πεδίο που θα καλύπτουν οι αναφορές που θα υποβάλλει από το 2013 και εξής βάσει μελέτης εξωτερικού συμβούλου. Ωστόσο, στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω μελέτης δεν συμπεριελήφθησαν οι εκπομπές που προέρχονται από την παραγωγή των πωλούμενων αγαθών και υπηρεσιών, καθώς και από κεφαλαιουχικά αγαθά. Επιπλέον, καλύφθηκαν μόνον οι εκπομπές από πτήσεις αλλά όχι από άλλα επαγγελματικά ταξίδια ή από τις μετακινήσεις των υπαλλήλων των εθνικών αρχών που επισκέπτονται το Γραφείο.

14 Βλέπε **πίνακα 6**.

15 World Business Council for Sustainable Development / World Resources Institute, GHG Protocol Corporate Standard.

Τρία θεσμικά όργανα της ΕΕ πρέπει να προετοιμαστούν για την υποβολή αναφορών σχετικά με τις εκπομπές τους, δεδομένου ότι έχουν κινήσει διαδικασία συμμετοχής τους στο EMAS

26

Η Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου (ΓΓΣ) προτίθεται να αναθέσει μια μελέτη για τον προσδιορισμό του αποτυπώματος άνθρακα του Συμβουλίου. Η μελέτη αυτή θα καλύψει μόνο τις δραστηριότητες στις Βρυξέλλες. Οι εκπομπές που προκαλούνται από τις μετακινήσεις των εκπροσώπων των κρατών μελών από και προς τις χώρες καταγωγής τους για τη συμμετοχή σε συνεδριάσεις που διοργανώνει η ΓΓΣ δεν εμπίπτουν στο πεδίο αναφοράς της σχεδιαζόμενης μελέτης. Επιπλέον, δεν θα ληφθούν υπόψη οι συνεδριάσεις στο Λουξεμβούργο ή σε κράτη μέλη.

27

Το Δικαστήριο έλαβε τη συνολική μελέτη που είχε αναθέσει σε εξωτερικό σύμβουλο σχετικά με το δικό του αποτύπωμα άνθρακα το 2010. Η προσέγγιση για τον υπολογισμό του αποτυπώματος ήταν η ίδια με εκείνη του Κοινοβουλίου. Καταρτίστηκαν επικαιροποιημένες εκδόσεις της μελέτης με στοιχεία για τις σημαντικότερες πηγές εκπομπών το 2011 και το 2012. Τα στοιχεία αυτά δημοσιεύθηκαν τον Ιούνιο του 2014.

28

Τον Νοέμβριο του 2013 το Ελεγκτικό Συνέδριο συνήψε σύμβαση με εξωτερικό σύμβουλο με αντικείμενο την προετοιμασία του για συμμετοχή στο EMAS. Κατά τον χρόνο του ελέγχου, δεν είχε ληφθεί ακόμη απόφαση σχετικά με την εφαρμοστέα διαδικασία όσον αφορά την κατάρτιση της περί εκπομπών δήλωσης.

Η Επιτροπή δεν έχει αποφασίσει ακόμη εάν θα χρησιμοποιήσει τη μέθοδο περιβαλλοντικού αποτυπώματος οργανισμού για την αναφορά στοιχείων

29

Από τη μελέτη που πραγματοποιήθηκε σχετικά με τη μέθοδο OEF στις εγκαταστάσεις του Κοινού Κέντρου Ερευνών στην Ispra προέκυψε ότι η μέθοδος μπορεί να εφαρμοστεί στις δημόσιες διοικήσεις. Ωστόσο, η Επιτροπή δεν έχει ακόμη κινήσει τη διαδικασία κατάρτισης λεπτομερέστερων τομειακών κανόνων για το OEF (OEF SR) όσον αφορά τις δημόσιες διοικήσεις. Επιπλέον, σύμφωνα με την ίδια, η πιθανή επέκταση της μεθόδου αποτελεί αντικείμενο περαιτέρω ανάλυσης, ιδίως όσον αφορά τους πόρους που απαιτούνται για την εφαρμογή της μεθόδου.

Υπάρχουν στοιχεία που αποδεικνύουν ότι οι εκπομπές που παράγονται από το σύνολο των θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ παρουσιάζουν πτωτική τάση, αλλά μόνον όσον αφορά την κατανάλωση ενέργειας σε κτίρια

30

Καθώς δεν υφίστανται αναλυτικά και αξιόπιστα στοιχεία σχετικά με την πραγματική έκταση του αποτυπώματος άνθρακα των θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ, είναι δύσκολο να προσδιοριστούν γενικές τάσεις όσον αφορά τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου που παράγουν. Για τον σκοπό αυτό, σε ορισμένες περιπτώσεις ο έλεγχος χρειάστηκε να βασιστεί σε υποθέσεις που είναι μεν αληθοφανείς, αλλά δεν υποστηρίζονται από επαρκή αποδεικτικά στοιχεία.

31

Στις αποφάσεις που έχουν ληφθεί ή προταθεί από την ΕΕ για τη μείωση των εκπομπών ως έτος αναφοράς χρησιμοποιείται το 1990 (βλέπε σημεία 3 και 4). Ωστόσο, δεν υπάρχουν συγκεκριμένα δεδομένα σχετικά με τις εκπομπές των θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ από το 1990. Κατά συνέπεια, δεν είναι δυνατόν να αξιολογηθούν οι τρέχουσες επιδόσεις τους έναντι των πραγματικών εκπομπών τους το 1990.

32

Εντούτοις, υπάρχουν ορισμένα στοιχεία που υποδηλώνουν ότι οι συνολικές εκπομπές αυξήθηκαν σημαντικά μετά το 1990 και τουλάχιστον μέχρι το 2005¹⁶. Αυτή η αύξηση προκλήθηκε από τη διεύρυνση της ΕΕ, από τις αυξανόμενες δραστηριότητες των υφιστάμενων θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ και από τη δημιουργία νέων.

33

Το 2006 άρχισαν προσπάθειες περιορισμού των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου σε μεγαλύτερη κλίμακα. Αυτή η μεταστροφή εστίασε στις εκπομπές που προκαλούνται από την κατανάλωση ενέργειας σε κτίρια. Το μέγεθος αυτών των εκπομπών εξαρτάται από το συνολικό επίπεδο κατανάλωσης ενέργειας για θέρμανση, ψύξη, φωτισμό, μαγείρεμα, λειτουργία ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών συσκευών και κέντρων δεδομένων¹⁷, καθώς και από το μερίδιο της ενέργειας που παράγεται με χαμηλές ή μηδενικές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου.

Η χρήση πράσινης ηλεκτρικής ενέργειας συνέβαλε στην αντιστροφή της αυξητικής τάσης των εκπομπών που προκαλούνται από την κατανάλωση ενέργειας σε κτίρια ...

34

Το 2007 τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ άρχισαν να αγοράζουν ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές («πράσινη ηλεκτρική ενέργεια»¹⁸) για το τμήμα της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας που δεν καλυπτόταν από ίδια παραγωγή. Επί του παρόντος, όλα τα ελεγχθέντα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ καλύπτουν τη συνολική εξωτερική προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειάς τους, ή τουλάχιστον σημαντικό μέρος αυτής, με πράσινη ηλεκτρική ενέργεια.

35

Στους υπολογισμούς του αποτυπώματος άνθρακα, η πράσινη ηλεκτρική ενέργεια υπολογίζεται γενικά ως μηδενική από την άποψη των εκπομπών¹⁹. Εκτιμάται ότι η πράσινη ηλεκτρική ενέργεια μετριάζει το συνολικό αποτύπωμα άνθρακα κατά περίπου 20 %, υπό την προϋπόθεση ότι όλη η ηλεκτρική ενέργεια προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και ότι η βάση υπολογισμού που λαμβάνεται για τη δήλωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου είναι εξαντλητική. Κατά συνέπεια, η στροφή προς την πράσινη ηλεκτρική ενέργεια έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των συνολικών εκπομπών, εκτός εάν παράλληλα παρατηρηθεί τόσο μεγάλη αύξηση της συνολικής κατανάλωσης ενέργειας από μη ανανεώσιμες πηγές που να μην μπορεί να αντισταθμιστεί από την πράσινη ενέργεια. Εντούτοις, τέτοιου είδους κατάσταση δεν παρατηρήθηκε στα ελεγχθέντα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ.

16 Για παράδειγμα, το 2005 η συνολική κατανάλωση ενέργειας στα κτίρια της Επιτροπής στις Βρυξέλλες ήταν περίπου 60 % υψηλότερη από τα επίπεδα του 2000, που είναι το πρώτο έτος για το οποίο υποβλήθηκαν δεδομένα στο Συνέδριο.

17 Το συνολικό επίπεδο κατανάλωσης ενέργειας σε κτίρια επηρεάζεται από διάφορους παράγοντες, και συγκεκριμένα από τον αριθμό και το μέγεθος των κτιρίων, την ένταση της χρήσης τους από την άποψη του αριθμού των νοίκων και των περιόδων χρήσης, τις ενεργειακές επιδόσεις τους από τεχνική άποψη, την αποδοτικότητα της διαχείρισης των κτιρίων, τη συμπεριφορά των υπαλλήλων και τις κλιματικές διακυμάνσεις.

18 Η πράσινη ηλεκτρική ενέργεια πρέπει να πληροί τα κριτήρια εγγύησης της προέλευσης που καθορίζονται στην οδηγία 2009/28/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και την τροποποίηση και τη συνακόλουθη κατάργηση των οδηγιών 2001/77/ΕΚ και 2003/30/ΕΚ (ΕΕ L 140 της 5.6.2009, σ. 16).

19 Οι εκπομπές της πράσινης ηλεκτρικής ενέργειας δεν αναφέρονται ως μηδενικές στην ετήσια περιβαλλοντική δήλωση της Επιτροπής για τα κτίρια στις Βρυξέλλες.

Παρατηρήσεις

...αλλά η πράσινη ηλεκτρική ενέργεια από εξωτερικούς προμηθευτές έχει κάποιους περιορισμούς ως μέσο μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου

36

Η πλειονότητα της πράσινης ηλεκτρικής ενέργειας που καταναλώνουν τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ στις Βρυξέλλες και στο Λουξεμβούργο παρέχεται από εξωτερικούς προμηθευτές, μέσω διοργανικών συμβάσεων. Ωστόσο, η πράσινη ηλεκτρική ενέργεια που παρέχεται από εξωτερικούς προμηθευτές έχει δύο σημαντικές αδυναμίες όσον αφορά τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου: προς το παρόν δεν είναι διαθέσιμη για όλους και δεν αποτελεί εργαλείο για τη διαρκή βελτίωση των ενεργειακών επιδόσεων.

37

Επί του παρόντος, ο όγκος της πράσινης ηλεκτρικής ενέργειας που είναι διαθέσιμος στην αγορά είναι περιορισμένος. Κατά συνέπεια, η αγορά πράσινης ηλεκτρικής ενέργειας οδηγεί στη μείωση των συνολικών εκπομπών αερίων θερμοκηπίου μόνον εάν, χάρις σε αυτή την αγορά, η ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από ορυκτά καύσιμα αντικαθίσταται από ενέργεια παραγόμενη σε νέες, πρόσθετες εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Εντούτοις, η αυξημένη ζήτηση πράσινης ηλεκτρικής ενέργειας είναι πιθανόν να πυροδοτήσει αυξημένη προσφορά, τουλάχιστον μακροπρόθεσμα.

38

Η πράσινη ηλεκτρική ενέργεια είναι ένα μέτρο που εφαρμόζεται άπαξ για την επίτευξη ταχείας και ορατής μείωσης των εκπομπών, αλλά δεν αποτελεί εργαλείο διαρκούς βελτίωσης. Η στροφή προς την πράσινη ηλεκτρική ενέργεια αποτελεί προσωρινή λύση μέχρι την εισαγωγή περαιτέρω μέτρων για τη μείωση της συνολικής ζήτησης ενέργειας.

Από τα δεδομένα που είναι διαθέσιμα σχετικά με τις εκπομπές που προκαλεί η κινητικότητα δεν προκύπτει κάποια σαφής τάση

39

Λόγω της ιδιαίτερης φύσης των θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ, οι εκπομπές που προκαλούνται από την κινητικότητα τείνουν συνήθως να είναι υψηλότερες σε σχέση με τις εκπομπές της πλειονότητας των δημόσιων διοικήσεων των κρατών μελών. Για έναν ολοκληρωμένο υπολογισμό των εκπομπών που προκαλεί η κινητικότητα, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ακόλουθες πηγές:

- α) μετακινήσεις από και προς τον χώρο εργασίας
- β) επαγγελματικά/υπηρεσιακά ταξίδια.
- γ) επισκέπτες και εξωτερικοί συμμετέχοντες σε συνεδριάσεις και διασκέψεις που διοργανώνονται από τα θεσμικά και λοιπά όργανα.

40

Εάν οι πηγές αυτές είχαν συνυπολογιστεί, οι εκπομπές που σχετίζονται με την κινητικότητα θα αντιστοιχούσαν τουλάχιστον στο ήμισυ των συνολικών εκπομπών που αναφέρονται από τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ. Εντούτοις, επί του παρόντος τα περισσότερα δεδομένα που είναι διαθέσιμα σχετικά με τις εκπομπές που προκαλούνται από την κινητικότητα υστερούν σε πληρότητα και αξιοπιστία σε σύγκριση με τα δεδομένα σχετικά με την κατανάλωση ενέργειας σε κτίρια. Για παράδειγμα, όσον αφορά τις μετακινήσεις των υπαλλήλων μεταξύ της κατοικίας και της εργασίας τους, συνήθως υπάρχει μεγάλο περιθώριο σφάλματος στα δεδομένα που χρησιμεύουν ως βάση για τους υπολογισμούς. Μόνον από τα δεδομένα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων κατέστη δυνατή η αξιολόγηση των τάσεων για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα και τα αποτελέσματα που προέκυψαν σε απόλυτους όρους οδηγούν σε διαφορετικά συμπεράσματα.

41

Οι εκπομπές που ανάγονται στην κινητικότητα και αναφέρθηκαν από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ήταν, σε απόλυτους όρους, 20 % περίπου υψηλότερες το 2012 σε σύγκριση με το 2006. Η εν λόγω αύξηση οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στις αυξημένες εκπομπές που προκλήθηκαν από τις μετακινήσεις των επισκεπτών του Κοινοβουλίου²⁰ στις Βρυξέλλες και το Στρασβούργο, καθώς και στο γεγονός ότι η εξοικονόμηση ενέργειας από τις μετακινήσεις των υπαλλήλων μεταξύ Βρυξελλών, Λουξεμβούργου και Στρασβούργου (βλέπε **πλαίσιο 2**) υπερκαλύπτεται από τις αυξήσεις που προκλήθηκαν από επαγγελματικά ταξίδια πέραν των τριών αυτών πόλεων²¹. Εντούτοις, σε σχετικούς όρους, το Κοινοβούλιο πέτυχε μείωση κατά 3,3 % ανά ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης των εκπομπών που συνδέονται με την κινητικότητα²².

42

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ανέφερε ότι οι εκπομπές της που σχετίζονταν με την κινητικότητα το 2012 ήταν κατά 6 % χαμηλότερες από τις αντίστοιχες του 2007. Οι κατά κεφαλήν εκπομπές λόγω κινητικότητας μειώθηκαν κατά 36 %.

- 20 Ελήφθησαν υπόψη μόνον οι μετακινήσεις τα έξοδα των οποίων ανέλαβε το Κοινοβούλιο.
- 21 Για το 2012 το Κοινοβούλιο ανέφερε ότι οι μετακινήσεις των υπαλλήλων μεταξύ των τριών κύριων τόπων εγκατάστασής του ανήλθε στο 2,5 % του αποτυπώματος άνθρακα. Οι μετακινήσεις υπαλλήλων προς άλλους προορισμούς (κατά κύριο λόγο αεροπορικές) ανήλθαν στο 6,9 % του αποτυπώματος άνθρακα.
- 22 Για το Κοινοβούλιο, η έννοια του «ισοδύναμου πλήρους απασχόλησης» (βλέπε γλωσσάριο) περιλαμβάνει όχι μόνο τα μέλη και τους υπαλλήλους του αλλά και τους επισκέπτες.

Πλαίσιο 2

Λιγότερες εκπομπές από τις μετακινήσεις μεταξύ Βρυξελλών, Λουξεμβούργου και Στρασβούργου

Οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου από τις μετακινήσεις των υπαλλήλων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου μεταξύ Βρυξελλών, Λουξεμβούργου και Στρασβούργου μειώθηκαν κατά 34 % το 2012 σε σύγκριση με το 2006. Αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στο γεγονός ότι οι μετακινήσεις με τρένο έχουν αντικαταστήσει σε μεγάλο βαθμό τις μετακινήσεις με αεροπλάνο.

Χιλιόμετρα (εκατομμύρια)	2006	2012	Εξέλιξη
Με αυτοκίνητο	10,4	9,3	- 10 %
Με τρένο	3,0	7,1	+ 139 %
Με αεροπλάνο	4,8	0,5	- 90 %
ΣΥΝΟΛΟ	18,1	16,9	- 7 %

Πηγή: Υπολογισμοί του ΕΕΣ βάσει στοιχείων που παρασχέθηκαν από το Κοινοβούλιο.

Σημείωση: Το άθροισμα των επιμέρους στοιχείων ενδέχεται να παρουσιάζει αποκλίσεις από το σύνολο λόγω στρογγυλοποίησης.

Παρά τη σημασία τους, τα πάγια στοιχεία ενεργητικού, οι προμήθειες και οι υπηρεσίες τείνουν να παραβλέπονται ως πηγές εκπομπών

43

Οι προμήθειες (όπως τα τρόφιμα ή τα είδη γραφείου) ή οι υπηρεσίες (όπως οι υπηρεσίες καθαρισμού ή τροφοδοσίας) προκαλούν εκπομπές που αξιολογήθηκαν σε σπάνιες περιπτώσεις, εξαιρουμένων των εκπομπών που σχετίζονται με το χαρτί. Το ίδιο ισχύει και για τις εκπομπές που προκαλούνται κατά την κατασκευή διαρκών αγαθών (όπως εξοπλισμού ΤΠ) και της κατασκευής ή ανακαίνισης κτιρίων. Μόνο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υπολόγισε τον πλήρη αντίκτυπο των πάγιων στοιχείων ενεργητικού, των προμηθειών και των υπηρεσιών στο δικό του αποτύπωμα άνθρακα, ο οποίος ανήλθε σε περίπου 30 % του συνολικού αντίκτυπου που αναφέρθηκε για το 2012. Όσον αφορά το Δικαστήριο, ο αντίκτυπός τους υπολογίστηκε κατ' εκτίμηση βάσει στοιχείων για το 2010.

Περισσότερα από τα μισά ελεγχθέντα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ δεν είχαν θεσπίσει ποσοτικώς προσδιορισμένους στόχους για τη μείωση των εκπομπών τους, ενώ μόνο δύο διέθεταν τέτοιους στόχους για το 2020

44

Κατά την άποψη του Συνεδρίου, η θέσπιση ποσοτικώς προσδιορισμένων στόχων για τη μείωση των εκπομπών είναι σημαντική για τον σχεδιασμό και τη διασφάλιση της βιωσιμότητας της περιβαλλοντικής διαχείρισης ενός οργανισμού. Η δημοσιοποίηση και η επίτευξη των εν λόγω στόχων είναι σημαντικές για την αξιοπιστία των προσαθειών μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου.

45

Το 2013 περισσότερα από τα μισά ελεγχθέντα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ δεν είχαν θεσπίσει ποσοτικώς προσδιορισμένους στόχους για τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου που τους αναλογούσαν. Τα υπόλοιπα θεσμικά και λοιπά όργανα έχουν θεσπίσει στόχους για συγκεκριμένες δραστηριότητες ή πηγές εκπομπών ή συνολικούς στόχους, ενώ το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει θεσπίσει στόχους και από τις δύο κατηγορίες (βλέπε **πίνακα 3**).

Έχει δοθεί προτεραιότητα στους βραχυπρόθεσμους στόχους ...

46

Στην πλειονότητα των περιπτώσεων οι βραχυπρόθεσμοι στόχοι χρησιμοποιούνται με χρονικό ορίζοντα μεταξύ ενός και τριών ετών. Με τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι οι εν λόγω στόχοι ενδέχεται να αποδειχθούν χρήσιμοι, εφόσον αποφέρουν άμεσα οφέλη, όπως για παράδειγμα στην περίπτωση της μείωσης των εκπομπών μέσω της στροφής προς την πράσινη ηλεκτρική ενέργεια. Ο μεγαλύτερος κίνδυνος που συνδέεται με τους βραχυπρόθεσμους στόχους είναι ότι δεν προβλέπουν τον κατάλληλο χρονικό ορίζοντα για τα στάδια που απαιτούν περισσότερη προετοιμασία και που οδηγούν στην εξοικονόμηση των εκπομπών μόνον αρκετά χρόνια μετά την αρχική απόφαση (ιδίως κατασκευαστικά έργα). Επιπλέον, με τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι, λόγω των κλιματικών διακυμάνσεων, συντρέχει κίνδυνος διαστρέβλωσης των βραχυπρόθεσμων στόχων που ορίζονται από το ένα έτος στο άλλο και αφορούν την κατανάλωση ενέργειας σε κτίρια.

Πίνακας 3

Ποσοτικώς προσδιορισμένοι στόχοι μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου

Υπόμνημα:	Τομεακοί στόχοι	Συνολικός στόχος	Απόλυτοι στόχοι	Σχετικοί στόχοι	Βραχυπρόθεσμοι στόχοι (από ένα έως τρία έτη)	Μεσοπρόθεσμος στόχος (2020)	Μακροπρόθεσμος στόχος (2030)
● Ναι x Όχι	Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	●	●	x	●	x	● ¹
	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	●	x	●	●	x	x
	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα	x	●	●	x	●	x
	Επιτροπές (ΕΟΚΕ και ΕτΠ)	●	x	x	●	●	x
	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων	x	●	x	●	x	●
	Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος	●	x	●	●	●	x
	Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και Συμβούλιο της ΕΕ	x	x	x	x	x	x
	Δικαστήριο	x	x	x	x	x	x
	Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο	x	x	x	x	x	x
	Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης	x	x	x	x	x	x
	Γραφείο Εναρμόνισης στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς	x	x	x	x	x	x
	Ευρωπαϊκός Οργανισμός Ασφάλειας της Αεροπορίας	x	x	x	x	x	x
	Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων	x	x	x	x	x	x

1 Προστέθηκαν ορισμένοι ενδιάμεσοι στόχοι μείωσης για το 2016 για την ενέργεια, το χαρτί και τα απόβλητα.

Οι **ποσοτικώς προσδιορισμένοι** στόχοι καθορίζουν το μέγεθος των μειώσεων εκπομπών που πρέπει να επιτευχθούν κατά το συγκεκριμένο διάστημα. Διακρίνονται τέσσερα είδη ποσοτικώς προσδιορισμένων στόχων:

- Οι **τομεακοί** στόχοι εφαρμόζονται στις εκπομπές που προκαλούνται από συγκεκριμένες δραστηριότητες (π.χ. εκπομπές από τη θέρμανση και την ψύξη κτιρίων).
- Ο **συνολικός** στόχος αφορά το σύνολο των εκπομπών που προκαλούνται από τις δραστηριότητες θεσμικού ή άλλου οργάνου.
- Οι **απόλυτοι** στόχοι αποσκοπούν στη μείωση των εκπομπών που προκαλούνται από συγκεκριμένες δραστηριότητες ή από θεσμικό ή άλλο όργανο συνολικά και σε σύγκριση με τον όγκο των εκπομπών κατά το έτος αναφοράς.
- Οι **σχετικοί** στόχοι αποσκοπούν στη μείωση των εκπομπών κατά κεφαλήν ή ανά τετραγωνικό μέτρο σε σύγκριση με το έτος αναφοράς.

47

Οι στόχοι μείωσης έχουν οριστεί είτε σε απόλυτους όρους (μείωση των συνολικών εκπομπών) είτε σε σχετικούς όρους (μείωση των εκπομπών κατά κεφαλήν ή ανά τετραγωνικό μέτρο) ή ως συνδυασμός των ανωτέρω. Η θέσπιση απόλυτων στόχων μείωσης συνάδει περισσότερο με την πολιτική της ΕΕ για το κλίμα, σκοπός της οποίας είναι η μείωση των συνολικών εκπομπών.

Επιπλέον, η επιδίωξη απόλυτων στόχων μείωσης συνεπάγεται τη βελτίωση των επιδόσεων και σε σχετικούς όρους, εκτός εάν κάποιο θεσμικό ή άλλο όργανο βρίσκεται σε στάδιο περιορισμού των δραστηριοτήτων του.

... και, εάν υπάρχουν στόχοι για το 2020, αυτοί είναι σχετικοί

48

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων έχουν ορίσει στόχους για το 2020, οι οποίοι αναφέρονται ως σχετικοί στόχοι.

49

Σύμφωνα με την περιβαλλοντική δήλωση του Κοινοβουλίου, στόχος είναι η μείωση των εκπομπών ανά ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης κατά 30 % μεταξύ 2006 και 2020. Στον **πίνακα 4** παρουσιάζονται συγκριτικά οι εκπομπές του 2006²³ και οι αντίστοιχες του 2012, τόσο σε απόλυτους όσο και σε σχετικούς όρους ανά ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης²⁴.

Πίνακας 4

Μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου του Κοινοβουλίου σε απόλυτους και σε σχετικούς όρους

	2006	2012	Μείωση
Συνολικές εκπομπές σε τόνους CO ₂ e	100 138	91 893	- 8,2 %
Εκπομπές ανά ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης	9,37	6,89	- 26,4 %

Πηγή: Περιβαλλοντική δήλωση του ΕΚ, 2013.

50

Στη δήλωση του αποτυπώματος άνθρακα της ΕΤΕπ για το 2012, για την παρακολούθηση και την αναφορά στοιχείων περί της προόδου σε σύγκριση με το 2007, το οποίο αποτελεί έτος αναφοράς, ως στόχος χρησιμοποιείται η μείωση του κατά κεφαλήν αποτυπώματος άνθρακα κατά τουλάχιστον 20 % μέχρι το 2020. Στον **πίνακα 5** παρουσιάζονται συγκριτικά ανά εργαζόμενο οι εκπομπές του 2007 και οι αντίστοιχες του 2012, τόσο σε απόλυτους όσο και σε σχετικούς όρους²⁵.

Πίνακας 5

Μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου της ΕΤΕπ σε απόλυτους και σε σχετικούς όρους

	2007	2012	Μείωση
Συνολικές εκπομπές σε τόνους CO ₂ e	17 932	16 441	- 8,3 %
Εκπομπές ανά εργαζόμενο	11,9	7,5	- 37,0 %

Πηγή: Δήλωση αποτυπώματος άνθρακα 2012 της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων.

- 23 Το 2006 ήταν το πρώτο έτος για το οποίο αναφέρθηκαν στοιχεία σχετικά με το αποτύπωμα άνθρακα του Κοινοβουλίου.
- 24 Καθαρές εκπομπές (η πράσινη ηλεκτρική ενέργεια λογίζεται ως μηδενική εκπομπή). Για το Κοινοβούλιο, η έννοια του «ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης» (βλέπε γλωσσάριο) περιλαμβάνει όχι μόνο τα μέλη και τους υπαλλήλους του αλλά και τους επισκέπτες.
- 25 Καθαρές εκπομπές (η πράσινη ηλεκτρική ενέργεια λογίζεται ως μηδενική εκπομπή). Πρέπει να σημειωθεί ότι τα στοιχεία της ΕΤΕπ για τις εκπομπές δεν είναι συγκρίσιμα με τα αντίστοιχα του Κοινοβουλίου, καθώς οι υποκείμενες μεθοδολογικές έννοιες διαφέρουν.

Δεν έχουν οριστεί μακροπρόθεσμοι στόχοι μετά το 2020

51

Κανένα από τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ δεν έχει θέσει μακροπρόθεσμους στόχους πέραν του 2020. Η πρόταση της Επιτροπής του Ιανουαρίου του 2014 σχετικά με έναν δεσμευτικό στόχο μείωσης των αερίων θερμοκηπίου για την ΕΕ για το 2030 (βλέπε σημείο 4) αποτελεί ευκαιρία προκειμένου τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ να αναπτύξουν και να εφαρμόζουν κοινή μακροπρόθεσμη προσέγγιση.

Η αντιστάθμιση των υπολειπόμενων εκπομπών χρησιμοποιείται σε περιορισμένο βαθμό και τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ δεν διαθέτουν κοινή προσέγγιση

52

Η αντιστάθμιση άνθρακα²⁶ είναι μηχανισμός μέσω του οποίου ένας οργανισμός αντισταθμίζει τις ίδιες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου ή μέρος αυτών αγοράζοντας ισοδύναμη εξοικονόμηση διοξειδίου του άνθρακα σε κάποιο άλλο μέρος του κόσμου, όπως, λόγω χάριν, μείωση των εκπομπών μέσω της αντικατάστασης σταθμών ηλεκτροπαραγωγής με χρήση άνθρακα με αιολικά πάρκα. Οι αντισταθμίσεις υψηλής ποιότητας πρέπει να επαληθεύονται μέσω ενός αναγνωρισμένου συστήματος, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι μειώσεις των εκπομπών είναι όντως πρόσθετες (ήτοι ότι αποκλείονται οι μειώσεις που θα επιτυγχάνονταν ούτως ή άλλως), μόνιμες, ότι δεν υπολογίζονται διπλά και ότι αποφεύγονται οι διαρροές. Εάν για μια δραστηριότητα αντισταθμίζονται όλες οι αναπόφευκτες εκπομπές, μπορεί να θεωρηθεί ότι αυτή έχει «ουδέτερο ισοζύγιο άνθρακα»²⁷.

53

Τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ δεν υποχρεούνται να προσφεύγουν στην αντιστάθμιση του άνθρακα. Εντούτοις, κάποιοι από αυτούς έχουν αρχίσει να χρησιμοποιούν τη μέθοδο αυτή, μολονότι συχνά σε περιορισμένο βαθμό. Με τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι οι τιμές που πλήρωσαν τα όργανα αυτά για την αντιστάθμιση κυμαίνονταν από 3,45 έως 24,5 ευρώ ανά τόνο CO₂e και ότι, συνελπώς, οι τιμές αυτές ήταν πολύ χαμηλότερες από το μέγιστο κόστος των 40 ευρώ (σε τιμές 2007) που έχει οριστεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο στην οδηγία για τα καθαρά οχήματα²⁸.

Μικρός είναι ο αριθμός των θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ που χρησιμοποιούν την αντιστάθμιση σε εθελοντική βάση

54

Ο πρώτος οργανισμός που χρησιμοποίησε αντιστάθμιση ήταν ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος, ο οποίος, το 2006, εισήγαγε ένα σύστημα αντιστάθμισης άνθρακα στο πλαίσιο των επαγγελματικών ταξιδιών. Το ταξιδιωτικό γραφείο του ΕΟΠ υπολογίζει τις παραγόμενες εκπομπές και οι αντισταθμίσεις που προκύπτουν χρησιμοποιούνται για την υποστήριξη των έργων ενεργειακής απόδοσης με πιστοποίηση «Gold Standard»²⁹ στην Αφρική. Το 2012 το συνολικό κόστος αντιστάθμισης 745 τόνων ανήλθε σε 11 286 ευρώ, ήτοι 15,15 ευρώ ανά τόνο. Επιπλέον, τον Ιούλιο του 2013 αποφασίστηκε η αντιστάθμιση των εκπομπών που σχετίζονταν με τη θέρμανση το 2010, το 2011 και το 2012 για 2 420 ευρώ, ήτοι 10 ευρώ ανά τόνο, ποσό που διατέθηκε σε έργο κατασκευής αιολικού πάρκου στην Τουρκία.

26 Η αντιστάθμιση άνθρακα δεν πρέπει να συγχέεται με το σύστημα εμπορίας εκπομπών της ΕΕ, που είναι ένα υποχρεωτικό σύστημα ανώτατων ορίων και εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου για δραστηριότητες με υψηλή κατανάλωση ενέργειας. Βλέπε οδηγία 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Οκτωβρίου 2003, σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Κοινότητας και την τροποποίηση της οδηγίας 96/61/ΕΚ (ΕΕ L 275 της 25.10.2003, σ. 32).

27 Βλέπε τον ορισμό που προβλέπεται από το Υπουργείο Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής του Ηνωμένου Βασιλείου στο έγγραφο του με τίτλο *A guide to carbon offsetting for the public sector*, έκδοση 2, 2011, σ. 11. Σύμφωνα με τον εν λόγω ορισμό, ουδετερότητα του άνθρακα σημαίνει ότι, μέσω μιας διαφανούς διαδικασίας υπολογισμού και μείωσης των εκπομπών και αντιστάθμισης των υπολειπόμενων εκπομπών, οι καθαρές εκπομπές άνθρακα ισούνται με το μηδέν.

28 Βλέπε παράρτημα (πίνακας 2) της οδηγίας 2009/33/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με την προώθηση καθαρών και ενεργειακά αποδοτικών οχημάτων οδικών μεταφορών (ΕΕ L 120 της 15.5.2009, σ. 5).

29 Το Gold Standard, που καθιερώθηκε το 2003 από ομάδα μη κυβερνητικών οργανώσεων, είναι ένα ευρέως χρησιμοποιούμενο εθελοντικό πρότυπο πιστοποίησης για έργα αντιστάθμισης άνθρακα.

55

Το Γραφείο Εναρμόνισης στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς χρησιμοποιεί την αντιστάθμιση από το 2010 με στόχο να επιτύχει σταδιακά ουδετερότητα άνθρακα, λαμβάνοντας υπόψη ότι η βάση υπολογισμού των ίδιων εκπομπών CO₂ θα διευρυνθεί τα προσεχή έτη. Για τους 2 145 τόνους εκπομπών που δηλώθηκαν το 2012, χρησιμοποιήθηκε αντιστάθμιση ύψους 52 549 ευρώ, ήτοι 24,5 ευρώ ανά τόνο προς υποστήριξη έργου διάδοσης της χρήσης αποδοτικών ξυλόσομπων στη Νιγηρία.

56

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο χρησιμοποίησε για πρώτη φορά ένα σύστημα αντιστάθμισης άνθρακα το 2012. Το Προεδρείο του Κοινοβουλίου αποφάσισε να αντισταθμίσει ορισμένες κατηγορίες εκπομπών (ιδίως όσες σχετίζονται με την κατανάλωση ενέργειας σε κτίρια και με τα υπηρεσιακά ταξίδια των υπαλλήλων), οι οποίες ανέρχονταν στο 27 % του αποτυπώματος άνθρακα του Κοινοβουλίου που δηλώθηκε για το 2011. Λόγω της πτώσης των τιμών αντιστάθμισης του άνθρακα στην αγορά, αντί για την αρχική πρόβλεψη των 705 000 ευρώ, η πραγματική τιμή που κατέβαλε το Κοινοβούλιο ήταν 89 558 ευρώ³⁰ (3,45 ευρώ ανά τόνο) υπέρ έργου ενεργειακής απόδοσης σε ένα εργοστάσιο παραγωγής χάλυβα στην Κίνα, το οποίο συμμορφώνεται με το πρότυπο ποιότητας «Gold Standard»³¹.

57

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα χρησιμοποίησε τη μέθοδο της αντιστάθμισης για τα σιδηροδρομικά επαγγελματικά ταξίδια. Αυτά αντιστοίχησαν σε 30,9 τόνους CO₂e το 2012, ήτοι σε μικρό μερίδιο των εκπομπών που προκλήθηκαν από επαγγελματικά ταξίδια. Για τις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών διεθνών επαγγελματικών ταξιδιών, η κατευθυντήρια οδηγία³² της ΕΚΤ για βιώσιμες συμβάσεις, του Δεκεμβρίου του 2012, συνιστά να απαιτείται από τον ανάδοχο να αντισταθμίζει το 100 % των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου που προκαλούνται από επίσημα ταξίδια.

Στην εν λόγω κατευθυντήρια οδηγία συνιστάται τα έργα που σχετίζονται με την παροχή αντισταθμίσεων άνθρακα να πληρούν τα κριτήρια της προσθετικότητας και της μονιμότητας, να αποφεύγονται οι διαρροές και οι διπλοί υπολογισμοί και οι αντισταθμίσεις να επαληθεύονται από ανεξάρτητο εξωτερικό φορέα επαλήθευσης. Κατά τον χρόνο του ελέγχου, η σύσταση δεν είχε εφαρμοστεί ακόμη.

Δύο όργανα της ΕΕ αποφάσισαν να χρησιμοποιήσουν τη μέθοδο της αντιστάθμισης, αλλά η εφαρμογή της ανεβλήθη ή ανεστάλη

58

Το 2007 η Διευθύνουσα Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων ενέκρινε την αρχή της ουδετερότητας άνθρακα και αποφάσισε να αντισταθμίσει τις υπολειπόμενες εκπομπές της μέσω πιστωτικών μορίων άνθρακα υψηλής ποιότητας, αφού θα είχαν εφαρμοστεί τα απαραίτητα μέτρα για τη μείωσή τους. Εντούτοις, κατά τον χρόνο του ελέγχου, η απόφαση δεν είχε εφαρμοστεί ακόμη. Η ΕΤΕπ αποφάσισε ότι η εφαρμογή θα ξεκινήσει το 2014 με την αντιστάθμιση του υπολειπόμενου αποτυπώματος άνθρακα του 2013.

59

Το 2008 ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Ασφάλειας της Αεροπορίας υπέγραψε σύμβαση-πλαίσιο για την παροχή υπηρεσιών αντιστάθμισης άνθρακα για την αντιστάθμιση των ίδιων εκπομπών που προκαλούνται από αεροπορικά ταξίδια. Σύμφωνα με τον Οργανισμό, η σύμβαση ανεστάλη το 2010 μετά την ανακοίνωση περικοπών στον προϋπολογισμό των εξόδων ταξιδιού. Το 2012 ο Οργανισμός χρησιμοποίησε τη μέθοδο της αντιστάθμισης για τα σιδηροδρομικά επαγγελματικά ταξίδια.

- 30 Το ποσό αυτό αντιστοιχεί σε λιγότερο από το 10 % του διαθέσιμου ποσού στο πλαίσιο του άρθρου 239 του προϋπολογισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που αφορά δαπάνες για την αντιστάθμιση εκπομπών άνθρακα (950 000 ευρώ). Εντούτοις, το εναπομείναν ποσό στο πλαίσιο του άρθρου 239 δεν χρησιμοποιήθηκε για την αγορά περισσότερων μορίων αντιστάθμισης.
- 31 Όσον αφορά τις χώρες προέλευσης των μορίων αντιστάθμισης, οι τεχνικές προδιαγραφές δεν περιλάμβαναν σχετικές απαιτήσεις, μολονότι ο εξωτερικός σύμβουλος του Κοινοβουλίου είχε συστήσει να δοθεί προτεραιότητα σε κράτη μέλη της ΕΕ ή στις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες.
- 32 Βλέπε επίσης σημείο 88.

Η Επιτροπή δεν κάνει χρήση της αντιστάθμισης

60

Στον δικτυακό τόπο της Επιτροπής³³, ο αρμόδιος για δράση για το κλίμα επίτροπος προτείνει στους πολίτες της ΕΕ να εξετάσουν τη δυνατότητα εθελοντικής αντιστάθμισης των αεροπορικών ταξιδιών τους (βλέπε **πλαίσιο 3**).

61

Εντούτοις, η Επιτροπή, όπως και η πλειονότητα των θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ, επί του παρόντος δεν αντισταθμίζει τις εκπομπές της, συμπεριλαμβανομένων όσων προκαλούνται από τα αεροπορικά ταξίδια των μελών και του προσωπικού της. Τα ανώτερα στελέχη των θεσμικών και λοιπών οργάνων που επί του παρόντος δεν αντισταθμίζουν τις εκπομπές τους χρησιμοποιούν διάφορα επιχειρήματα που μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

α) Η αντιστάθμιση δεν εκλαμβάνεται ως συμπληρωματικό μέσο για τη μείωση των εκπομπών που προκαλούν αλλά ως εναλλακτική λύση που είναι λιγότερο αξιόπιστη από τις προσπάθειες μείωσης των εκπομπών αυτών. Συνεπώς, όλες οι διαθέσιμες πιστώσεις του προϋπολογισμού πρέπει να επενδύονται σε μέτρα ενεργειακής απόδοσης.

β) Η αντιστάθμιση θεωρείται πρόωρη, εάν δεν έχουν εξαντληθεί όλες οι άλλες δυνατότητες εξάλειψης ή μείωσης των υφιστάμενων εκπομπών.

γ) Για τη θέσπιση μιας πολιτικής ουδετερότητας του άνθρακα μέσω της αντιστάθμισης θα ήταν απαραίτητη η ύπαρξη ενός κατάλληλου νομικού και οικονομικού πλαισίου, κοινού για όλα τα θεσμικά και τα λοιπά όργανα της ΕΕ.

δ) Η ποιότητα των αντισταθμίσεων άνθρακα δεν διασφαλίζεται πάντοτε επαρκώς.

Κατά την άποψη του Συνεδρίου, η χρήση αντισταθμίσεων υψηλής ποιότητας σε συνδυασμό με μέτρα μείωσης των εκπομπών (και όχι στη θέση αυτών) θα ήταν η καταλληλότερη λύση για την αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων.

33 Ways you can fight climate change, Ιανουάριος 2014 (http://ec.europa.eu/clima/citizens/tips/tips_04_en.htm).

Ο αρμόδιος για τη δράση για το κλίμα επίτροπος προτείνει τη δυνατότητα αντιστάθμισης των αεροπορικών ταξιδιών που είναι αναπόφευκτα

Τα αεροπορικά ταξίδια είναι η πηγή εκπομπών CO₂ που εμφανίζει τη μεγαλύτερη αύξηση παγκοσμίως. Εάν πετάτε, μια καλή ιδέα είναι να «αντισταθμίσετε» τις εκπομπές άνθρακα που προκαλείτε. Υπάρχουν οργανισμοί που υπολογίζουν τις εκπομπές αυτές και επενδύουν χρήματα στην ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές.

Τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ δεν αξιοποιούν πλήρως τα εργαλεία περιβαλλοντικής διαχείρισης που προωθεί η Επιτροπή

Η εισαγωγή του συστήματος οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS) προχωρά με αργούς ρυθμούς

62

Η Επιτροπή υποστηρίζει την προώθηση του συστήματος οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου της ΕΕ σε όλα τα κράτη μέλη. Στόχος του EMAS είναι η συνεχής βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων των οργανισμών μέσω της συστηματικής και περιοδικής αξιολόγησης της διαχείρισης των περιβαλλοντικών πτυχών των δραστηριοτήτων τους και, συνεπώς, όχι μόνον όσον αφορά τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Η συμμόρφωση ενός οργανισμού με τις διατάξεις του κανονισμού EMAS πρέπει να επικυρωθεί από διαπιστευμένους εξωτερικούς επαληθευτές περιβάλλοντος, προκειμένου να επιτραπεί η καταχώρισή του στις διάφορες αρμόδιες αρχές των κρατών μελών, και στη συνέχεια πρέπει να επικυρώνεται τακτικά προκειμένου να ανανεώνεται η εγγραφή του³⁴. Σύμφωνα με την Επιτροπή, το EMAS είναι το πιο αξιόπιστο και αυστηρό εργαλείο περιβαλλοντικής διαχείρισης στην αγορά³⁵. Επίσης, είναι ανοικτό σε οργανισμούς εκτός ΕΕ.

63

Η συμμετοχή στο EMAS είναι εθελοντική και οι συμμετέχοντες «μπορούν να αποκομίζουν προστιθέμενη αξία ως προς τον ρυθμιστικό έλεγχο, την εξοικονόμηση κόστους και το γόητρό τους στο κοινό, υπό την προϋπόθεση ότι μπορούν να επιδεικνύουν βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεών τους.»³⁶ Ο κανονισμός EMAS επιτρέπει στους συμμετέχοντες να καταχωρίζουν μόνο κάποια τμήματα ενός οργανισμού.

Η καταχώριση δημόσιων διοικήσεων στο EMAS είναι δυνατή από το 2001 και τον Ιούνιο του 2014 είχαν καταχωριστεί επτά από τα ελεγχθέντα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ

64

Ο πρώτος κανονισμός EMAS, που θεσπίστηκε το 1993, αφορούσε αποκλειστικά εταιρείες των βιομηχανικών κλάδων. Με την πρώτη αναθεώρηση του κανονισμού EMAS το 2001 (EMAS II), το σύστημα επεκτάθηκε σε όλους τους οικονομικούς κλάδους, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων και ιδιωτικών υπηρεσιών. Τα θεσμικά όργανα της ΕΕ κλήθηκαν «να προσπαθήσουν να υιοθετήσουν τις αρχές που καθιερώνονται με τον κανονισμό»³⁷. Με τη δεύτερη αναθεώρηση (EMAS III), που εγκρίθηκε το 2009, το σύστημα κατέστη ελκυστικότερο για τους μικρούς οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων αρχών που απασχολούν λιγότερους από 250 υπαλλήλους.

- 34 Τον Ιανουάριο του 2014 είχαν καταχωριστεί στο EMAS περισσότεροι από 4 500 οργανισμοί και κατά προσέγγιση 7 800 εγκαταστάσεις.
- 35 Βλέπε δελτίο του EMAS με τίτλο *EMAS and ISO 14001: complementarities and differences* (http://ec.europa.eu/environment/emas/pdf/factsheet/EMASiso14001_high.pdf).
- 36 Βλέπε αιτιολογική σκέψη 8 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1221/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009, περί της εκούσιας συμμετοχής οργανισμών σε κοινοτικό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS) και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 761/2001 και των αποφάσεων της Επιτροπής 2001/681/ΕΚ και 2006/193/ΕΚ (ΕΕ L 342 της 22.12.2009, σ. 1).
- 37 Βλέπε αιτιολογική σκέψη 21 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 761/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαρτίου 2001, για την εκούσια συμμετοχή οργανισμών σε κοινοτικό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS) (ΕΕ L 114 της 24.4.2001, σ. 1).

65

Τον Ιούνιο του 2014 επτά από τα ελεγχθέντα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ είχαν καταχωριστεί στο σύστημα, ενώ πέντε εξ αυτών προετοίμαζαν την καταχώρισή τους. Στον **πίνακα 6** παρουσιάζεται συνοπτική επισκόπηση της κατάστασης.

66

Τρία από τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ που διαθέτουν πιστοποίηση EMAS έχουν επιλέξει να καταχωρίσουν ορισμένα μόνο τμήματα των εγκαταστάσεων ή των κτιρίων τους. Στις περισσότερες περιπτώσεις, αυτοί οι περιορισμοί του πεδίου εφαρμογής είναι προσωρινοί και αφορούν κτίρια που δεν συμμορφώνονται ακόμη με το EMAS ή που πρόκειται να εκκενωθούν τα προσεχή έτη.

Πίνακας 6

Καταχώριση στο σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου της ΕΕ

Θεσμικό ή άλλο όργανο	Καταχώριση ή πρόβλεψη καταχώριση στο EMAS	Καλυπτόμενο εμβαδόν κτιρίων το 2013	
Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος	Από το 2005	100 %	
Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Από το 2005	Βρυξέλλες	85 %
		Λουξεμβούργο	31 %
		Petten (JRC)	100 %
		Άλλες εγκαταστάσεις του JRC	0 %
		Υπηρεσία εκδόσεων (Λουξεμβούργο)	0 %
		Grange	0 %
		Εκτελεστικοί οργανισμοί	0 %
		Αντιπροσωπείες στα κράτη μέλη	0 %
		Συνολικό καλυπτόμενο εμβαδόν	57 %
		Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	Από το 2007
Γραφείο Εναρμόνισης στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς	Από το 2008	77 % (εξαιρουμένου ενός μισθωμένου κτιρίου)	
Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα	Από το 2010	100 % (εξαιρουμένου εξωτερικού κέντρου δεδομένων)	
Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή	Από το 2011	100 % των πέντε κτιρίων που χρησιμοποιούνται κατ' αποκλειστικότητα.	
Επιτροπή των Περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης		0 % του κτιρίου που χρησιμοποιείται από κοινού με την Επιτροπή	
Ευρωπαϊκό Συμβούλιο	Υπό προετοιμασία, η καταχώριση προβλέπεται για το 2015	μ.δ.	
Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	Υπό προετοιμασία, η καταχώριση προβλέπεται για το 2015	μ.δ.	
Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων	Υπό προετοιμασία, η καταχώριση προβλέπεται για το 2015	μ.δ.	
Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	Υπό προετοιμασία, η καταχώριση προβλέπεται για το 2016	μ.δ.	
Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο	Υπό προετοιμασία, η καταχώριση προβλέπεται για το 2016	μ.δ.	
Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων	Προετοιμασία για σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης Δεν έχει ληφθεί απόφαση για υιοθέτηση του EMAS (εναλλακτικά εξετάζεται το πρότυπο ISO 14001)	μ.δ.	
Ευρωπαϊκός Οργανισμός Ασφάλειας της Αεροπορίας	Δεν έχει ληφθεί απόφαση για προετοιμασία καταχώρισης στο EMAS	μ.δ.	
Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης	Δεν έχει ληφθεί απόφαση για προετοιμασία καταχώρισης στο EMAS	μ.δ.	

Επί του παρόντος, το πεδίο εφαρμογής του EMAS στην Επιτροπή είναι εξαιρετικά περιορισμένο

67

Στην περίπτωση της Επιτροπής, οι τρέχοντες περιορισμοί του πεδίου εφαρμογής του EMAS είναι σημαντικότεροι σε σχέση με αυτούς που ισχύουν σε άλλα θεσμικά και λοιπά όργανα. Αυτό οφείλεται εν μέρει στο μέγεθος της Επιτροπής, ιδίως από την άποψη του μεγάλου αριθμού εγκαταστάσεων σε ορισμένα κράτη μέλη και του μεγάλου αριθμού κτιρίων που πρέπει να καλυφθούν. Εντούτοις, οι καθυστερήσεις αποδίδονται επίσης στη χρονοβόρα διαδικασία λήψης αποφάσεων και τη χαμηλή προτεραιότητα από την άποψη των διαθέσιμων ανθρωπίνων πόρων.

68

Μετά την επιτυχημένη ολοκλήρωση ενός πιλοτικού έργου EMAS για ορισμένες υπηρεσίες της Επιτροπής που κατέλαβαν οκτώ κτίρια στις Βρυξέλλες το 2005, μόλις τον Σεπτέμβριο του 2009 η Επιτροπή αποφάσισε να εντάξει στο πεδίο εφαρμογής της καταχώριση στο EMAS όλες τις δραστηριότητες και τα κτίριά της στις Βρυξέλλες και το Λουξεμβούργο. Δεν έχει οριστεί προθεσμία για την επίτευξη αυτού του στόχου.

69

Το 2010 τα συστήματα διαχείρισης των πέντε εγκαταστάσεων του Κοινού Κέντρου Ερευνών (JRC) έλαβαν πιστοποίηση ISO 14001. Εντούτοις, το JRC δεν εκμεταλλεύθηκε την ευκαιρία για να εξασφαλίσει ταυτόχρονα την καταχώρισή του στο EMAS³⁸.

70

Τον Νοέμβριο του 2013 η Επιτροπή δεσμεύθηκε να εφαρμόσει, εν ευθέτω χρόνω, το EMAS σε όλες τις δραστηριότητες και τις εγκαταστάσεις της εντός Ευρωπαϊκής Ένωσης³⁹. Στην απόφαση αναφέρεται ρητά η επέκταση της καταχώρισης στο EMAS των δραστηριοτήτων και των εγκαταστάσεων του Κοινού Κέντρου Ερευνών και του Γραφείου Τροφίμων και Κτηνιατρικών Θεμάτων στο Grange. Εντούτοις, δεν γίνεται αναφορά στους εκτελεστικούς οργανισμούς και τις αντιπροσωπείες της Επιτροπής στα κράτη μέλη (που καταλαμβάνουν περισσότερα από 35 κτίρια συνολικού εμβαδού 38 000 τετραγωνικών μέτρων περίπου). Η χρήση του συστήματος αυτού στις αντιπροσωπείες θα αποτελούσε ευκαιρία ενεργού προώθησης του EMAS στα κράτη μέλη και απόδειξης της χρησιμότητάς του και για τους μικρούς οργανισμούς⁴⁰.

71

Το ίδιο ισχύει και για τις αντιπροσωπείες της ΕΕ (που βρίσκονται σε περισσότερες από 140 χώρες συνολικού εμβαδού 250 000 τετραγωνικών μέτρων περίπου), οι οποίες επί του παρόντος τελούν υπό τη διαχείριση της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης. Η ΕΥΕΔ δεν έχει δεσμευθεί ακόμη να υιοθετήσει το EMAS.

- 38 Το EMAS περιλαμβάνει όλες τις απαιτήσεις του ISO 14001 και άλλες ακόμη. Τα δύο συστήματα μπορούν να επικυρωθούν και να πιστοποιηθούν ταυτόχρονα. Κατά συνέπεια, το πρόσθετο κόστος που συνεπάγεται η υιοθέτηση και των δύο ταυτόχρονα είναι ελάχιστο ή και ανύπαρκτο.
- 39 Απόφαση C(2013) 7708 τελικό, της 18ης Νοεμβρίου 2013, σχετικά με την εφαρμογή του κοινοτικού συστήματος οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS) από τις υπηρεσίες της Επιτροπής.
- 40 Η Επιτροπή έχει δημοσιεύσει ένα εκπαιδευτικό βοήθημα για το EMAS για μικρούς οργανισμούς (*EMAS toolkit for small organisations*) και προωθεί μια τυποποιημένη μεθοδολογία που καλείται *EMAS Easy*.

Παρατηρήσεις

Το EMAS συνεπάγεται έξοδα, αλλά επιφέρει περιβαλλοντικές βελτιώσεις και εξοικονόμηση πόρων

72

Με τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι το κόστος λειτουργίας του EMAS κυμαινόταν μεταξύ 50 000 και 1 εκατομμυρίου ευρώ ετησίως, ανάλογα με το μέγεθος του θεσμικού ή άλλου οργάνου της ΕΕ και τον βαθμό φιλοδοξίας του όσον αφορά τις επιδόσεις του συστήματος. Αυτή η εκτίμηση περιλαμβάνει τις δαπάνες προσωπικού και τις δαπάνες που σχετίζονται με την επαλήθευση και τις υπηρεσίες εσωτερικού ελέγχου αλλά όχι τις επενδύσεις που απορρέουν το EMAS.

73

Συνήθως, η εισαγωγή του EMAS επιφέρει βελτιώσεις που αρχίζουν να εμφανίζονται κατά τη φάση προετοιμασίας για την πρώτη καταχώριση στο EMAS. Για παράδειγμα, το 2012 τόσο η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (που έχει καταχωριστεί στο EMAS από το 2010) όσο και οι Επιτροπές (που έχουν καταχωριστεί στο EMAS από το 2011) ανέφεραν κατά κεφαλήν μείωση της τάξης του 20 % στην κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας σε σύγκριση με το 2008, ενώ και στις δύο περιπτώσεις καταγράφεται σταθερή μείωση από το 2009.

74

Αυτή η εξοικονόμηση ενέργειας έχει θετικό αντίκτυπο όχι μόνο στο περιβάλλον αλλά και από οικονομική άποψη. Κατά κανόνα, τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ που έχουν εισαγάγει το EMAS δεν παρακολουθούν συγκεκριμένα τις οικονομίες που επιτυγχάνονται χάρις σ' αυτό. Ωστόσο, το EMAS έχει άμεσο θετικό οικονομικό αντίκτυπο στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η εξοικονόμηση ενέργειας και άλλων πόρων επιτυγχάνεται χωρίς να απαιτούνται επενδύσεις, ήτοι μέσω της καλύτερης διαχείρισης των κτιρίων (π.χ. προσαρμογή του χρόνου θέρμανσης και της μέσης θερμοκρασίας) ή αλλαγών στη συμπεριφορά του προσωπικού (π.χ. απενεργοποίηση

των ηλεκτρονικών συσκευών πριν από την αποχώρηση από το γραφείο).

75

Στην περίπτωση που απαιτούνται επενδύσεις για την επίτευξη βελτιώσεων στις επιδόσεις, χρειάζεται περισσότερος χρόνος για να υπάρξουν αποτελέσματα όσον αφορά την εξοικονόμηση πόρων. Για παράδειγμα, το Γραφείο Εναρμόνισης στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς αξιολόγησε τον οικονομικό αντίκτυπο των επενδύσεων του που απορρέουν από το EMAS και είχαν ως στόχο την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης του κτιρίου του (ηλιακοί συλλέκτες, εσωτερική ανακαίνιση, εγκατάσταση ψύξης) κατά την περίοδο 2010-2012, ο οποίος ανήλθε σε 2,5 εκατομμύρια ευρώ. Σύμφωνα με το Γραφείο, βάσει της αναμενόμενης εξοικονόμησης ενεργειακού κόστους, η περίοδος απόδοσης της επένδυσης θα είναι περίπου επτά έτη.

76

Η Επιτροπή υπολόγισε ότι το 2012 εξοικονόμησε περίπου 7 εκατομμύρια ευρώ (ακαθάριστα) χάριν στα μέτρα του EMAS για τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και ύδατος στα κτίριά της στις Βρυξέλλες⁴¹. Το 2012 η συνολική κατανάλωση ενέργειας στα κτίρια της Επιτροπής στις Βρυξέλλες⁴² ήταν κατά περίπου 15 % χαμηλότερη από ό,τι το 2005.

Δυνάμει των ισχυόντων κανόνων, οι πράσινες δημόσιες συμβάσεις αποτελούν επιλογή και όχι υποχρέωση, ενώ λίγα μόνο θεσμικά και λοιπά όργανα τις χρησιμοποιούν συστηματικά

77

Στην ανακοίνωση της Επιτροπής «Οι δημόσιες συμβάσεις στην υπηρεσία του περιβάλλοντος»⁴³ ως πράσινες δημόσιες συμβάσεις (ΠΔΣ) ορίζεται «η διαδικασία με την οποία οι δημόσιες αρχές επιδιώκουν να συνάψουν

- 41 Στη μεθοδολογία που εφαρμόστηκε, το έτος αναφοράς ήταν το 2005. Υπολογίστηκε μια «θεωρητική κατανάλωση» για το 2012 (χωρίς την εφαρμογή των μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας και ύδατος του EMAS) βάσει του δείκτη κατανάλωσης ενέργειας του 2005 [kwh/m²] και του πραγματικού συνολικού εμβαδού το 2012. Η «θεωρητική κατανάλωση» για το 2012 συγκρίθηκε με την πραγματική κατανάλωση του 2012. Στη συνέχεια, το κόστος αυτής της «θεωρητικής κατανάλωσης» σε τιμές 2012 συγκρίθηκε με το πραγματικό κόστος του 2012. Το αποτέλεσμα της σύγκρισης είναι το ύψος των εξοικονομηθέντων πόρων.
- 42 Τα δεδομένα αφορούν τα κτίρια που χρησιμοποιούσε η Επιτροπή και που περιλαμβάνονταν στο χαρτοφυλάκιο ακινήτων κάθε χρόνο. Οι εκτελεστικοί οργανισμοί δεν συμπεριλήφθησαν στη βάση του υπολογισμού.
- 43 COM(2008) 400 τελικό της 16ης Ιουλίου 2008.

Παρατηρήσεις

συμβάσεις για αγαθά, υπηρεσίες και έργα με μικρότερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους, σε σύγκριση με αγαθά, υπηρεσίες και έργα που επιτελούν την ίδια πρωταρχική λειτουργία και τα οποία θα αποτελούσαν το αντικείμενο της σύμβασης υπό άλλες συνθήκες».

78

Οι κανόνες που ισχύουν επί του παρόντος για τις δημόσιες συμβάσεις που συνάπτονται από τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ δεν περιλαμβάνουν, εκτός μίας περίπτωσης⁴⁴, την υποχρέωση προμήθειας αγαθών, υπηρεσιών και έργων με μικρότερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Οι πράσινες δημόσιες συμβάσεις θεωρούνται επιλογή και δεν είναι υποχρεωτικές.

79

Ο δημοσιονομικός κανονισμός της ΕΕ δεν αναφέρεται στη χρήση πράσινων δημόσιων συμβάσεων⁴⁵. Οι κανόνες εφαρμογής του⁴⁶ προβλέπουν τη χρήση περιβαλλοντικών εκτιμήσεων στις δημόσιες συμβάσεις και ορίζουν κανόνες σχετικά με τον τρόπο ενσωμάτωσης των εν λόγω εκτιμήσεων στις τεχνικές προδιαγραφές, τα κριτήρια επιλογής ή ανάθεσης ή στις ρήτρες εκτέλεσης της σύμβασης. Οι διατάξεις των κανόνων εφαρμογής συνάδουν με την παλαιότερη οδηγία της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις⁴⁷.

80

Εντούτοις, οι διατάξεις της οδηγίας σχετικά με την προώθηση καθαρών και ενεργειακά αποδοτικών οχημάτων οδικών μεταφορών⁴⁸, οι οποίες απαιτούν από τις

δημόσιες αρχές να λαμβάνουν υπόψη επιπτώσεις που αφορούν την κατανάλωση ενέργειας και το περιβάλλον, δεν έχουν ενσωματωθεί στους κανόνες εφαρμογής. Το ίδιο ισχύει και για την οδηγία για την ενεργειακή επισήμανση⁴⁹, η οποία απαιτούσε από τις αναθέτουσες αρχές να προσπαθούν να προμηθευτούν μόνο προϊόντα τα οποία συμμορφώνονται με τα κριτήρια για υψηλότερα επίπεδα επιδόσεων και ανήκουν στην υψηλότερη ενεργειακή κατηγορία⁵⁰. Τέλος, στους κανόνες εφαρμογής του Δημοσιονομικού Κανονισμού δεν έχουν ληφθεί ακόμη υπόψη ούτε οι συναφείς διατάξεις της οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση⁵¹. Ως εκ τούτου, οι νομικές υποχρεώσεις που επιβάλλονται επί του παρόντος σε όλα τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ όσον αφορά τις πράσινες συμβάσεις είναι λιγότερο απαιτητικές σε σύγκριση με αυτές που επιβάλλονται στις αρχές των κρατών μελών.

Η Επιτροπή προωθεί τις πράσινες δημόσιες συμβάσεις σε εθελοντική βάση

81

Ο οδηγός για τις δημόσιες προμήθειες («Vade-mecum on public procurement»)⁵² που εκδόθηκε από τη Γενική Διεύθυνση Προϋπολογισμού της Επιτροπής και η εγκύκλιός της για την ενσωμάτωση περιβαλλοντικών εκτιμήσεων στις δημόσιες συμβάσεις που ανατίθενται από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ⁵³ παραπέμπουν τον αναγνώστη στις εθελοντικές συστάσεις για τις πράσινες δημόσιες συμβάσεις⁵⁴ και στο «Εκπαιδευτικό βοήθημα για τις ΠΔΣ» που δημοσιεύθηκε από τη Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος της Επιτροπής (εφεξής «ΓΔ Περιβάλλοντος»).

44 Επί του παρόντος υπάρχει μόνον ένας τομέας στον οποίο οι πράσινες δημόσιες συμβάσεις είναι υποχρεωτικές για τα θεσμικά όργανα της ΕΕ: ο ενεργειακά αποδοτικός εξοπλισμός γραφείου που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του προγράμματος «Energy Star». Βλέπε άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 106/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Ιανουαρίου 2008, σχετικά με το κοινοτικό πρόγραμμα επισήμανσης της ενεργειακής απόδοσης του εξοπλισμού γραφείου (ΕΕ L 39 της 13.2.2008, σ. 1).

45 Γενικότερα, ο δημοσιονομικός κανονισμός δεν αναφέρεται ούτε στις έννοιες «περιβάλλον», «αιεφόρος ανάπτυξη» ή «αιεφορία».

46 Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1268/2012 της Επιτροπής, της 29ης Οκτωβρίου 2012, σχετικά με τους κανόνες εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης (ΕΕ L 362 της 31.12.2012, σ. 1).

47 Οδηγία 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (ΕΕ L 134 της 30.4.2004, σ. 114).

48 Οδηγία 2009/33/ΕΚ.

49 Οδηγία 2010/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαΐου 2010, για την ένδειξη της κατανάλωσης ενέργειας και λοιπών πόρων από τα συνδεόμενα με την ενέργεια προϊόντα μέσω της επισήμανσης και της παροχής ομοιόμορφων πληροφοριών σχετικά με αυτά (ΕΕ L 153 της 18.6.2010, σ. 1).

50 Βλέπε άρθρο 9 της οδηγίας 2010/30/ΕΕ.

82

Το εκπαιδευτικό βοήθημα για τις ΠΔΣ προτείνει πράσινες απαιτήσεις που μπορούν να συμπεριληφθούν στις τεχνικές προδιαγραφές, τα κριτήρια επιλογής και/ή ανάθεσης και τις ρήτρες εκτέλεσης που προβλέπονται στα έγγραφα των διαγωνισμών. Όταν ξεκίνησε ο έλεγχος του Συνεδρίου, τα κριτήρια για τις ΠΔΣ που προωθεί το εκπαιδευτικό βοήθημα κάλυπταν 19 ομάδες προϊόντων/υπηρεσιών⁵⁵. Για καθεμία από τις ομάδες αυτές προτείνονται δύο είδη κριτηρίων ΠΔΣ. Σύμφωνα με τη ΓΔ Περιβάλλοντος:

- α) Τα στοιχειώδη κριτήρια είναι κατάλληλα για χρήση από οποιαδήποτε αναθέτουσα αρχή και αφορούν τις κύριες περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Έχουν σχεδιαστεί κατά τρόπον ώστε η εφαρμογή τους να συνεπάγεται ελάχιστη πρόσθετη προσπάθεια επαλήθευσης ή ελάχιστη επιβάρυνση από πλευράς κόστους.
- β) Τα αναλυτικά κριτήρια αφορούν τους αγοραστές που επιθυμούν να προμηθευτούν τα καλύτερα προϊόντα που κυκλοφορούν στην αγορά. Για τα κριτήρια αυτά ενδέχεται να απαιτείται επιπλέον προσπάθεια εξακρίβωσης ή ελαφρά αύξηση του κόστους σε σχέση με άλλα προϊόντα με πανομοιότυπα λειτουργικά χαρακτηριστικά.

Η πλειονότητα των θεσμικών και λοιπών οργάνων χρησιμοποίησαν πράσινες δημόσιες συμβάσεις, αλλά λίγα ήταν αυτά που το έπραξαν συστηματικά

83

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα⁵⁶ έχουν καταστήσει τις πράσινες δημόσιες συμβάσεις εκ των πραγμάτων υποχρεωτικές σε όλες τις συναφείς περιπτώσεις μέσω εσωτερικών οδηγιών και συστηματικής παρακολούθησης. Στην Επιτροπή των Περιφερειών και στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή οι πράσινες δημόσιες συμβάσεις ίσχυαν υποχρεωτικά μόνο για προσκλήσεις υποβολής προσφορών που δημοσιεύονταν από τις κοινές υπηρεσίες τους. Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης ενημέρωσε το Συνέδριο ότι δεν χρησιμοποιούσε ακόμη πράσινες δημόσιες συμβάσεις. Όλα τα υπόλοιπα όργανα χρησιμοποιούσαν πράσινες δημόσιες συμβάσεις, αλλά όχι συστηματικά.

84

Στο πλαίσιο του ελέγχου αξιολογήθηκαν τα έγγραφα 160 δημόσιων διαγωνισμών όλων των θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ που αφορούσαν τον τομέα των πράσινων δημόσιων συμβάσεων, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν τα κριτήρια για τις ΠΔΣ του εκπαιδευτικού βοηθήματος ή άλλα κριτήρια είχαν συμπεριληφθεί στα έγγραφα που σχετίζονται με τις προσκλήσεις υποβολής προσφορών. Οι περισσότεροι από τους εν λόγω διαγωνισμούς προκηρύχθηκαν και/ή ολοκληρώθηκαν το 2012. Στον **πίνακα 7** συνοψίζονται τα αποτελέσματα· περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με την προσέγγιση του ελέγχου παρέχονται στο **παράρτημα**.

- 51 Οδηγία 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για την ενεργειακή απόδοση, την τροποποίηση των οδηγιών 2009/125/ΕΚ και 2010/30/ΕΕ και την κατάργηση των οδηγιών 2004/8/ΕΚ και 2006/32/ΕΚ (ΕΕ L 315 της 14.11.2012, σ. 1).
- 52 Έκδοση Απριλίου 2013.
- 53 Μάιος 2007, τελευταία ενημέρωση Ιανουάριος 2013.
- 54 Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Πράσινες αγορές! Εγχειρίδιο για τις πράσινες δημόσιες συμβάσεις*, 2η έκδοση 2011. Ένα «ενδεικτικό έγγραφο των υπηρεσιών της Επιτροπής» που «με κανένα τρόπο δεν μπορεί να θεωρηθεί δεσμευτικό για το όργανο αυτό».
- 55 1. Χαρτί φωτοαντιγραφικό και γραφής· 2. Προϊόντα και υπηρεσίες καθαρισμού· 3. Εξοπλισμός γραφείου ΤΠ· 4. Κατασκευές· 5. Μεταφορές· 6. Επίπλα· 7. Ηλεκτρική ενέργεια· 8. Τρόφιμα και υπηρεσίες τροφοδοσίας· 9. Κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα· 10. Προϊόντα και υπηρεσίες κηπουρικής· 11. Παράθυρα, γυάλινες πόρτες και φεγγίτες· 12. Θερμομόνωση· 13. Σκληρές επενδύσεις δαπέδου· 14. Τοιχοπετάσματα· 15. Συμπαγωγή θερμότητας και ηλεκτρισμού· 16. Οδοποιία και οδική σήμανση· 17. Οδικός φωτισμός και σηματοδότες κυκλοφορίας· 18. Κινητά τηλέφωνα· 19. Φωτισμός εσωτερικών χώρων.
- 56 Για την ΕΚΤ ήταν υπερβολικά νωρίς για να αξιολογηθεί κατά πόσον υπήρξε πλήρης συμμόρφωση με τις οδηγίες, μολονότι ήταν σαφές ότι είχε συντελεστεί πρόοδος.

Χρήση πράσινων κριτηρίων στα έγγραφα διαγωνισμών

Κατηγορία	Αριθμός	Ποσοστό του συνόλου
Πράσινη εκ φύσεως	8	5 %
Πολύ πράσινη	21	13 %
Πράσινη	32	20 %
Ελαφρώς πράσινη	57	36 %
Καθόλου πράσινη	42	26 %
Συνολικός αριθμός εξετασθέντων διαγωνισμών	160	100 %

85

Περισσότερες από το ήμισυ των διαδικασιών αξιολογήθηκαν ως «καθόλου πράσινες» ή «ελαφρώς πράσινες» για έναν από τους ακόλουθους λόγους:

- α) Στα έγγραφα του διαγωνισμού δεν είχαν συμπεριληφθεί περιβαλλοντικά κριτήρια ή ο υποβάλλων προσφορά υποχρεούνταν απλώς να συμμορφώνεται με την ισχύουσα περιβαλλοντική νομοθεσία (καθόλου πράσινες).
- β) Τα στοιχειώδη κριτήρια που συνιστά το εκπαιδευτικό βοήθημα για τις ΠΔΣ δεν είχαν χρησιμοποιηθεί καθόλου (καθόλου πράσινες) ή είχαν χρησιμοποιηθεί σε περιορισμένο βαθμό (ελαφρώς πράσινες).
- γ) Τα περιβαλλοντικά κριτήρια ανάθεσης είχαν χαμηλό συντελεστή στάθμισης και για τον λόγο αυτό ήταν απίθανο να υπάρχει αντίκτυπος στο αποτέλεσμα της διαδικασίας, εκτός εάν αυτά συνδυάζονταν με περιβαλλοντικές απαιτήσεις στις τεχνικές προδιαγραφές ή στα κριτήρια επιλογής (ελαφρώς πράσινες).

Τα κριτήρια ΠΔΣ της Επιτροπής δεν καλύπτουν όλους τους συναφείς με τις δημόσιες συμβάσεις τομείς και κάποιες φορές τα στοιχειώδη κριτήρια δεν είναι αρκετά φιλόδοξα

86

Από το 2008 η Επιτροπή έχει δημοσιεύσει 22 κατηγορίες κριτηρίων ΠΔΣ. Εντούτοις, ορισμένοι συναφείς με τις δημόσιες συμβάσεις τομείς δεν καλύπτονται ακόμη. Στο πρόγραμμα εργασίας ΠΔΣ της ΓΔ Περιβάλλοντος για το 2014⁵⁷ δεν περιλαμβάνονται εκπαιδευτικά βοηθήματα για τους ακόλουθους τομείς: κέντρα δεδομένων⁵⁸, συντήρηση και επισκευές κτιρίων και επαγγελματικά ταξίδια (π.χ. πράσινα ξενοδοχεία, εναέριες μεταφορές, μίσθωση αυτοκινήτων). Στα υφιστάμενα κριτήρια για το φωτοαντιγραφικό χαρτί και το χαρτί γραφής δεν περιλαμβάνονται κριτήρια για τις υπηρεσίες εκτύπωσης.

57 Τα προγράμματα εργασίας δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο της ΓΔ Περιβάλλοντος: http://ec.europa.eu/environment/gpp/gpp_criteria_wp.htm

58 Εντούτοις, αυτός ο τομέας καλύπτεται από τον Ευρωπαϊκό κώδικα δεοντολογίας της ΕΕ σχετικά με την ενεργειακή απόδοση των κέντρων δεδομένων (βλέπε σημείο 101).

87

Σε ορισμένες περιπτώσεις, με τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι τα στοιχειώδη κριτήρια των ΠΔΣ δεν ήταν αρκετά φιλόδοξα και ότι η συμμόρφωση με αυτά ήταν πολύ εύκολη ή ότι δεν υπερέβαιναν τα μέτρα που απαιτούνται ήδη δυνάμει της ισχύουσας νομοθεσίας⁵⁹. Από την άλλη πλευρά, ορισμένοι διατάκτες εξήγησαν ότι δεν ήταν πρόθυμοι να χρησιμοποιήσουν τα αναλυτικά κριτήρια λόγω του κινδύνου μείωσης του αριθμού των δυνάμει υποψηφίων, καθώς, εάν εφαρμοστούν, ενδέχεται να μην μπορούν όλοι οι υποψήφιοι να συμμορφωθούν με τα αναλυτικά κριτήρια.

88

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα έχει αναπτύξει μια εσωτερική κατευθυντήρια γραμμή για βιώσιμες προμήθειες, η οποία βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στις συστάσεις ΠΔΣ της Επιτροπής. Η κατευθυντήρια οδηγία της ΕΚΤ δεν προβλέπει την επιλογή μεταξύ βασικών και περισσότερο φιλόδοξων κριτηρίων, αλλά προτείνει ένα μοναδικό σύνολο κριτηρίων για κάθε κατηγορία αγαθών ή υπηρεσιών που πρόκειται να διατεθούν προς πώληση. Τα κριτήρια της ΕΚΤ συνήθως είναι απαιτητικότερα από τα στοιχειώδη κριτήρια του εκπαιδευτικού βοηθήματος ΠΔΣ, χωρίς να πληρούν απόλυτα τα αναλυτικά κριτήρια. Εντούτοις, στην περίπτωση του εξοπλισμού ΤΠ, τα κριτήρια της ΕΚΤ υπερβαίνουν τα αναλυτικά κριτήρια του εκπαιδευτικού βοηθήματος. Επιπλέον, η κατευθυντήρια οδηγία καλύπτει ορισμένους τομείς για τους οποίους δεν υπάρχει εκπαιδευτικό βοήθημα ΠΔΣ, για παράδειγμα τα είδη/υλικά γραφείου και τις διεθνείς μετακινήσεις.

Η κοστολόγηση του κύκλου ζωής δεν λαμβάνεται πλήρως υπόψη

89

Η κοστολόγηση του κύκλου ζωής περιλαμβάνεται ως έναν βαθμό στα τρέχοντα κριτήρια του εκπαιδευτικού βοηθήματος ΠΔΣ. Ωστόσο, η νέα οδηγία σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες του Φεβρουαρίου του 2014⁶⁰ θέτει απαιτητικές υποχρεώσεις. Προβλέπει ότι, στον βαθμό που αρμόζει, ένα μέρος ή το σύνολο των ακόλουθων ειδών κόστους κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής ενός προϊόντος, μιας υπηρεσίας ή ενός έργου πρέπει να καλύπτονται:

- α) το κόστος που βαρύνει την αναθέτουσα αρχή ή άλλους χρήστες (όπως το κόστος που σχετίζεται με την απόκτηση), το κόστος χρήσης (όπως η κατανάλωση ενέργειας και άλλων πόρων), το κόστος συντήρησης και το κόστος που αφορά το τέλος του κύκλου ζωής (όπως το κόστος της συλλογής και της ανακύκλωσης)·
- β) το κόστος που οφείλεται σε περιβαλλοντικούς εξωτερικούς παράγοντες που συνδέονται με το προϊόν, την υπηρεσία ή τις εργασίες στη διάρκεια του κύκλου ζωής, εφόσον η χρηματική αξία τους μπορεί να προσδιοριστεί και να επαληθευθεί· στο κόστος αυτό μπορεί να περιλαμβάνεται το κόστος των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και άλλων εκπομπών ρύπων, καθώς και το κόστος για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής.

Επί του παρόντος αυτή η αναλυτική κοστολόγηση του κύκλου ζωής δεν καλύπτεται από το εκπαιδευτικό βοήθημα ΠΔΣ.

59 Βλέπε τα στοιχειώδη κριτήρια ΠΔΣ για τους φορτιστές κινητών τηλεφώνων (εξωτερικά τροφοδοτικά ισχύος) όσον αφορά τη μέση ενεργό απόδοση, τα οποία απλώς επαναλαμβάνουν τις απαιτήσεις που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 278/2009 της Επιτροπής, της 6ης Απριλίου 2009, περί εφαρμογής της οδηγίας 2005/32/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις απαιτήσεις οικολογικού σχεδιασμού σχετικά με την κατανάλωση ηλεκτρικής ισχύος σε κατάσταση άνευ φορτίου και τη μέση ενεργό απόδοση των εξωτερικών τροφοδοτικών ισχύος (ΕΕ L 93 της 7.4.2009, σ. 3).

60 Βλέπε άρθρο 68 (Κοστολόγηση κύκλου ζωής) της οδηγίας 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις και την κατάργηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 65).

Τα πρότυπα πράσινων κτιρίων που ευνοούν την ενεργειακή απόδοση δεν χρησιμοποιούνται συστηματικά για τα νέα κτίρια και τα μεγάλα έργα ανακαίνισης

Η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων θα αποτελέσει μείζονα πρόκληση των προσεχών ετών

90

Το 40 % περίπου της συνολικής κατανάλωσης ενέργειας στην ΕΕ αντιστοιχεί στα κτίρια. Κατά συνέπεια, η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων αποτελεί σημαντικό εργαλείο για τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου. Ο σχεδιασμός ενός νέου κτιρίου ή μιας μεγάλης ανακαίνισης συνιστά το μέρος της διαδικασίας που μπορεί να έχει τον μεγαλύτερο αντίκτυπο στη μελλοντική ενεργειακή απόδοσή του. Συνεπώς, είναι σημαντικό τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ να ορίσουν φιλόδοξους στόχους για τα κτίριά τους, εάν επιθυμούν να μειώσουν τις εκπομπές τους.

91

Προκειμένου να συμμορφώνονται με τα υψηλότερα πρότυπα ενεργειακής απόδοσης, τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ θα πρέπει να επιδιώξουν την κατασκευή κτιρίων που πληρούν τα συνολικά κριτήρια για τις κατασκευές, τα οποία περιλαμβάνονται στο εκπαιδευτικό βοήθημα ΠΔΣ. Δύο είναι οι επιλογές που υποδεικνύουν αυτά τα εθελοντικά κριτήρια:

- α) Η ενεργειακή απόδοση ενός κτιρίου πρέπει να πληροί τα κριτήρια στα οποία βασίζεται το πρότυπο κατοικίας χαμηλής ενεργειακής κατανάλωσης ή το πρότυπο παθητικής κατοικίας.

- β) Εναλλακτικά, πρέπει να διατίθενται τοπικές ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (εντός του ίδιου του κτιρίου, όπως ηλιακοί συλλέκτες, λέβητες βιομάζας, ανεμογεννήτριες κ.λπ.), οι οποίες πρέπει να συνδυάζονται με μέγιστη συνολική ζήτηση ενέργειας σημαντικά χαμηλότερη από το μέγιστο όριο που επιτρέπει η οικεία εθνική νομοθεσία.

92

Τα λιγότερο απαιτητικά στοιχειώδη κριτήρια του εκπαιδευτικού βοηθήματος ΠΔΣ συνιστούν τον ορισμό συνολικών προτύπων κατανάλωσης ενέργειας που να είναι σημαντικά χαμηλότερα από το μέγιστο όριο που προβλέπεται στη συναφή νομοθεσία. Η εν λόγω προσέγγιση χρησιμοποιείται για το πρόγραμμα για πράσινα κτίρια (Green Building Programme, GBP) που δημιουργήθηκε από το Κοινό Κέντρο Ερευνών της Επιτροπής το 2005. Αυτό το εθελοντικό πρόγραμμα απευθύνεται σε ιδιοκτήτες κτιρίων μη προοριζόμενων για κατοικία και αφορά την εφαρμογή οικονομικά αποδοτικών μέτρων που ενισχύουν την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων τους⁶¹. Οι εταίροι του προγράμματος αυτού πρέπει να επιτυγχάνουν τα εξής:

- α) Τα νέα κτίρια πρέπει να καταναλώνουν 25 % λιγότερη συνολική πρωτογενή ενέργεια, εάν αυτό είναι οικονομικά εφικτό, σε σύγκριση με το ισχύον πρότυπο για τα κτίρια.
- β) Τα υφιστάμενα κτίρια πρέπει να καταναλώνουν τουλάχιστον 25 % λιγότερη συνολική πρωτογενή ενέργεια, εάν αυτό είναι οικονομικά εφικτό, μετά την ανακαίνισή τους.

61 Αριθμός κτιρίων που έχουν καταχωριστεί στο πρόγραμμα: 936 (κατάσταση στις 24 Φεβρουαρίου 2014).

Η πολιτική των θεσμικών οργάνων της ΕΕ για τα κτίρια στις Βρυξέλλες δεν ήταν φιλόδοξη από άποψη ενεργειακής απόδοσης

93

Κατά τον χρόνο του ελέγχου, κανένα από τα ελεγχθέντα θεσμικά όργανα της ΕΕ δεν συμμορφωνόταν με την προσέγγιση που προωθείται από το εκπαιδευτικό βοήθημα ΠΔΣ και από το GBP για τα κατασκευαστικά έργα στις Βρυξέλλες.

94

Το Γραφείο Υποδομών και Διοικητικής Υποστήριξης της Επιτροπής στις Βρυξέλλες (ΟΙΒ) χρησιμοποίησε ως έγγραφο αναφοράς για τον προσδιορισμό της τεχνικής απόδοσης και των χαρακτηριστικών που απαιτούνται για κτίρια στα οποία πρόκειται να στεγαστούν υπηρεσίες της Επιτροπής το εγχειρίδιο συνήθων προδιαγραφών για κτίρια του Δεκεμβρίου 2011⁶². Σύμφωνα με το εγχειρίδιο, αρκούσε η συμμόρφωση των κτιρίων με τις ελάχιστες περιφερειακές νομικές απαιτήσεις στον τομέα της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας.

95

Η Επιτροπή σκοπεύει να έχει αντικαταστήσει ή ανακαινίσει το 50 % του συνολικού εμβαδού των κτιρίων της στις Βρυξέλλες μέχρι το 2025. Το ΟΙΒ δεν είχε αξιολογήσει ακόμη τον αντίκτυπο των διατάξεων της οδηγίας 2010/31/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων (αναδιατύπωση) στο έργο αυτό. Η εν λόγω οδηγία απαιτεί τα νέα κτίρια στα οποία στεγάζονται δημόσιες αρχές ή τα οποία ανήκουν σε αυτές να αποτελούν κτίρια με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2018 και, επιπλέον, όλα τα άλλα νέα κτίρια να πληρούν αυτό το κριτήριο μέχρι το τέλος του 2020.

96

Την τελευταία φορά που το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διεξήγαγε έρευνα στην τοπική αγορά ακινήτων των Βρυξελλών το 2010, το κριτήριο επιλογής που σχετίζεται με τις περιβαλλοντικές επιδόσεις απαιτούσε την παροχή πληροφοριών σχετικά με τις επιδόσεις των προτεινόμενων έργων, χωρίς ωστόσο να θεσπίζει ελάχιστες απαιτήσεις για αυτές. Για το επιλεγέν έργο «Trebel», η εταιρεία κατασκευής δεσμεύθηκε το νέο αυτό κτίριο να συμμορφώνεται με το μέγιστο επιτρεπόμενο επίπεδο κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας δυνάμει της εφαρμοστέας νομοθεσίας στις Βρυξέλλες.

97

Εντός των προσεχών ετών, το Κοινοβούλιο θα χρειαστεί να ανακαινίσει τα κύρια κτίριά του στις Βρυξέλλες. Το πρώτο που θα ανακαινιστεί είναι το κτίριο Paul Henri Spaak. Η διοίκηση του Κοινοβουλίου έχει προτείνει τέσσερις επιλογές, εκ των οποίων η πλέον φιλόδοξη αφορά την κατασκευή ενός κτιρίου σχεδόν μηδενικής κατανάλωσης ενέργειας. Τον Σεπτέμβριο του 2012 η ομάδα εργασίας για τα «Κτίρια, τις μεταφορές και ένα πράσινο Κοινοβούλιο» επέλεξε τη δεύτερη καλύτερη επιλογή από άποψη περιβαλλοντικής απόδοσης. Κατά τον χρόνο του ελέγχου, η σχετική απόφαση του Προεδρείου του Κοινοβουλίου δεν είχε ληφθεί ακόμη.

⁶² Το εγχειρίδιο εφαρμόζεται για νέα κτίρια ή για κτίρια που έχουν υποστεί εκτενή ανακαίνιση.

98

Το Συμβούλιο θεωρεί ότι το GBP δεν αφορά το κτίριο Eurora, το οποίο επί του παρόντος βρίσκεται υπό κατασκευή. Σημαντικά τμήματα του κτιρίου, τα οποία πρέπει να ενσωματωθούν στο έργο, κατασκευάστηκαν μεταξύ του 1922 και του 1927 και είναι διατηρητέα. Σύμφωνα με το Συμβούλιο, το χαρακτηριστικό αυτό αποτελεί σημαντικό τεχνικό περιορισμό με μεγάλο αντίκτυπο στην ενεργειακή απόδοση του κτιρίου. Οι αποφάσεις σχετικά με την ανακαίνιση του κτιρίου Justus Lipsius δεν είχαν ληφθεί ακόμη. Το Συμβούλιο είχε προγραμματίσει την έναρξη της διαδικασίας ανανέωσης της περιβαλλοντικής άδειας του κτιρίου για το 2015.

Σε άλλες πόλεις έχει ξεκινήσει η οικοδόμηση νέων, φιλόδοξων από άποψη ενεργειακής απόδοσης κτιρίων

99

Με τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι τα περισσότερα υπό εκτέλεση έργα που αφορούσαν κτίρια των θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ σε άλλες πόλεις ήταν φιλόδοξα από την άποψη των προτύπων ενεργειακής απόδοσης που πρέπει να πληρούνται και ότι, συνεπώς, συμμορφώνονταν με την προσέγγιση που προωθείται από το εκπαιδευτικό βοήθημα ΠΔΣ και το GBP. Ωστόσο, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα είναι το μοναδικό όργανο που έχει καταχωριστεί επισήμως στο GBP με τις νέες εγκαταστάσεις της στο Grossmarkthalle, στη Φρανκφούρτη.

100

Ορισμένα ανώτερα διοικητικά στελέχη υποστηρίζουν ότι είναι προτιμότερη και/ή αρκετή η χρήση της μεθόδου Breeam (BRE⁶³ Environmental Assessment Method (μέθοδος περιβαλλοντικής αξιολόγησης BRE)) ή ανάλογων εμπορικών συστημάτων αξιολόγησης, όπως το DGNB⁶⁴. Εντούτοις, το GBP εστιάζει περισσότερο στην ενεργειακή απόδοση ενός κατασκευαστικού έργου σε σχέση με τα ανωτέρω συστήματα αξιολόγησης και η συμμόρφωση με το GBP μπορεί να εξασφαλιστεί εκ παραλλήλου.

Κανένα από τα ελεγχθέντα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ δεν είχε προσχωρήσει στον εθελοντικό ευρωπαϊκό κώδικα δεοντολογίας σχετικά με την ενεργειακή απόδοση των κέντρων δεδομένων

101

Τα κέντρα δεδομένων αποτελούν σημαντική αιτία αύξησης της ζήτησης ενέργειας σε κτίρια όπου στεγάζονται υπηρεσίες. Από το 2008 η Επιτροπή προωθεί τον ευρωπαϊκό κώδικα δεοντολογίας σχετικά με την ενεργειακή απόδοση των κέντρων δεδομένων. Αυτός ο εθελοντικός κώδικας έχει καταρτιστεί για την αντιμετώπιση της αυξανόμενης κατανάλωσης ενέργειας στα κέντρα δεδομένων⁶⁵ και της ανάγκης περιορισμού τόσο των συναφών περιβαλλοντικών και οικονομικών επιπτώσεων όσο και των επιπτώσεων για την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού. Στόχος είναι η ενημέρωση και η ενθάρρυνση των φορέων εκμετάλλευσης και των ιδιοκτητών κέντρων δεδομένων να μειώσουν την κατανάλωση ενέργειας κατά οικονομικώς αποδοτικό τρόπο. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να προσχωρήσουν στον κώδικα είτε ως απλοί συμμετέχοντες είτε/και ως μέλη. Κατά τον χρόνο του ελέγχου, κανένα από τα ελεγχθέντα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ δεν είχε προσχωρήσει στον κώδικα.

- 63 Το Building Research Establishment (BRE) είναι πρώην δημόσιος βρετανικός οργανισμός (σήμερα ιδιωτικός), ο οποίος πραγματοποιεί έρευνες, παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες και διενεργεί δοκιμές στον τομέα των κατασκευών και του δομημένου περιβάλλοντος.
- 64 Deutsches Gütesiegel Nachhaltiges Bauen, DGNB GmbH.
- 65 Για τους σκοπούς του κώδικα δεοντολογίας, ως «κέντρα δεδομένων» νοούνται όλα τα κτίρια, οι εγκαταστάσεις και οι αίθουσες που περιέχουν επιχειρηματικούς εξυπηρετητές, εξοπλισμό επικοινωνίας εξυπηρετητών, ψυκτικό εξοπλισμό και εξοπλισμό τροφοδοσίας και που παρέχουν κάποιο είδος υπηρεσιών δεδομένων (π.χ. από εγκαταστάσεις μεγάλου κλίμακας που είναι απαραίτητες για τη λειτουργία του οργανισμού έως και τις μικρότερες αίθουσες εξυπηρετητών σε κτίρια γραφείων).

102

Προκειμένου να διασφαλιστεί η αξιοπιστία της κλιματικής πολιτικής της ΕΕ, είναι σημαντικό τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ να αποτελούν παράδειγμα προς μίμηση. Πρέπει να είναι πρωτοπόρα στον σχεδιασμό και την εφαρμογή πολιτικών για τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου των δημόσιων διοικήσεων.

103

Τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ δεν διαθέτουν κοινή προσέγγιση για την αντιμετώπιση αυτής της πρόκλησης. Δεν εκμεταλλεύθηκαν την ευκαιρία να καταρτίσουν και να εφαρμόσουν μια κοινή πολιτική προκειμένου να συμβάλλουν στην επίτευξη του στόχου της ΕΕ για μείωση των εκπομπών κατά 20 % μέχρι το 2020 σε σχέση με τα επίπεδα του 1990.

104

Η Επιτροπή δεν έχει προτείνει συγκεκριμένους δεσμευτικούς κανόνες για τις διοικητικές δραστηριότητες των θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ, ώστε να ληφθεί υπόψη η αρχή της αειφόρου ανάπτυξης που προβλέπεται στο άρθρο 11 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

105

Οι προσπάθειες περιορισμού των εκπομπών έχουν αποφέρει απτά αποτελέσματα. Μετά το 2005 τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ κατάφεραν να αντιστρέψουν την τάση αύξησης των εκπομπών που συνδέονταν με τα κτίριά τους. Ωστόσο, η απουσία δεσμευτικών κανόνων αποτέλεσε σημαντική αιτία της καθυστερημένης ή περιορισμένης δράσης ή και της παντελούς απραξίας.

106

Ο προσεχής στόχος για τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου μέχρι το 2030 προσφέρει στα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ μια νέα ευκαιρία για την ανάπτυξη και εφαρμογή μιας κοινής πολιτικής.

Σύσταση Κοινή πολιτική για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου

1. Η Επιτροπή πρέπει να προτείνει μια κοινή πολιτική για τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα των διοικητικών δραστηριοτήτων των θεσμικών οργάνων και οργανισμών της ΕΕ. Η εν λόγω πολιτική θα πρέπει:
 - α) να περιλαμβάνει έναν ποσοτικώς προσδιορισμένο συνολικό στόχο μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου για το 2030 και, κατά προτίμηση, ενδιάμεσα ορόσημα ανά πενταετία·
 - β) να συνάδει με την προσέγγιση που υιοθετεί η ΕΕ στο πλαίσιο των διεθνών διαπραγματεύσεων σχετικά με το κλίμα και, συνεπώς, ως στόχος πρέπει να οριστεί η απόλυτη μείωση.

107

Τα 15 ελεγχθέντα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ δεν διαθέτουν κοινή προσέγγιση για την παρακολούθηση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου που παράγουν. Επτά από αυτά δεν ανέφεραν στοιχεία σχετικά με τις εκπομπές τους και όσα το έπρατταν δεν υπολόγιζαν ή δεν γνωστοποιούσαν την πλήρη έκταση των εν λόγω εκπομπών. Κατά συνέπεια, η πλήρης έκταση του αποτυπώματος άνθρακα των θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ είναι άγνωστη και οι αποσπασματικές πληροφορίες που είναι διαθέσιμες υπονομεύουν την αξιοπιστία των προσπαθειών αναφοράς στοιχείων και περιορισμού των εκπομπών.

108

Αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τη μείωση των συνολικών εκπομπών αερίων θερμοκηπίου που προκαλούνται από τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ υπάρχουν μόνον όσον αφορά την κατανάλωση ενέργειας σε κτίρια. Από τα δεδομένα που διατίθενται σχετικά με τις εκπομπές που προκαλούνται από την κινητικότητα, δεν προκύπτει κάποια σαφής τάση. Οι εκπομπές που προέρχονται από την παραγωγή των πωλούμενων αγαθών, από την παροχή υπηρεσιών και από την κατασκευή κτιρίων συχνά αγνοούνται.

109

Οι μειώσεις που έχουν επιτευχθεί μέχρι σήμερα οφείλονται σε μεγάλο βαθμό στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές, η οποία συνήθως υπολογίζεται ως μηδενική εκπομπή στους υπολογισμούς του αποτυπώματος άνθρακα.

Σύσταση Εναρμόνιση του υπολογισμού και της δήλωσης στοιχείων για τις εκπομπές

2. Τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ πρέπει να καθιερώσουν εναρμονισμένη προσέγγιση για τον υπολογισμό και τη δήλωση στοιχείων για τις άμεσες και τις έμμεσες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου που παράγουν. Οι δηλώσεις αυτές πρέπει:

- α) να περιλαμβάνουν όλες τις συναφείς έμμεσες εκπομπές, λαμβάνοντας υπόψη την ανάπτυξη της μεθόδου περιβαλλοντικού αποτυπώματος οργανισμού της Επιτροπής
- β) να παρέχουν τη δυνατότητα μέτρησης της προόδου που συντελείται όσον αφορά την επίτευξη των στόχων μείωσης στα διάφορα θεσμικά και λοιπά όργανα.

110

Η εθελοντική αντιστάθμιση των υπολειπόμενων εκπομπών χρησιμοποιείται σε περιορισμένο μόνο βαθμό και τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ δεν διαθέτουν κοινή προσέγγιση όσον αφορά αυτό το ζήτημα.

Συστάσεις Κοινή προσέγγιση για την εθελοντική αντιστάθμιση

3. Τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ πρέπει να αναπτύξουν μια κοινή προσέγγιση μέσω του EMAS για την αντιστάθμιση, σε εθελοντική βάση, των υπολειπόμενων αερίων του θερμοκηπίου που παράγουν.
4. Οι χρησιμοποιούμενες αντισταθμίσεις πρέπει να είναι υψηλής ποιότητας και να επαληθεύονται στο πλαίσιο αναγνωρισμένων συστημάτων.
5. Οι χρησιμοποιούμενες αντισταθμίσεις πρέπει να στοχεύουν σε έργα που δεν συμβάλλουν μόνο στη μείωση των εκπομπών αλλά και στην αειφόρο ανάπτυξη μέσω των οφελών που συνεπάγονται για τον τοπικό πληθυσμό τον οποίο αφορούν.

111

Τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ δεν αξιοποιούν πλήρως τα εργαλεία περιβαλλοντικής διαχείρισης που προωθεί η Επιτροπή. Ως εκ τούτου, διακυβεύεται η αξιοπιστία των ίδιων των οργανισμών αλλά και των εν λόγω εργαλείων.

112

Η εισαγωγή του ευρωπαϊκού συστήματος οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου προχωρά με αργούς ρυθμούς. Η καταχώριση δημόσιων διοικήσεων στο EMAS είναι δυνατή από το 2001 και, στις αρχές του 2014, επτά από τα 15 ελεγχθέντα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ ήταν καταχωρισμένα στο σύστημα. Το πεδίο εφαρμογής του EMAS στην Επιτροπή ήταν αρκετά περιορισμένο.

113

Οι πράσινες δημόσιες συμβάσεις αντιμετωπίζονται ως επιλογή και όχι ως υποχρέωση δύναμει των υφιστάμενων δημοσιονομικών κανόνων της ΕΕ, ενώ λίγα μόνο θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ τις χρησιμοποιούν συστηματικά. Κατά την εξέταση 160 συναφών διαδικασιών, το Συνέδριο διαπίστωσε ότι περισσότερες από τις μισές είτε δεν περιλάμβαναν περιβαλλοντικά κριτήρια είτε χρησιμοποιούσαν αδύναμα κριτήρια που ήταν απίθανο να έχουν αντίκτυπο στο αποτέλεσμα της διαδικασίας. Τα εθελοντικά πρότυπα GreenBuilding της Επιτροπής για την ενεργειακή απόδοση δεν χρησιμοποιούνται συστηματικά για νέα κτίρια και μεγάλα έργα ανακαίνισης.

Η παρούσα έκθεση εγκρίθηκε από το Τμήμα IV, του οποίου προεδρεύει ο κύριος Milan Martin CVIKL, Μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο Λουξεμβούργο, κατά τη συνεδρίασή του της 24ης Ιουνίου 2014.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA
Πρόεδρος

114

Κατά τον χρόνο του ελέγχου, κανένα από τα ελεγχθέντα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ δεν είχε προσχωρήσει στον εθελοντικό ευρωπαϊκό κώδικα σχετικά με την ενεργειακή απόδοση των κέντρων δεδομένων.

Συστάσεις Πλήρης εφαρμογή του EMAS και των πράσινων δημόσιων συμβάσεων

6. Όλα τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ πρέπει να καταχωριστούν στο ευρωπαϊκό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS) και να το εφαρμόζουν μειώνοντας σταδιακά τυχόν περιορισμούς της εμβέλειάς του. Πρέπει επίσης να προσχωρήσουν στον ευρωπαϊκό κώδικα σχετικά με την ενεργειακή απόδοση των κέντρων δεδομένων.
7. Οι πράσινες δημόσιες συμβάσεις πρέπει να χρησιμοποιούνται κατά το δυνατόν από τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ. Οι δημοσιονομικοί κανόνες και/ή οι κανόνες περί δημόσιων συμβάσεων που εφαρμόζονται στα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ πρέπει να παρέχουν τα εργαλεία που είναι αναγκαία για τη διευκόλυνση της προστασίας του περιβάλλοντος και της αειφόρου ανάπτυξης, διασφαλίζοντας συγχρόνως την οικονομική αποδοτικότητα των συμβάσεων.

Προσέγγιση του ελέγχου για την αξιολόγηση των πράσινων δημόσιων συμβάσεων

Στη διάρκεια του ελέγχου αξιολογήθηκαν 160 δημόσιοι διαγωνισμοί αξίας που υπερέβαινε το όριο των 60 000 ευρώ, οι οποίοι αφορούσαν τον τομέα των πράσινων δημόσιων συμβάσεων, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν στα έγγραφα που σχετίζονταν με τις προσκλήσεις υποβολής προσφορών είχαν συμπεριληφθεί περιβαλλοντικά κριτήρια. Δεν αξιολογήθηκαν οι προσφορές που ελήφθησαν ή οι αποφάσεις ανάθεσης που σχετίζονται με τις εν λόγω διαδικασίες.

Κριτήρια αξιολόγησης των εγγράφων διαγωνισμών

Οι πράσινες δημόσιες συμβάσεις (ΠΔΣ) ορίζονται από την Επιτροπή ως μια «διαδικασία με την οποία οι δημόσιες αρχές επιδιώκουν να συνάψουν συμβάσεις για αγαθά, υπηρεσίες και έργα με μικρότερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους, σε σύγκριση με αγαθά, υπηρεσίες και έργα που επιτελούν την ίδια πρωταρχική λειτουργία, τα οποία θα αποτελούσαν το αντικείμενο της σύμβασης υπό άλλες συνθήκες»¹.

Η Επιτροπή έχει παράσχει καθοδήγηση σχετικά με τις πράσινες δημόσιες συμβάσεις² και έχει αναπτύξει ένα εκπαιδευτικό βοήθημα για την προετοιμασία των προσκλήσεων υποβολής προσφορών, το οποίο όταν πραγματοποιήθηκε ο έλεγχος αφορούσε 19 διαφορετικές ομάδες προϊόντων/υπηρεσιών³. Για καθεμία από αυτές τις ομάδες προτείνονται δύο είδη κριτηρίων: «στοιχειώδη» κριτήρια και περισσότερο φιλόδοξα «αναλυτικά» κριτήρια. Σύμφωνα με τη ΓΔ Περιβάλλοντος:

- α) Τα **στοιχειώδη κριτήρια** είναι κατάλληλα για χρήση από οποιαδήποτε αναθέτουσα αρχή και αφορούν τις κύριες περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Έχουν σχεδιαστεί κατά τρόπο ώστε η εφαρμογή τους να συνεπάγεται ελάχιστη πρόσθετη προσπάθεια επαλήθευσης ή ελάχιστη επιβάρυνση από πλευράς κόστους.

Παράδειγμα στοιχειωδών έναντι αναλυτικών κριτηρίων για το φωτοαντιγραφικό χαρτί και το χαρτί γραφής	
Αγορά ανακυκλωμένου χαρτιού γραφείου από 100 % ανακτημένες ίνες χαρτιού	
Στοιχειώδη κριτήρια	Αναλυτικά κριτήρια
Το χαρτί πρέπει να είναι κατασκευασμένο από 100 % ανακτημένες ίνες χαρτιού. Οι ανακτημένες ίνες χαρτιού περιλαμβάνουν ανακυκλωμένες ίνες μετά την κατανάλωση και ανακυκλωμένες ίνες πριν από την κατανάλωση από χαρτοβιομηχανίες, επίσης γνωστές ως αποκόμματα χαρτοποίησης. Οι ανακυκλωμένες ίνες μετά την κατανάλωση είναι δυνατόν να προέρχονται από καταναλωτές, γραφεία, τυπογραφεία, βιβλιοδετεία, ή παρεμφερή.	Το χαρτί πρέπει να είναι κατασκευασμένο από 100 % ανακτημένες ίνες χαρτιού, με 65 % ελάχιστο ποσοστό ανακυκλωμένων ινών μετά την κατανάλωση. Οι ανακτημένες ίνες χαρτιού περιλαμβάνουν ανακυκλωμένες ίνες μετά την κατανάλωση και ανακυκλωμένες ίνες πριν από την κατανάλωση από χαρτοβιομηχανίες, επίσης γνωστές ως αποκόμματα χαρτοποίησης. Οι ανακυκλωμένες ίνες μετά την κατανάλωση είναι δυνατόν να προέρχονται από καταναλωτές, γραφεία, τυπογραφεία, βιβλιοδετεία, ή παρεμφερή.
Το χαρτί πρέπει να είναι τουλάχιστον χωρίς χλώριο στο αρχικό στάδιο (ECF). Χαρτί χωρίς χλώριο (TCF) γίνεται, επίσης, δεκτό.	Πρέπει να πληρούνται τα οικολογικά κριτήρια του οικολογικού σήματος της ΕΕ ή άλλων εθνικών οικολογικών σημάτων τύπου I που έχουν άμεση σχέση με την παραγωγή χαρτιού (και όχι με τις πρακτικές διαχείρισης του εργοστασίου). Τα έγγραφα με τα πλήρη κριτήρια διατίθενται στη διεύθυνση: • Οικολογικό σήμα της ΕΕ: http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/consumer/consumer_en.htm

Πηγή: Χαρτί φωτοαντιγραφικό & γραφής — Δελτίο προϊόντων των πράσινων δημόσιων συμβάσεων (ΠΔΣ), Εκπαιδευτικό Βοήθημα ΠΔΣ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής — Ενότητα 3: Συστάσεις αγοράς, Βρυξέλλες, 2008 (http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/toolkit/paper_GPP_product_sheet_el.pdf).

- COM(2008) 400 τελικό, σ. 4.
- Πράσινες αγορές! Εγχειρίδιο για τις πράσινες δημόσιες συμβάσεις, 2η έκδοση 2011.
1. Χαρτί φωτοαντιγραφικό και γραφής 2. Προϊόντα και υπηρεσίες καθαρισμού· 3. Εξοπλισμός γραφείου ΤΠ· 4. Κατασκευές 5. Μεταφορές 6. Έπιπλα· 7. Ηλεκτρική ενέργεια· 8. Τρόφιμα και υπηρεσίες τροφοδοσίας 9. Κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα· 10. Προϊόντα και υπηρεσίες κηπουρικής 11. Παράθυρα, γυάλινες πόρτες και φεγγίτες 12. Θερμομόνωση· 13. Σκληρές επενδύσεις δαπέδου· 14. Τοιχοπετάσματα· 15. Συμπαράγωγη θερμότητας και ηλεκτρισμού· 16. Οδοποιία και οδική σήμανση· 17. Οδικός φωτισμός και σηματοδότες κυκλοφορίας 18. Κινητά τηλέφωνα· 19. Φωτισμός εσωτερικών χώρων.

- β) Τα **αναλυτικά κριτήρια** αφορούν τους αγοραστές που επιθυμούν να προμηθευτούν τα καλύτερα προϊόντα που κυκλοφορούν στην αγορά. Για τα κριτήρια αυτά ενδέχεται να απαιτείται επιπλέον προσπάθεια εξακρίβωσης ή ελαφρά αύξηση του κόστους σε σχέση με άλλα προϊόντα με πανομοιότυπα λειτουργικά χαρακτηριστικά.

Κατά τον έλεγχο, στις περιπτώσεις που ήταν εφικτό, τα έγγραφα των διαγωνισμών αξιολογήθηκαν σε σύγκριση με τις συστάσεις του εκπαιδευτικού βοηθήματος. Στις περιπτώσεις που το εκπαιδευτικό βοήθημα δεν κάλυπτε τον σχετικό τομέα, το κλιμάκιο ελέγχου εφάρμοσε τα κριτήρια του εκπαιδευτικού βοηθήματος για άλλες ομάδες προϊόντων/υπηρεσιών κατ' αναλογία. Για παράδειγμα, δεν υπήρχαν κριτήρια για τα φωτοαντιγραφικά μηχανήματα, αλλά ορισμένα κριτήρια του εκπαιδευτικού βοηθήματος για τον εξοπλισμό ΤΠ μπορούσαν να εφαρμοστούν κατ' αναλογία· δεν υπήρχαν κριτήρια για την ενοικίαση ή μίσθωση κτιρίων, αλλά ήταν δυνατόν να χρησιμοποιηθούν ορισμένα κριτήρια του δελτίου προϊόντων του εκπαιδευτικού βοηθήματος για τις κατασκευές.

Πέντε κατηγορίες ταξινόμησης των διαδικασιών

Οι κατωτέρω πέντε κατηγορίες χρησιμοποιήθηκαν για την ταξινόμηση των διαδικασιών που εξετάστηκαν.

Καθόλου πράσινη

Τα έγγραφα των διαγωνισμών δεν περιλαμβάνουν καμία αναφορά σε περιβαλλοντικές παραμέτρους ή περιλαμβάνουν μόνο ρήτρες που δεν έχουν αντίκτυπο στην προσέγγιση αγοράς. Παραδείγματα: Περιλαμβάνεται ένα αντίγραφο της γενικής περιβαλλοντικής πολιτικής του οργανισμού ή γίνεται αναφορά σε αυτήν ή απαιτείται η συμμόρφωση με την εφαρμοστέα περιβαλλοντική νομοθεσία.

Ελαφρώς πράσινη

- α) *Εάν υπάρχει εκπαιδευτικό βοήθημα:* συμμορφώνεται μόνον εν μέρει με τα στοιχειώδη κριτήρια. Στις περιπτώσεις που η σημαντικότερη «πράσινη» πτυχή της διαδικασίας είναι τα κριτήρια ανάθεσης, ο συντελεστής στάθμισης των περιβαλλοντικών κριτηρίων ως μερίδιο του συνολικού συντελεστή στάθμισης (για την τιμή και την ποιότητα) είναι χαμηλότερος από 10 %.
- β) *Εάν δεν υπάρχει εκπαιδευτικό βοήθημα:* τα έγγραφα των διαγωνισμών περιλαμβάνουν ορισμένες περιβαλλοντικές ρήτρες, αλλά αυτές αφορούν μόνον ένα ή περισσότερα δευτερεύοντα στοιχεία της προς ανάθεση σύμβασης. Στις περιπτώσεις που η σημαντικότερη «πράσινη» πτυχή της διαδικασίας είναι τα κριτήρια ανάθεσης, ο συντελεστής στάθμισης των περιβαλλοντικών κριτηρίων ως μερίδιο του συνολικού συντελεστή στάθμισης (για την τιμή και την ποιότητα) είναι χαμηλότερος από 10 %.

Πράσινη

- α) *Εάν υπάρχει εκπαιδευτικό βοήθημα:* συμμορφώνεται πλήρως ή σε μεγάλο βαθμό με τα στοιχειώδη κριτήρια και/ή εν μέρει με τα αναλυτικά κριτήρια. Στις περιπτώσεις που η σημαντικότερη «πράσινη» πτυχή της διαδικασίας είναι τα κριτήρια ανάθεσης, ο συντελεστής στάθμισης των περιβαλλοντικών κριτηρίων ως μερίδιο του συνολικού συντελεστή στάθμισης είναι τουλάχιστον 10 %.
- β) *Εάν δεν υπάρχει εκπαιδευτικό βοήθημα:* τα έγγραφα των διαγωνισμών περιλαμβάνουν σημαντικές περιβαλλοντικές ρήτρες που αφορούν την πρωταρχική λειτουργία των αγαθών, των υπηρεσιών ή των έργων της σύμβασης. Στις περιπτώσεις που η σημαντικότερη «πράσινη» πτυχή της διαδικασίας είναι τα κριτήρια ανάθεσης, ο συντελεστής στάθμισης των περιβαλλοντικών κριτηρίων ως μερίδιο του συνολικού συντελεστή στάθμισης είναι τουλάχιστον 10 %.

Πολύ πράσινη

- α) *Εάν υπάρχει εκπαιδευτικό βοήθημα:* συμμορφώνεται πλήρως ή σε μεγάλο βαθμό με τα αναλυτικά κριτήρια. Αυτό σημαίνει ότι περιλαμβάνει περιβαλλοντικά κριτήρια επιλογής, υψηλές περιβαλλοντικές απαιτήσεις στις τεχνικές προδιαγραφές και/ή ιδιαίτερη έμφαση σε περιβαλλοντικές πτυχές στα κριτήρια ανάθεσης (συντελεστής τουλάχιστον 25 %).
- β) *Εάν δεν υπάρχει εκπαιδευτικό βοήθημα:* τα έγγραφα του διαγωνισμού βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στις βέλτιστες περιβαλλοντικές πρακτικές. Αυτό σημαίνει ότι περιλαμβάνουν περιβαλλοντικά κριτήρια επιλογής, υψηλές περιβαλλοντικές απαιτήσεις στις τεχνικές προδιαγραφές και/ή ιδιαίτερη έμφαση σε περιβαλλοντικές πτυχές στα κριτήρια ανάθεσης (συντελεστής τουλάχιστον 25 %).

Πράσινη εκ φύσεως

Αυτή η κατηγορία αφορά συμβάσεις όπου η πρωταρχική λειτουργία των αγαθών, των υπηρεσιών και των έργων είναι πράσινη, για παράδειγμα κατασκευή πράσινης οροφής ή παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για τη βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων.

Το δείγμα που επιλέχθηκε

Συνολικά, εξετάστηκαν 160 διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων από όλους τους ελεγχθέντες οργανισμούς και τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, εξαιρουμένης της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης⁴.

Στο δείγμα συμπεριλήφθηκαν διαδικασίες που ξεκίνησαν και/ή ολοκληρώθηκαν κατά την περίοδο από τον Ιανουάριο του 2012 ως τον Φεβρουάριο του 2013. Συμπεριλήφθηκαν επίσης κάποιες διαδικασίες που ξεκίνησαν πριν ή μετά από αυτή την περίοδο για τη δημιουργία μιας πιο ολοκληρωμένης εικόνας, ιδίως για μικρότερους οργανισμούς και θεσμικά όργανα της ΕΕ που έχουν λίγες διαδικασίες σύναψης συμβάσεων.

4 Η ΕΥΕΔ ενημέρωσε το Συνέδριο ότι δεν εφαρμόζει ακόμη τις διαδικασίες πράσινων δημόσιων συμβάσεων που προωθεί η Επιτροπή.

Απαντήσεις των ελεγχθέντων θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ

του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου (ΓΓΣ), έχοντας επίγνωση του ολοένα αυξανόμενου φάσματος των περιβαλλοντικών ζητημάτων, έχει δεσμευτεί εδώ και πολλά χρόνια να βελτιώσει τις περιβαλλοντικές επιδόσεις των δραστηριοτήτων της. Αναγνωρίζοντας την θετική συμβολή που μπορεί να έχει για τη βιώσιμη ανάπτυξη της κοινωνίας, η Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου επιδιώκει να ενσωματώσει τις αρχές μιας ορθής περιβαλλοντικής διαχείρισης στην καθημερινή της λειτουργία. Η Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου αναπτύσσει ένα πρόγραμμα περιβαλλοντικής διαχείρισης για να επιτρέψει την εφαρμογή κοινοτικού συστήματος οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS) όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΚ) 1221/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Τέλος, η ΓΓΣ σημειώνει ότι οι στόχοι του προγράμματός της περιβαλλοντικής διαχείρισης συνάδουν με τις συστάσεις του Δικαστηρίου.

της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Σύνοψη

Η Ευρωπαϊκή Ένωση κατέχει ηγετικό ρόλο στη χάραξη και την εφαρμογή προδραστικής πολιτικής για το κλίμα σε διεθνές επίπεδο. Κατά την άποψη της Επιτροπής, το EMAS αποτελεί το κατάλληλο μέσο πολιτικής για τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα των θεσμικών οργάνων και οργανισμών της ΕΕ. Επιπλέον, υπάρχουν πολλά παραδείγματα επιπτώσεων στις οποίες οι πολιτικές που εφαρμόζονται όσον αφορά την επίτευξη του στόχου μείωσης των εκπομπών κατά 20 % έως το 2020 ισχύουν επίσης για τις δημόσιες διοικήσεις, περιλαμβανομένων των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και του προσωπικού τους. Αυτό θα συνεχίσει να ισχύει και όσον αφορά τους νέους στόχους για το 2030 (περιλαμβανομένου του προτεινόμενου στόχου μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 40 %).

Η Επιτροπή εφαρμόζει μια περιβαλλοντική πολιτική για τις δραστηριότητές της, στο πλαίσιο της οποίας δίνεται προτεραιότητα στην πρόληψη της ρύπανσης, την αποδοτικότητα των φυσικών πόρων, τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (CO₂), τη μείωση της παραγωγής αποβλήτων, την προώθηση της ανακύκλωσης, την ένταξη περιβαλλοντικών κριτηρίων στις προσκλήσεις υποβολής προσφορών, την τήρηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και τη διαμόρφωση περισσότερο βιώσιμης συμπεριφοράς από την πλευρά του προσωπικού και των ενδιαφερόμενων φορέων κ.λπ.

Κατά συνέπεια, η στρατηγική της Επιτροπής συνίσταται στη μείωση των πραγματικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων των καθημερινών και διοικητικών δραστηριοτήτων της μέσω του συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης EMAS.

Μέσω του EMAS, η Επιτροπή επιδιώκει να μειώσει πραγματικά τις επιπτώσεις των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και όχι να τις μετριάσει (ιδίως μέσω της αντιστάθμισης).

Δεδομένου του μεγέθους και της οργάνωσης της Επιτροπής, το σύστημα EMAS εφαρμόστηκε για πρώτη φορά σε μικρό αριθμό κτιρίων της Επιτροπής στις Βρυξέλλες και το πεδίο εφαρμογής του επεκτάθηκε σταδιακά. Το 2013 η καταχώριση στο EMAS κάλυπτε ποσοστό 89 % του προσωπικού και 57 % του εμβαδού δαπέδου όλων των χώρων δραστηριοτήτων.

Απαντήσεις των ελεγχθέντων θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ

Στο πλαίσιο της τρέχουσας δημοσιονομικής συγκυρίας, η Επιτροπή επεκτείνει σταδιακά το σύστημά της ανάλογα με τους διαθέσιμους πόρους. Η Επιτροπή δίνει το καλό παράδειγμα και ενθαρρύνει άλλα θεσμικά όργανα και οργανισμούς να εφαρμόσουν το EMAS ασκώντας την προεδρία της διοργανικής ομάδας περιβαλλοντικής διαχείρισης GIME (Groupe inter-institutionnel de management environnemental).

II

Η Επιτροπή επεκτείνει συνεχώς το πεδίο εφαρμογής του EMAS και των αναφορών της σχετικά με τις εκπομπές. Η τεράστια πρόοδος ως προς το πεδίο εφαρμογής του EMAS υποδεικνύει σαφώς τη δέσμευση της Επιτροπής για μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που προκύπτουν από τις δραστηριότητές της. Στόχος της Επιτροπής εξακολουθεί να είναι η υποβολή πλήρων αναφορών όταν το EMAS τεθεί πλήρως σε εφαρμογή.

IV

Από το 2005 η Επιτροπή έχει επιτύχει στις Βρυξέλλες σημαντική μείωση των εκπομπών CO₂ ανά τετραγωνικό μέτρο, χωρίς την παραδοχή ότι η ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας παράγει μηδενικές εκπομπές (- 46,2 % από το 2005 έως το 2012 στα κτίρια γραφείων που είναι καταχωρισμένα στο EMAS).

V

Στην Επιτροπή, η πρόοδος όσον αφορά την εφαρμογή του EMAS και τη συνεχή επέκτασή του είναι ικανοποιητική, λαμβανομένων υπόψη των απαιτήσεων του κανονισμού και των δημοσιονομικών περιορισμών. Επιπλέον, η επέκταση του EMAS πρέπει να θεωρηθεί σημαντική σε σχέση με το μέγεθος της Επιτροπής, τη γεωγραφική κατανομή και την οργανωτική της διάρθρωση.

Η ένταξη περιβαλλοντικών κριτηρίων στις δημόσιες συμβάσεις είναι ένας από τους στόχους της περιβαλλοντικής πολιτικής της Επιτροπής.

VI

Η Επιτροπή προτίθεται να συνεχίσει να αναπτύσσει το EMAS, το οποίο συνιστά κοινή πολιτική για τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα των διοικητικών λειτουργιών των θεσμικών οργάνων και οργανισμών της ΕΕ.

VII

Η Επιτροπή αποδέχεται εν μέρει τη συγκεκριμένη σύσταση. Κατά την άποψη της Επιτροπής, το EMAS αποτελεί το κατάλληλο μέσο πολιτικής για τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα των θεσμικών οργάνων και οργανισμών της ΕΕ. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή θα ανταποκριθεί στη συγκεκριμένη σύσταση μέσω της περαιτέρω ανάπτυξης του EMAS.

Ωστόσο, κατά τον καθορισμό ποσοτικά προσδιορισμένου γενικού στόχου μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου για το έτος 2030 δεν λαμβάνονται υπόψη ευρύτερα ζητήματα, όπως η αποδοτικότητα ως προς το κόστος και οι ιδιαιτερότητες των θεσμικών οργάνων και οργανισμών της ΕΕ.

Επιπλέον, η Επιτροπή θα συνεχίσει να αναπτύσσει κατάλληλες πολιτικές για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου με οικονομικά αποδοτικό και κατά το δυνατόν ολιστικό τρόπο, μεταξύ άλλων και όσον αφορά τον στόχο για το 2030, βάσει ενδεδειγμένων εκτιμήσεων επιπτώσεων που παρέχουν πλήρη αξιολόγηση του σχετικού κόστους και των σχετικών οφελών κατά περίπτωση.

Η μείωση των εκπομπών με το μικρότερο κόστος αποτελεί σημαντική πτυχή της τρέχουσας πολιτικής και είναι ο λόγος για τον οποίο οι δεσμευτικοί στόχοι μείωσης συνήθως τίθενται σε ευρωπαϊκό επίπεδο και σε επίπεδο κρατών μελών και όχι σε οργανωτική βάση. Έτσι, διατηρείται η ευελιξία για την επίτευξη των στόχων με τον βέλτιστο δυνατό τρόπο.

Παρότι η νομοθεσία της ΕΕ δεν επιβάλλει συγκεκριμένους στόχους μείωσης των εκπομπών στις δημόσιες διοικήσεις, μπορεί ωστόσο να αναληφθεί περαιτέρω δράση στο επίπεδο αυτό, μεταξύ άλλων μέσω της συνεχούς ανάπτυξης του EMAS, το οποίο συνιστά κοινή πολιτική για τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα των διοικητικών λειτουργιών των θεσμικών οργάνων και οργανισμών της ΕΕ.

VII α)

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση με την επιφύλαξη της επιτυχούς ανάπτυξης της μεθόδου περιβαλλοντικού αποτυπώματος οργανισμού όσον αφορά τις δημόσιες διοικήσεις. Επιπλέον, η Επιτροπή θεωρεί ότι, μέσω της εφαρμογής του EMAS, έχει καθιερώσει έναν ορθό τρόπο προσδιορισμού, μέτρησης και υποβολής αναφορών σχετικά με τις σημαντικότερες άμεσες και έμμεσες περιβαλλοντικές επιπτώσεις, περιλαμβανομένων των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου τις οποίες παράγει.

Απαντήσεις των ελεγχθέντων θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ

VII β)

Η Επιτροπή αποδέχεται τη συγκεκριμένη σύσταση υπογραμμίζοντας παράλληλα την εθελοντική προσέγγιση και την αυτονομία κάθε θεσμικού οργάνου και οργανισμού της ΕΕ να αποφασίζει για την καταλληλότητα τυχόν αντιστάθμισης τέτοιου είδους.

Επιπλέον, η Επιτροπή θα συνεχίσει να επιδιώκει πραγματικές μειώσεις των εκπομπών μέσω των υφιστάμενων πολιτικών, συμπεριλαμβανομένου του EMAS.

Μια τέτοιου είδους κοινή προσέγγιση θα πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη

- i) την ανάγκη να αποφευχθεί τυχόν αποθάρρυνση περαιτέρω προσπαθειών για την επίτευξη πραγματικών μειώσεων των εκπομπών·
- ii) τους υφιστάμενους μηχανισμούς, περιλαμβανομένης της εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών· και
- iii) τη διαθεσιμότητα καθεστώτων υποβολής αναφορών και συστημάτων αντιστάθμισης που ανταποκρίνονται σε αρκούντως υψηλά πρότυπα. Απαιτείται επίσης εκτίμηση των επιπτώσεων στους πόρους της ΕΕ και στη χρήση του δημόσιου χρήματος.

VII γ)

Η Επιτροπή αποδέχεται τη συγκεκριμένη σύσταση και στηρίζει πλήρως την προώθηση του συστήματος EMAS. Οι περιορισμοί του πεδίου εφαρμογής προβλέπονται από το ίδιο το σύστημα EMAS προκειμένου να παρέχεται η δυνατότητα σε κάθε οργανισμό να αντιμετωπίζει τις σημαντικότερες περιβαλλοντικές πτυχές.

Η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο προσχώρησης στον ευρωπαϊκό κώδικα σχετικά με την ενεργειακή απόδοση των κέντρων δεδομένων, αφού αξιολογήσει περαιτέρω κατά πόσον αυτό συμβαδίζει με τις δημοσιονομικές προοπτικές, ιδίως όσον αφορά τις διοικητικές πιστώσεις.

Η τρέχουσα αναθεώρηση του δημοσιονομικού κανονισμού και των κανόνων εφαρμογής του θέτει το ρυθμιστικό πλαίσιο για την περαιτέρω ενθάρρυνση των πράσινων δημόσιων συμβάσεων συμπεριλαμβανομένης της κοστολόγησης κύκλου ζωής, σύμφωνα με την οδηγία 2014/24/ΕΕ.

Η Επιτροπή θα αναπτύξει περαιτέρω έγγραφα καθοδήγησης για τις πράσινες δημόσιες συμβάσεις (ΠΔΣ) και θα προωθήσει τα εν λόγω έγγραφα στους κόλπους της ομάδας GIME.

Εισαγωγή

01

Σύμφωνα με τον κλασικό ορισμό, αειφόρος ανάπτυξη είναι η ανάπτυξη που καλύπτει τις ανάγκες του παρόντος χωρίς να θέτει σε κίνδυνο τη δυνατότητα των μελλοντικών γενεών να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες. Ως εκ τούτου, εμπεριέχει την έννοια των «περιορισμών» προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το περιβάλλον μπορεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες τόσο του παρόντος όσο και του μέλλοντος.

04

Η Ευρωπαϊκή Ένωση κατέχει ηγετικό ρόλο στη χάραξη και την εφαρμογή προδραστικής πολιτικής για το κλίμα σε διεθνές επίπεδο. Υπάρχουν πολλά παραδείγματα περιπτώσεων στις οποίες οι πολιτικές που εφαρμόζονται όσον αφορά την επίτευξη του στόχου μείωσης των εκπομπών κατά 20 % έως το 2020 ισχύουν επίσης για τις δημόσιες διοικήσεις, περιλαμβανομένων των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και του προσωπικού τους. Αυτό θα συνεχίσει να ισχύει και όσον αφορά τους νέους στόχους για το 2030 (μεταξύ άλλων, του προτεινόμενου στόχου μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 40 %).

06

Η Επιτροπή σκοπεύει να συνεχίσει να εφαρμόζει την προδραστική προσέγγισή της στην κλιματική πολιτική και θα εξακολουθήσει να αναπτύσσει κατάλληλες πολιτικές για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου με οικονομικά αποδοτικό και κατά το δυνατόν ολιστικό τρόπο. Παρότι η νομοθεσία της ΕΕ δεν επιβάλλει συγκεκριμένους στόχους μείωσης των εκπομπών στις δημόσιες διοικήσεις, μπορεί ωστόσο να αναληφθεί περαιτέρω δράση στο επίπεδο αυτό, μεταξύ άλλων μέσω της συνεχούς ανάπτυξης του EMAS. Η τεράστια πρόοδος ως προς το πεδίο εφαρμογής του EMAS υποδεικνύει σαφώς τη δέσμευση της Επιτροπής για μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που προκύπτουν από τις δραστηριότητές της.

07

Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να επιδιώκει πραγματικές μειώσεις των εκπομπών μέσω των υφιστάμενων πολιτικών, συμπεριλαμβανομένου του EMAS, εξετάζοντας παράλληλα και άλλες επιλογές όπως η αντιστάθμιση.

Απαντήσεις των ελεγχθέντων θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ

Μια τέτοιου είδους εξέταση θα πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη:

- i) την ανάγκη να αποφευχθεί τυχόν αποθάρρυνση περαιτέρω προσπάθειών για την επίτευξη πραγματικών μειώσεων των εκπομπών·
- ii) τους υφιστάμενους μηχανισμούς, περιλαμβανομένης της εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών· και
- iii) τη διαθεσιμότητα καθεστώτων υποβολής αναφορών και συστημάτων αντιστάθμισης που ανταποκρίνονται σε αρκούντως υψηλά πρότυπα. Απαιτείται επίσης εκτίμηση των επιπτώσεων στους πόρους της ΕΕ και στη χρήση δημόσιου χρήματος.

Παρατηρήσεις

12

Η ύπαρξη αξιόπιστων και ολοκληρωμένων πληροφοριών σχετικά με το αποτύπωμα άνθρακα δεν αποτελεί προϋπόθεση για την κατάρτιση και εφαρμογή στρατηγικών μετριασμού. Στην Επιτροπή εφαρμόζονται στρατηγικές μετριασμού με σαφώς τεκμηριωμένες μειώσεις των περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

16

Η Επιτροπή θεωρεί ότι πρέπει να ενθαρρυνθεί η χρήση της κοινής μεθόδου περιβαλλοντικού αποτυπώματος οργανισμού (OEF) για τη μέτρηση και τη γνωστοποίηση των περιβαλλοντικών επιδόσεων κατά τον κύκλο ζωής των οργανισμών σύμφωνα με τη σύσταση της 9ης Απριλίου 2013, συμπεριλαμβανομένων των οργανισμών που έχουν καταχωριστεί στο EMAS. Αφού αξιολογήσει τα αποτελέσματα της πιλοτικής φάσης και μόλις καταστεί διαθέσιμη η αναθεωρημένη μέθοδος OEF, η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο να δρομολογήσει εσωτερική πιλοτική φάση προκειμένου να αναπτύξει ειδικούς τομεακούς κανόνες για τον υπολογισμό και την υποβολή αναφορών σχετικά με το περιβαλλοντικό αποτύπωμα της Επιτροπής ή παρόμοιων οργάνων δημόσιας διοίκησης.

18

Ός προς το σημείο στο οποίο αναφέρεται ότι τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί της ΕΕ δεν υπέβαλαν αναφορές για όλα τα στοιχεία των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που παρήγαγαν, ο κανονισμός για το EMAS προβλέπει ότι οι οργανισμοί αναφέρουν τις εκπομπές ανάλογα με την περίπτωση και εφόσον είναι σημαντικές. Οι οργανισμοί έχουν τη δυνατότητα να μην υποβάλλουν πλήρη στοιχεία σχετικά με τις άμεσες και έμμεσες εκπομπές τους ανάλογα, μεταξύ

άλλων, με το πεδίο εφαρμογής της καταχώρισής τους στο EMAS. Σε περίπτωση που οι οργανισμοί δεν υποβάλλουν κανένα στοιχείο σχετικά με έναν από τους βασικούς δείκτες του EMAS, θα πρέπει να εξηγήσουν τον λόγο.

21

Χάρη στην επέκταση του φάσματος των καλυπτόμενων δραστηριοτήτων που εξετάζεται ήδη στο σχέδιο δράσης του EMAS για το 2014 θα προκύψουν πληρέστερη αναφορά για το 2013 και περισσότερα αποτελέσματα.

29

Η μέθοδος OEF, σύμφωνα με σύσταση της Επιτροπής, τελεί επί του παρόντος υπό δοκιμή στο πλαίσιο εκτεταμένης πιλοτικής φάσης που θα διαρκέσει έως το τέλος του 2016.

Στους στόχους της πιλοτικής φάσης περιλαμβάνεται ο καθορισμός ορισμένων τεχνικών απαιτήσεων που θα είναι καίριας σημασίας για την ευρεία εφαρμογή της μεθόδου σε μια διοίκηση με οργάνωση όπως αυτή της Επιτροπής. Επιπλέον, τα αποτελέσματα της πιλοτικής φάσης θα οδηγήσουν πιθανότατα σε αναθεώρηση/βελτίωση της μεθόδου OEF. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αυτής, η Επιτροπή δίνει προτεραιότητα στην ανάπτυξη τομεακών κανόνων OEF για τους τομείς που αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο μερίδιο περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Ο τομέας της δημόσιας διοίκησης δεν ανήκει σε αυτούς. Αφού αξιολογήσει τα αποτελέσματα της πιλοτικής φάσης και μόλις καταστεί διαθέσιμη η αναθεωρημένη μέθοδος OEF, η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο να δρομολογήσει εσωτερική πιλοτική φάση προκειμένου να αναπτύξει ειδικούς τομεακούς κανόνες για τον υπολογισμό και την υποβολή αναφορών σχετικά με το περιβαλλοντικό αποτύπωμα της Επιτροπής ή παρόμοιων οργάνων δημόσιας διοίκησης.

31

Όσον αφορά τις εκπομπές των περισσότερων οργανισμών δεν υπάρχουν στοιχεία για το 1990. Η αξιολόγηση των τωρινών τους επιδόσεων σε σύγκριση με τις πραγματικές εκπομπές του 1990 συνήθως γίνεται βάσει εκτιμήσεων.

35

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η αναφορά εκπομπών ως μηδενικών με βάση τη χρήση πράσινης ηλεκτρικής ενέργειας ενδέχεται να αποκρύπτει την πραγματική μείωση (ή αύξηση) της κατάναλωσης ενέργειας.

Απαντήσεις των ελεγχθέντων θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ

37

Μέσω της αγοράς πράσινης ηλεκτρικής ενέργειας τα θεσμικά όργανα ενθαρρύνουν τους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας να επιλέγουν εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

39 γ)

Οι περισσότεροι επισκέπτες και εξωτερικοί συμμετέχοντες μπορούν να αναφέρουν τις εκπομπές που προκαλούνται από τις μετακινήσεις τους μέσω των αντίστοιχων οργανισμών τους, γεγονός που ενδέχεται να οδηγήσει σε διπλή καταμέτρηση.

44

Παρότι η νομοθεσία της ΕΕ δεν επιβάλλει συγκεκριμένους στόχους μείωσης των εκπομπών στις δημόσιες διοικήσεις, μπορεί ωστόσο να αναληφθεί περαιτέρω δράση στο επίπεδο αυτό, μεταξύ άλλων και μέσω της συνεχούς ανάπτυξης του EMAS.

Η μείωση των εκπομπών με το μικρότερο κόστος αποτελεί σημαντική πτυχή της ισχύουσας πολιτικής και είναι ο λόγος για τον οποίο οι δεσμευτικοί στόχοι μείωσης συνήθως τίθενται σε ευρωπαϊκό επίπεδο και σε επίπεδο κρατών μελών και όχι σε οργανωτική βάση. Έτσι, διατηρείται η ευελιξία για την επίτευξη των στόχων με τον βέλτιστο δυνατό τρόπο.

46

Στο πλαίσιο της Διευθύνουσας Επιτροπής του EMAS τον Ιανουάριο του 2014, η Επιτροπή αποφάσισε να θέσει μακροπρόθεσμους στόχους πέραν των ήδη υφιστάμενων ετήσιων στόχων. Αυτό αποφασίστηκε προκειμένου να δοθεί καλύτερη καθοδήγηση στις υπηρεσίες της Επιτροπής για τον καθορισμό ετήσιων στόχων και δράσεων.

47

Η Επιτροπή, δεδομένου ότι το προσωπικό της μειώνεται (- 5 % σύμφωνα με τις τρέχουσες δημοσιονομικές προοπτικές) και εφόσον το πεδίο εφαρμογής του EMAS εξελίσσεται διαρκώς, θα συνεχίσει να υποβάλλει αναφορές τόσο σε απόλυτους όσο και σε σχετικούς όρους.

51

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να αναπτύσσει κατάλληλες πολιτικές για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου με οικονομικά αποδοτικό και κατά το δυνατόν ολιστικό τρόπο, μεταξύ άλλων και όσον αφορά τον στόχο για το 2030, βάσει ενδεδειγμένων εκτιμήσεων επιπτώσεων που παρέχουν πλήρη αξιολόγηση του σχετικού κόστους και των σχετικών οφελών κατά περίπτωση.

Η μείωση των εκπομπών με το μικρότερο κόστος αποτελεί σημαντική πτυχή της ισχύουσας πολιτικής και είναι ο λόγος για τον οποίο οι στόχοι μείωσης συνήθως τίθενται σε ευρωπαϊκό επίπεδο και σε επίπεδο κρατών μελών και όχι σε οργανωτική βάση. Έτσι, διατηρείται η ευελιξία για την επίτευξη των στόχων με τον βέλτιστο δυνατό τρόπο.

Παρότι η νομοθεσία της ΕΕ δεν επιβάλλει συγκεκριμένους στόχους μείωσης των εκπομπών στις δημόσιες διοικήσεις, μπορεί ωστόσο να αναληφθεί περαιτέρω δράση στο επίπεδο αυτό, μεταξύ άλλων και μέσω της συνεχούς ανάπτυξης του EMAS.

52

Υπάρχει δυνατότητα επιλογής από ένα ευρύτατο φάσμα πιστωτικών μορίων αντιστάθμισης με πολύ διαφορετικά επίπεδα ποιότητας.

Η χρήση αντισταθμίσεων διέπεται από κανόνες με σκοπό τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία της ΕΕ για το κλίμα, οι οποίοι, για λόγους συνέπειας, πρέπει να αντικατοπτρίζονται σε κάθε χρήση αντιστάθμισης εκ μέρους των θεσμικών οργάνων της ΕΕ. Οι εν λόγω κανόνες αφορούν τόσο την ποσότητα που σχετίζεται με την αντίστοιχη δράση όσο και τον τύπο αντιστάθμισης που θεωρείται επαρκούς ποιότητας. Είναι σημαντικό, για παράδειγμα, να διασφαλίζεται ότι οι δράσεις που χρησιμοποιούνται για αντιστάθμιση είναι πρόσθετες, υπόκεινται σε ορθή παρακολούθηση, υποβολή εκθέσεων και επαλήθευση προκειμένου να ελαχιστοποιούνται οι δυνατότητες απάτης, και διέπονται από λογιστικούς κανόνες βάσει των οποίων αποφεύγεται η διπλή καταμέτρηση.

Για την Επιτροπή θα εξακολουθήσει να αποτελεί πρώτη προτεραιότητα η επίτευξη πραγματικών μειώσεων των εκπομπών μέσω των υφιστάμενων πολιτικών, συμπεριλαμβανομένου του EMAS, ενώ θα εξετάσει παράλληλα και άλλες επιλογές όπως η αντιστάθμιση.

Μια τέτοιου είδους εξέταση πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη:

- i) την απαίτηση να αποφευχθεί τυχόν αποθάρρυνση περαιτέρω προσπάθειών για την επίτευξη πραγματικών μειώσεων των εκπομπών·
- ii) τους υφιστάμενους μηχανισμούς, περιλαμβανομένης της εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών· και
- iii) τη διαθεσιμότητα καθεστώτων υποβολής αναφορών και συστημάτων αντιστάθμισης που ανταποκρίνονται σε αρκούντως υψηλά πρότυπα. Απαιτείται επίσης εκτίμηση των επιπτώσεων στους πόρους της ΕΕ και στη χρήση δημόσιου χρήματος.

Απαντήσεις των ελεγχθέντων θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ

61 — Τελευταία περίπτωση

Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να επιδιώκει πραγματικές μειώσεις των εκπομπών μέσω των υφιστάμενων πολιτικών, συμπεριλαμβανομένου του EMAS, εξετάζοντας παράλληλα τη σύσταση για ανάπτυξη κοινής προσέγγισης σχετικά με την αντιστάθμιση για τα θεσμικά όργανα της ΕΕ.

Είναι σημαντικό να ληφθεί υπόψη ότι, από το 2012 και έπειτα, οι εκπομπές CO₂ από όλες τις πτήσεις εντός και μεταξύ χωρών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) καλύπτονται από το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ (αυτό ισχύει και για την Κροατία από την 1η Ιανουαρίου 2014).

Αυτό σημαίνει ότι οι αερομεταφορείς οφείλουν να αγοράζουν και να παραδίδουν δικαιώματα εκπομπών προκειμένου να καλύπτουν όλες τις εκπομπές αυτού του είδους. Κατά συνέπεια, για τις πτήσεις εντός του ΕΟΧ ισχύει η τιμή του διοξειδίου του άνθρακα βάσει του ΣΕΔΕ της ΕΕ, και αυτό μπορεί να θεωρηθεί ότι ισοδυναμεί με αντιστάθμιση.

Βλέπε παρατηρήσεις για το σημείο 52.

65

Η Επιτροπή θα ήθελε να επισημάνει ότι στον **πίνακα 6** δεν αποτυπώνονται τα πραγματικά τετραγωνικά μέτρα που καλύπτονται αλλά μόνο το ποσοστό της επιφάνειας των κτιρίων.

67

Δεν θα πρέπει να υποτιμώνται οι προσπάθειες συμμόρφωσης προς τις απαιτήσεις του EMAS. Η Επιτροπή είναι μακράν το μεγαλύτερο θεσμικό όργανο. Διαθέτει πολύ σαφή πολιτική για τη σταδιακή επέκταση του EMAS σε όλους τους χώρους και τις δραστηριότητες της εντός των ορίων του διαθέσιμου προϋπολογισμού (βλέπε απόφαση C(2013)7708).

68

Η επέκταση του EMAS στις Βρυξέλλες και στο Λουξεμβούργο ξεκίνησε αμέσως μετά την απόφαση του 2009, και το 2010 καταχωρίστηκαν όλες οι δραστηριότητες για τις Βρυξέλλες και το 2012 για το Λουξεμβούργο. Η πλήρης καταχώριση των κτιρίων θα πραγματοποιηθεί το 2015 στις Βρυξέλλες και σταδιακά σε άλλους τόπους.

69

Η απόφαση για την πιστοποίηση κατά ISO 14001 των πέντε χώρων δραστηριοτήτων του Κοινού Κέντρου Ερευνών είχε ληφθεί προτού η Επιτροπή αποφασίσει την επέκταση του EMAS το 2009. Επί του παρόντος, είναι σε εξέλιξη η καταχώριση των εν λόγω χώρων δραστηριοτήτων στο EMAS.

70

Η Επιτροπή έχει αποφασίσει η επέκταση του EMAS να παρακολουθείται σε ανώτερο επίπεδο από τη Διευθύνουσα Επιτροπή του EMAS. Η επέκταση πραγματοποιείται προοδευτικά αρχίζοντας από τους σημαντικότερους χώρους δραστηριοτήτων. Όσον αφορά τις επιφάνειες, οι αντιπροσωπείες της Επιτροπής στα κράτη μέλη αντιστοιχούν περίπου στο 2 % του συνόλου των κτιρίων της Επιτροπής μέρος αυτών είναι υπό τη διαχείριση άλλων οργάνων.

76

Θα πρέπει να τονιστεί ότι η μείωση της κατανάλωσης ενέργειας κατά 15 % στα κτίρια των Βρυξελλών από το 2005 έως το 2012 επιτεύχθηκε σε χρονική περίοδο κατά την οποία, λόγω της διεύρυνσης, το προσωπικό της Επιτροπής αυξήθηκε κατά 25 %.

79

Ο δημοσιονομικός κανονισμός και οι κανόνες εφαρμογής του προβλέπουν τις ίδιες αρχές με εκείνες που περιλαμβάνονται στις οδηγίες, ούτως ώστε να υπάρχει συνέπεια μεταξύ των κανόνων της ΕΕ και εκείνων που εφαρμόζονται από τα κράτη μέλη.

Ο νέος δημοσιονομικός κανονισμός και οι κανόνες εφαρμογής του που είναι σε διαδικασία έγκρισης θα πρέπει να ενθαρρύνουν περαιτέρω τη χρήση περιβαλλοντικών παραμέτρων, συμπεριλαμβανομένης της κοστολόγησης κύκλου ζωής ως μεθόδου ανάθεσης σύμφωνα με την οδηγία 2014/24/ΕΕ.

80

Ο δημοσιονομικός κανονισμός και οι κανόνες εφαρμογής του αποτελούν οριζόντιο κανονισμό που δεν έχει ως στόχο να απαριθμήσει τομεακές υποχρεώσεις ανά πολιτική, αλλά να παράσχει γενικούς κανόνες για την εκτέλεση του προϋπολογισμού.

Στον δημοσιονομικό κανονισμό και στους κανόνες εφαρμογής του, που είναι επί του παρόντος σε διαδικασία έγκρισης, πρέπει να υπάρχει πρόβλεψη ότι όταν τα θεσμικά όργανα της ΕΕ χρησιμοποιούν την κοστολόγηση του κύκλου ζωής θα πρέπει να ακολουθούν μεθόδους που έχουν εγκριθεί σε επίπεδο ΕΕ, εφόσον υπάρχουν. Η εφαρμογή της εν λόγω δυνατότητας θα πρέπει να πραγματοποιείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες στο πλαίσιο της πολιτικής για το EMAS.

81

Η Επιτροπή θεωρεί σκόπιμο να χρησιμοποιήσει τον οδηγό για τις δημόσιες συμβάσεις και ειδική καθοδήγηση για την

Απαντήσεις των ελεγχθέντων θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ

προώθηση πράσινων δημόσιων συμβάσεων σε εθελοντική βάση, διασφαλίζοντας παράλληλα τη διάδοση ορθών πρακτικών που μπορούν επίσης να χρησιμεύσουν ως σημείο αναφοράς για τα κράτη μέλη.

84

Γενικά, στην πλειονότητα των περιπτώσεων χρησιμοποιείται κάποιο είδος ΠΔΣ, αν και πολλές διαδικασίες δεν είναι εξ ολοκλήρου πράσινες. Μόνο το ένα τέταρτο περίπου των συμβάσεων δεν περιλάμβαναν πράσινα κριτήρια. Με αυτό το αποτέλεσμα, τα θεσμικά όργανα σημειώνουν καλύτερες επιδόσεις από τον μέσο όρο των δημόσιων αρχών στην Ευρώπη. Σύμφωνα με μελέτη¹, που βασίστηκε σε έρευνα σε επίπεδο ΕΕ, κατά μέσο όρο το 54 % των δημόσιων αρχών που συμμετείχαν σε πανευρωπαϊκή έρευνα συμπεριέλαβαν κάποιο είδος πράσινο κριτήριο στην τελευταία αγορά τους κατά την περίοδο 2009-2010 για 10 ομάδες προϊόντων προτεραιότητας (κατασκευές, ηλεκτρική ενέργεια, προϊόντα και υπηρεσίες καθαρισμού, κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, τρόφιμα και υπηρεσίες τροφοδοσίας, έπιπλα, εξοπλισμός γραφείου ΤΠ, χαρτί, προϊόντα και υπηρεσίες κηπουρικής, μεταφορές).

85

Στην ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Οι δημόσιες συμβάσεις στην υπηρεσία του περιβάλλοντος» (βλέπε υποσημείωση 43), η Επιτροπή πρότεινε, με χρονικό ορίζοντα το 2010, το 50 % του συνόλου των διαδικασιών υποβολής προσφορών να είναι «πράσινες», δηλαδή να ανταποκρίνονται σε εγκριθέντα κοινά «στοιχειώδη» κριτήρια για τις ΠΔΣ. Το ποσοστό αυτό θα εκφράζεται τόσο σε αριθμό όσο και σε αξία πράσινων συμβάσεων σε σχέση με τον συνολικό αριθμό και τη συνολική αξία των συμβάσεων που έχουν συναφθεί σε τομείς για τους οποίους έχουν καθοριστεί κοινά «στοιχειώδη» κριτήρια για τις ΠΔΣ. Τον στόχο αυτό προσυπέγραψε στη συνέχεια και το Συμβούλιο².

Δεδομένου ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο συμπεριέλαβε και ομάδες προϊόντων για τις οποίες δεν υφίστανται κριτήρια για τις ΠΔΣ σε επίπεδο ΕΕ, οι μεθοδολογίες για τον τρόπο αξιολόγησης της επίτευξης του στόχου ΠΔΣ δεν είναι απολύτως συμβατές.

86

Η ΓΔ Περιβάλλοντος, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη που εκπροσωπούνται στους κόλπους της άτυπης συμβουλευτικής ομάδας ΠΔΣ, διεξήγαγε διαδικασία ιεράρχησης προτεραιοτήτων για τις ΠΔΣ το διάστημα 2012/2013 με στόχο τον προσδιορισμό των αναγκών όσον αφορά την κατάρτιση κριτηρίων για τις ΠΔΣ. Μεγάλη προτεραιότητα έχει δοθεί στα κέντρα δεδομένων και σύντομα θα αποφασιστεί αν θα

καταρτιστούν κριτήρια για αυτά. Η συντήρηση των κτιρίων αναμένεται να συμπεριληφθεί στα επικείμενα κριτήρια για τα κτίρια γραφείων. Όσον αφορά τα επαγγελματικά ταξίδια, δεν θεωρήθηκε ότι αποτελούν ιδιαίτερη προτεραιότητα.

87

Η επικαιροποίηση των κριτηρίων είναι μια διαδικασία που απορροφά πολλούς πόρους. Η Επιτροπή καταβάλλει προσπάθειες για να καλύψει τα υφιστάμενα κενά και να αναθεωρήσει ομάδες προϊόντων με τους υπάρχοντες πόρους. Τα κριτήρια για τα κινητά τηλέφωνα αφαιρέθηκαν από τον δικτυακό τόπο διότι πράγματι δεν είναι πλέον φιλόδοξα και, επιπλέον, δεν έχουν αναγνωριστεί ως υψηλή προτεραιότητα από τη συμβουλευτική ομάδα για τις ΠΔΣ.

89

Η χρήση προσέγγισης που βασίζεται στην κοστολόγηση του κύκλου ζωής (ΚΚΖ) δεν έχει απαραίτητα νόημα για όλες τις ομάδες προϊόντων. Για παράδειγμα, εάν οι αγοραστές επιθυμούν να αγοράσουν χαρτί φιλικό προς το περιβάλλον, αρκεί να προσδιοριστεί ότι το χαρτί πρέπει να είναι «ανακυκλωμένο» ή «προερχόμενο από βιώσιμες πηγές», διότι με τη συγκεκριμένη ομάδα προϊόντων ο αγοραστής δεν έχει κόστος συντήρησης ή λειτουργίας.

Η Επιτροπή προετοιμάζει τη μεταφορά της εν λόγω οδηγίας στον δημοσιονομικό κανονισμό. Ωστόσο, δεν καθιστά υποχρεωτική τη χρήση ΚΚΖ.

89 — Τελευταία περίπτωση

Η Επιτροπή εξετάζει επί του παρόντος το ενδεχόμενο να παράσχει έγγραφα καθοδήγησης σχετικά με την κοστολόγηση του κύκλου ζωής.

90

Η Επιτροπή έχει θέσει στόχους για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων και επιτυγχάνει θετικά αποτελέσματα στο πλαίσιο του συστήματος EMAS. Για παράδειγμα, στις Βρυξέλλες, όπου η οδηγία για την ενεργειακή απόδοση 2012/27/ΕΕ συνεπάγεται ετήσια εξοικονόμηση ενέργειας της τάξης του 0,13 %, η Επιτροπή συμπεριέλαβε στο σχέδιό της ετήσια εξοικονόμηση ενέργειας της τάξης του 1 %, ήτοι οκταπλάσια.

1 The Uptake of Green Public Procurement in the EU27, Centre of European Policy Studies <http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/CEPS-CoE-GPP%20MAIN%20REPORT.pdf>

2 Συμπεράσματα του Συμβουλίου της 22ας Σεπτεμβρίου 2008, <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EL&f=ST%2013067%202008%20INIT>

93

Παρότι το εν λόγω πρόγραμμα είναι σε εξέλιξη, οι προτεραιότητες του Γραφείου υποδομών και Διοικητικής Υποστήριξης της Επιτροπής στις Βρυξέλλες (OIB), του Γραφείου Υποδομών και Διοικητικής Υποστήριξης στο Λουξεμβούργο (OIL) και του Κοινού Κέντρου Ερευνών (JRC) συμμορφώνονται προς τα ισχύοντα εθνικά ή περιφερειακά πρότυπα. Αυτό δεν αποκλείει την πιθανότητα ορισμένα από τα πλέον πρόσφατα οικοδομικά έργα της Επιτροπής, και ιδίως εκείνα που βρίσκονται σε εξέλιξη στις εγκαταστάσεις του Κοινού Κέντρου Ερευνών στην Ispra, να συμμορφώνονται πράγματι προς τις απαιτήσεις του προγράμματος GreenBuilding (GBP). Το Γραφείο Υποδομών και Διοικητικής Υποστήριξης της Επιτροπής στις Βρυξέλλες (OIB) θα ενταχθεί μελλοντικά στο πρόγραμμα εάν υπάρχει προστιθέμενη αξία.

94

Με το εγχειρίδιο πρότυπων προδιαγραφών κτιρίων επιδιώκεται η επίτευξη απόδοσης των παθητικών κτιρίων και καθορίζονται οι ακόλουθες ελάχιστες απαιτήσεις για τα έργα:

- οδηγία 2010/31/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων,
- ελάχιστες περιφερειακές νομικές απαιτήσεις.

Βάσει του εν λόγω εγχειριδίου απαιτείται επίσης η διεξαγωγή ενεργειακών ελέγχων και/ή ενεργειακών μελετών προκειμένου να αξιολογείται η εφαρμογή λύσεων ενεργειακής απόδοσης και η καθιέρωση της ανανεώσιμης ενέργειας.

95

Η Επιτροπή είναι προσηλωμένη στον υποδειγματικό ρόλο που πρέπει να έχουν οι δημόσιοι φορείς μέσω της δέσμευσής της να εφαρμόσει τις απαιτήσεις της οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση 2012/27/ΕΕ (άρθρα 4 και 5), και το Γραφείο Υποδομών και Διοικητικής Υποστήριξης της Επιτροπής στις Βρυξέλλες (OIB) έχει εκτιμήσει τις τεχνικές επιπτώσεις της οδηγίας στα κτίρια της Επιτροπής.

Σε κάθε περίπτωση (τόσο για τα νέα κτίρια όσο και για τις ανακαινίσεις), οι φιλοδοξίες των μελλοντικών έργων και ο συναφής οικονομικός αντίκτυπος πρέπει να ανταποκρίνονται στη διαθέσιμη ετήσια πίστωση του προϋπολογισμού βάσει του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για την περίοδο 2014-2020.

100

Η Επιτροπή δεν περιορίζει την προσέγγισή της στην ενεργειακή απόδοση ενός κτιρίου και θεωρεί ότι η μέθοδος

περιβαλλοντικής αξιολόγησης του BRE (Breeam) ή παρόμοια συστήματα είναι περισσότερο ολοκληρωμένα και εναρμονίζονται καλύτερα με τις πολιτικές της και με τις συνολικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις των δραστηριοτήτων της.

101

Οι απαιτήσεις του κώδικα δεοντολογίας για τα κέντρα δεδομένων στα κτίρια της Επιτροπής θα έχουν πολύ σημαντικές επιπτώσεις στον προϋπολογισμό. Η απόφαση προσχώρησης στον κώδικα συνεπάγεται επίσης σοβαρή επαναξιολόγηση των κτιρίων και ορισμένες απαιτήσεις δεν μπορούν να εφαρμοστούν στα κτίρια της Επιτροπής λόγω της παλαιότητάς τους. Ωστόσο, η εσωτερική οργάνωση των κέντρων δεδομένων τηρεί τις συστάσεις του κώδικα δεοντολογίας.

Πέραν των ιδιόκτητων κέντρων δεδομένων που διαθέτει, η Επιτροπή έχει επίσης μισθώσει εγκαταστάσεις κέντρων δεδομένων στο Λουξεμβούργο και στις Βρυξέλλες. Οι ιδιοκτήτες των εν λόγω εγκαταστάσεων κέντρων δεδομένων έχουν προσχωρήσει στον κώδικα δεοντολογίας.

Η Επιτροπή εξετάζει επί του παρόντος την πολιτική της όσον αφορά τα κέντρα δεδομένων, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης του υπολογιστικού νέφους.

Συμπεράσματα και συστάσεις

102

Η Ευρωπαϊκή Ένωση κατέχει ηγετικό ρόλο στη χάραξη και την εφαρμογή προδραστικής πολιτικής για το κλίμα σε διεθνές επίπεδο και η προσέγγιση αυτή θα συνεχιστεί και όσον αφορά τους νέους στόχους για το 2030 και τον προτεινόμενο στόχο μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 40 %.

103

Κατά την άποψη της Επιτροπής, το EMAS αποτελεί το κατάλληλο μέσο πολιτικής για τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα των θεσμικών οργάνων και οργανισμών της ΕΕ.

Επιπλέον, υπάρχουν πολλά παραδείγματα περιπτώσεων στις οποίες οι πολιτικές που εφαρμόζονται όσον αφορά την επίτευξη του στόχου μείωσης των εκπομπών κατά 20 % έως το 2020 ισχύουν επίσης για τις δημόσιες διοικήσεις, περιλαμβανομένων των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και του προσωπικού τους. Αυτό θα συνεχίσει να ισχύει και όσον αφορά τους νέους στόχους για το 2030 (περιλαμβανομένου του προτεινόμενου στόχου μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 40 %).

Απαντήσεις των ελεγχθέντων θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ

104

Η πολιτική της Επιτροπής αποσκοπεί στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου με οικονομικά αποδοτικό και κατά το δυνατόν ολιστικό τρόπο, ιδίως μέσω της δέσμης μέτρων για το κλίμα και την ενέργεια. Λαμβάνοντας υπόψη το περιορισμένο ποσοστό εκπομπών που προκύπτει από τις διοικητικές δραστηριότητες των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, η Επιτροπή δεν θεώρησε σκόπιμο να θεσπίσει δεσμευτικούς κανόνες για τη συγκεκριμένη κλίμακα δραστηριοτήτων. Οι εκπομπές καλύπτονται σε κάθε περίπτωση από τους στόχους μείωσης που έχουν τεθεί σε ενωσιακό ή εθνικό επίπεδο.

105

Δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι η ύπαρξη δεσμευτικών κανόνων για όλα τα θεσμικά όργανα και οργανισμούς της ΕΕ θα είχε οδηγήσει σε καλύτερα αποτελέσματα.

106

Η Επιτροπή προτίθεται να συνεχίσει να αναπτύσσει το EMAS, το οποίο συνιστά κοινή πολιτική για τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα των διοικητικών λειτουργιών των θεσμικών οργάνων και οργανισμών της ΕΕ.

Σύσταση — Κοινή πολιτική για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου

1.

Η Επιτροπή αποδέχεται εν μέρει τη συγκεκριμένη σύσταση. Κατά την άποψη της Επιτροπής, το EMAS αποτελεί το κατάλληλο μέσο πολιτικής για τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα των θεσμικών οργάνων και οργανισμών της ΕΕ. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή θα ανταποκριθεί στη συγκεκριμένη σύσταση μέσω της περαιτέρω ανάπτυξης του EMAS.

Επιπλέον, η Επιτροπή θα συνεχίσει να αναπτύσσει κατάλληλες πολιτικές για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου με οικονομικά αποδοτικό και κατά το δυνατόν ολιστικό τρόπο, μεταξύ άλλων και όσον αφορά τον στόχο για το 2030, βάσει ενδεδειγμένων εκτιμήσεων επιπτώσεων που παρέχουν πλήρη αξιολόγηση του σχετικού κόστους και των σχετικών οφελών κατά περίπτωση.

Η μείωση των εκπομπών με το μικρότερο κόστος αποτελεί σημαντική πτυχή της ισχύουσας πολιτικής και είναι ο λόγος για τον οποίο οι δεσμευτικοί στόχοι μείωσης συνήθως τίθενται σε ευρωπαϊκό επίπεδο και σε επίπεδο κρατών μελών και όχι σε οργανωτική βάση. Έτσι, διατηρείται η ευελιξία για την επίτευξη των στόχων με τον βέλτιστο δυνατό τρόπο.

Παρότι η νομοθεσία της ΕΕ δεν επιβάλλει συγκεκριμένους στόχους μείωσης των εκπομπών στις δημόσιες διοικήσεις, μπορεί ωστόσο να αναληφθεί περαιτέρω δράση στο επίπεδο αυτό, μεταξύ άλλων και μέσω της συνεχούς ανάπτυξης του EMAS που συνιστά μια κοινή πολιτική για τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα των διοικητικών λειτουργιών των θεσμικών οργάνων και οργανισμών της ΕΕ.

Κοινή απάντηση στα στοιχεία α) και β) της σύστασης 1

Η Επιτροπή δεν αποδέχεται το συγκεκριμένο μέρος της σύστασης, διότι σε αυτό δεν λαμβάνονται υπόψη ευρύτερα ζητήματα όπως η αποδοτικότητα ως προς το κόστος και οι ιδιαιτερότητες των θεσμικών οργάνων και οργανισμών της ΕΕ. Μια τέτοια προσέγγιση θα προϋπέθετε στοιχεία που να αποδεικνύουν τα προβαλλόμενα οφέλη.

107

Η Επιτροπή προτίθεται να αυξήσει την παρακολούθηση, στο πλαίσιο του συστήματος EMAS, των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου τις οποίες παράγει.

108

Η Επιτροπή έχει επικεντρώσει τις προσπάθειές της στην ενεργειακή κατανάλωση των κτιρίων της, καθώς πρόκειται για τη μεγαλύτερη πηγή εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στην οποία οι επενδύσεις είχαν τη βέλτιστη απόδοση. Η Επιτροπή εξετάζει επί του παρόντος το ζήτημα της κινητικότητας που αποτελεί τη δεύτερη μεγαλύτερη πηγή των εκπομπών της.

109

Η Επιτροπή δεν χρησιμοποιούσε κατά παράδοση προσέγγιση μηδενικού αποτυπώματος για τον υπολογισμό των εκπομπών της κατανάλωσής της σε ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές στις Βρυξέλλες. Στα κτίρια γραφείων που είναι καταχωρισμένα στο EMAS η κατανάλωση ενέργειας έχει μειωθεί κατά 40,5 % στο διάστημα από το 2005 έως το 2012 (Βρυξέλλες, kWh/ m²).

Απαντήσεις των ελεγχθέντων θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ

Σύσταση — Εναρμόνιση του υπολογισμού και της αναφοράς των εκπομπών

2.

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση με την επιφύλαξη της επιτυχούς ανάπτυξης της μεθόδου περιβαλλοντικού αποτυπώματος οργανισμού για τις δημόσιες διοικήσεις. Θεωρεί ότι, μέσω της εφαρμογής του EMAS, έχει καθιερώσει έναν ορθό τρόπο προσδιορισμού, μέτρησης και υποβολής αναφορών σχετικά με τις σημαντικότερες άμεσες και έμμεσες περιβαλλοντικές επιπτώσεις, περιλαμβανομένων των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου τις οποίες παράγει. Μέσω του EMAS και της περαιτέρω διοργανικής συνεργασίας, τα θεσμικά όργανα θα είναι σε θέση να ακολουθούν μια εναρμονισμένη προσέγγιση για τον υπολογισμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που παράγουν.

2. α)

Η μέθοδος OEF, σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής, τελεί επί του παρόντος υπό δοκιμή στο πλαίσιο εκτεταμένης πιλοτικής φάσης που θα διαρκέσει έως το τέλος του 2016. Στους στόχους της πιλοτικής φάσης περιλαμβάνεται ο καθορισμός ορισμένων τεχνικών απαιτήσεων που θα είναι καίριας σημασίας για την ευρεία εφαρμογή της μεθόδου σε ένα σύνθετο όργανο διοίκησης όπως η Επιτροπή. Επιπλέον, τα αποτελέσματα της πιλοτικής φάσης θα οδηγήσουν πιθανότατα σε αναθεώρηση/βελτίωση της μεθόδου OEF. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αυτής, η Επιτροπή δίνει προτεραιότητα στην ανάπτυξη τομεακών κανόνων OEF για τους τομείς που αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο μερίδιο περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Προφανώς, ο τομέας της δημόσιας διοίκησης δεν ανήκει σε αυτούς. Αφού αξιολογήσει τα αποτελέσματα της πιλοτικής φάσης και μόλις καταστεί διαθέσιμη η αναθεωρημένη μέθοδος OEF, η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο να δρομολογήσει εσωτερική πιλοτική φάση προκειμένου να αναπτύξει ειδικούς τομεακούς κανόνες για τον υπολογισμό και την υποβολή αναφορών σχετικά με το περιβαλλοντικό αποτύπωμα της Επιτροπής ή παρόμοιων οργάνων δημόσιας διοίκησης.

110

Η πολιτική ή η νομοθεσία της ΕΕ για το κλίμα δεν προβλέπει υποχρεωτικά συστήματα για την αντιστάθμιση των εκπομπών. Η Επιτροπή έχει επιδιώξει πραγματικές μειώσεις των εκπομπών μέσω των υφιστάμενων πολιτικών, συμπεριλαμβανομένου του EMAS.

Συστάσεις — Κοινή προσέγγιση για την εθελοντική αντιστάθμιση

3.

Η Επιτροπή αποδέχεται τη συγκεκριμένη σύσταση υπογραμμίζοντας παράλληλα την εθελοντική προσέγγιση και την αυτονομία κάθε θεσμικού οργάνου και οργανισμού της ΕΕ να αποφασίζει για την καταλληλότητα τυχόν αντιστάθμισης τέτοιου είδους.

Επιπλέον, η πολιτική ή η νομοθεσία της ΕΕ για το κλίμα δεν προβλέπει υποχρεωτικά συστήματα για την αντιστάθμιση των εκπομπών. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να επιδιώκει πραγματικές μειώσεις των εκπομπών μέσω των υφιστάμενων πολιτικών, συμπεριλαμβανομένου του EMAS.

Μια κοινή προσέγγιση για την αντιστάθμιση των εκπομπών θα πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη:

- i) την ανάγκη να αποφευχθεί τυχόν αποθάρρυνση περαιτέρω προσπαθειών για την επίτευξη πραγματικών μειώσεων των εκπομπών·
- ii) τους υφιστάμενους μηχανισμούς, περιλαμβανομένης της εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών· και
- iii) τη διαθεσιμότητα καθεστώτων υποβολής αναφορών και συστημάτων αντιστάθμισης που ανταποκρίνονται σε αρκούντως υψηλά πρότυπα. Απαιτείται επίσης εκτίμηση των επιπτώσεων στους πόρους της ΕΕ και στη χρήση δημόσιου χρήματος.

4.

Η Επιτροπή αποδέχεται τη συγκεκριμένη σύσταση. Υπάρχει δυνατότητα επιλογής από ένα ευρύτατο φάσμα πιστωτικών μορίων αντιστάθμισης με πολύ διαφορετικά επίπεδα ποιότητας.

Η χρήση αντισταθμίσεων διέπεται από κανόνες με σκοπό τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία της ΕΕ για το κλίμα, οι οποίοι, για λόγους συνέπειας, πρέπει να αντικατοπτρίζονται σε κάθε χρήση αντιστάθμισης εκ μέρους των θεσμικών οργάνων της ΕΕ. Οι εν λόγω κανόνες αφορούν τόσο την ποσότητα που σχετίζεται με την αντίστοιχη δράση όσο και τον τύπο αντιστάθμισης που θεωρείται επαρκούς ποιότητας. Είναι σημαντικό, για παράδειγμα, να διασφαλίζεται ότι οι δράσεις που χρησιμοποιούνται για αντιστάθμιση είναι πρόσθετες, υπόκεινται σε ορθή παρακολούθηση, υποβολή εκθέσεων και επαλήθευση προκειμένου να ελαχιστοποιούνται οι δυνατότητες απάτης, και διέπονται από λογιστικούς κανόνες βάσει των οποίων αποφεύγεται η διπλή καταμέτρηση.

Απαντήσεις των ελεγχθέντων θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ

Για την Επιτροπή θα εξακολουθήσει να αποτελεί πρώτη προτεραιότητα η επίτευξη πραγματικών μειώσεων των εκπομπών μέσω των υφιστάμενων πολιτικών, συμπεριλαμβανομένου του EMAS, ενώ θα εξετάσει παράλληλα και άλλες επιλογές όπως η αντιστάθμιση.

5.

Η Επιτροπή αποδέχεται τη συγκεκριμένη σύσταση, επισημαίνοντας παράλληλα ότι το όφελος για τον τοπικό πληθυσμό είναι μία μόνο από τις παραμέτρους που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση της ποιότητας των αντισταθμίσεων.

111

Η Επιτροπή συμμερίζεται την παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι τα θεσμικά όργανα πρέπει να εφαρμόσουν και/ή να χρησιμοποιούν καλύτερα το σύστημα EMAS.

112

Το EMAS είναι ένα ισχυρό και απαιτητικό εργαλείο διαχείρισης και η ταχεία εφαρμογή του δεν συμβαδίζει με τους δημοσιονομικούς περιορισμούς της πλειονότητας των θεσμικών οργάνων της ΕΕ. Οι περιορισμοί του πεδίου εφαρμογής προβλέπονται από το ίδιο το σύστημα EMAS. Το EMAS πρέπει να εφαρμόζεται με οικονομικά αποδοτικό και κατά το δυνατόν ολιστικό τρόπο.

113

Γενικά, στην πλειονότητα των περιπτώσεων χρησιμοποιείται κάποιο είδος ΠΔΣ, αν και πολλές διαδικασίες δεν είναι εξ ολοκλήρου πράσινες. Μόνο το ένα τέταρτο περίπου των συμβάσεων δεν περιλάμβαναν πράσινα κριτήρια. Με αυτό το αποτέλεσμα, τα θεσμικά όργανα σημειώνουν καλύτερες επιδόσεις από τον μέσο όρο των δημόσιων αρχών στην Ευρώπη. Σύμφωνα με μελέτη (βλέπε υποσημείωση 1 της απάντησης της Επιτροπής), που βασίστηκε σε έρευνα που διεξήχθη σε επίπεδο ΕΕ, κατά μέσο όρο το 54 % των δημοσίων αρχών συμπεριέλαβαν κάποιου είδους πράσινο κριτήριο στην τελευταία αγορά τους για 10 ομάδες προϊόντων προτεραιότητας (κατασκευές, ηλεκτρική ενέργεια, προϊόντα και υπηρεσίες καθαρισμού, κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, τρόφιμα και υπηρεσίες τροφοδοσίας, έπιπλα, εξοπλισμός γραφείου ΤΠ, χαρτί, προϊόντα και υπηρεσίες κηπουρικής, μεταφορές) κατά την περίοδο 2009-2010.

Στις περισσότερες περιπτώσεις ανακαίνισης των κτιρίων της και/ή νέων κατασκευών, η Επιτροπή χρησιμοποιεί κατά κανόνα προδιαγραφές πιστοποίησης «Breeam excellent» (άριστο επίπεδο) που δεν περιορίζονται μόνο στις ενεργειακές επιδόσεις.

114

Η Επιτροπή εξετάζει το ενδεχόμενο να αξιολογήσει περαιτέρω κατά πόσον η συμμετοχή στον ευρωπαϊκό κώδικα σχετικά με την ενεργειακή απόδοση των κέντρων δεδομένων είναι συμβατή με τις δημοσιονομικές προοπτικές, ιδίως όσον αφορά τις διοικητικές πιστώσεις.

Συστάσεις — Πλήρης εφαρμογή του EMAS και των πράσινων δημόσιων συμβάσεων

6.

Η Επιτροπή αποδέχεται τη συγκεκριμένη σύσταση και στηρίζει πλήρως την προώθηση του συστήματος EMAS. Οι περιορισμοί του πεδίου εφαρμογής προβλέπονται από το ίδιο το σύστημα EMAS προκειμένου να παρέχεται η δυνατότητα σε κάθε οργανισμό να αντιμετωπίζει τις σημαντικότερες περιβαλλοντικές πτυχές.

Η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο προσχώρησης στον ευρωπαϊκό κώδικα σχετικά με την ενεργειακή απόδοση των κέντρων δεδομένων, αφού αξιολογήσει περαιτέρω κατά πόσον αυτό είναι συμβατό με τις δημοσιονομικές προοπτικές, ιδίως όσον αφορά τις διοικητικές πιστώσεις.

7.

Η Επιτροπή αποδέχεται τη συγκεκριμένη σύσταση. Η τρέχουσα αναθεώρηση του δημοσιονομικού κανονισμού και των κανόνων εφαρμογής του θέτει το ρυθμιστικό πλαίσιο για την περαιτέρω ενθάρρυνση των πράσινων δημόσιων συμβάσεων συμπεριλαμβανομένης της κοστολόγησης κύκλου ζωής, σύμφωνα με την οδηγία 2014/24/ΕΕ.

Η Επιτροπή θα αναπτύξει περαιτέρω έγγραφα καθοδήγησης για τις πράσινες δημόσιες συμβάσεις (ΠΔΣ) και θα προωθήσει τα εν λόγω έγγραφα στους κόλπους της ομάδας GIME.

Απαντήσεις των ελεγχθέντων θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ

του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Εισαγωγή (01-11)

Όπως πράττει συνήθως σχετικά με τις ετήσιες εκθέσεις ή με κάθε άλλη ειδική έκθεση, η διοίκηση του Δικαστηρίου μελετά τις παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου με πολύ μεγάλη προσοχή και καταβάλλει πάντοτε κάθε προσπάθεια να λάβει τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή των ενδεχομένων διατυπωμένων συστάσεων.

Όπως δείχνει η παρούσα ειδική έκθεση, το Δικαστήριο αποδίδει μεγάλη σημασία στην προστασία του περιβάλλοντος και αναλαμβάνει αποφασιστική δράση στον τομέα αυτό, ιδίως στο πλαίσιο του πλήρους και διαρθρωμένου σχεδίου EMAS (eco-management and audit scheme — Σύστημα οικολογικής διαχειρίσεως και οικολογικού ελέγχου), τούτο δε παρά τους περιορισμούς στον τομέα των ανθρωπίνων και οικονομικών πόρων που του επιβλήθηκαν τα τελευταία έτη. Εξάλλου, η ως άνω δράση έχει ήδη φέρει σημαντικά αποτελέσματα, όπως δείχνουν οι επιτευχθείσες μειώσεις της εκπομπής αερίων θερμοκηπίου (ΑΘ).

Έτσι, με τις απαντήσεις που ακολουθούν σκοπεύεται κυρίως να δοθούν χρήσιμες διευκρινίσεις σε σχέση με ορισμένες παρατηρήσεις και συστάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Παρατηρήσεις (12-101)

Γενικά, χρήσιμο θα ήταν επίσης να αξιολογείται η πρόοδος στον τομέα της περιβαλλοντικής πολιτικής των διαφόρων ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων σε συνάρτηση με τους πόρους που είναι σε θέση να χρησιμοποιήσουν στο πλαίσιο αυτό. Ειδικότερα, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι οι προσπάθειες και οι δράσεις του Δικαστηρίου, που μνημονεύονται στην παρούσα ειδική έκθεση, πραγματοποιήθηκαν με τη μεγαλύτερη δυνατή οικονομία πόρων (ειδικότερα λαμβανομένης υπόψη της δημιουργίας μιας μόνο θέσεως την οποία αποδέχθηκε η αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή και η οποία πληρώθηκε το 2012).

Τούτο καθιστά δυνατή την ορθότερη εκτίμηση της επιτευχθείσας μέχρι σήμερα προόδου, όπως είναι, ιδίως:

- η εφαρμογή του σχεδίου EMAS,
- η σύνταξη μιας εξαντλητικής μελέτης σχετικά με τις εκπομπές ΑΘ που προκλήθηκαν λόγω των δραστηριοτήτων του Δικαστηρίου το 2010 και η επικαιροποίηση των κύριων σημείων της αποτιμήσεως του εν λόγω αποτυπώματος διοξειδίου του άνθρακα για τα έτη 2011 και 2012,
- η σημαντική μείωση των εκπομπών ΑΘ από το 2010 χάρη στην εφαρμογή διαφόρων βελτιωτικών προγραμμάτων δράσεως,
- το γεγονός ότι λαμβάνονται σε μεγαλύτερο βαθμό υπόψη τα περιβαλλοντικά κριτήρια στο πλαίσιο των διενεργούμενων διαγωνισμών,
- η εφαρμογή του προτύπου Breeam για το σχέδιο της πέμπτης κτιριακής επεκτάσεως του Δικαστηρίου.

Εξαντλητικός χαρακτήρας της αποτιμήσεως του αποτυπώματος διοξειδίου του άνθρακα του Δικαστηρίου και σημαντική βελτίωση του αποτυπώματος άνθρακα του οργάνου αυτού (12-61)

Στο πλαίσιο των προσπαθειών της να λάβει συγκεκριμένα μέτρα προς μείωση των εκπομπών ΑΘ, η διοίκηση του Δικαστηρίου προχώρησε ήδη από το 2010 στη σύνταξη μιας πρώτης μελέτης με τις εκπομπές ΑΘ που προκαλούνται από τις δραστηριότητές του, ενώ τα κύρια σημεία της αποτιμήσεως του αποτυπώματος αυτού επικαιροποιήθηκαν το 2013 όσον αφορά τα έτη 2011 και 2012.

Στο πλαίσιο αυτό, είναι σημαντικό να υπογραμμιστεί ότι το Δικαστήριο προέβη σε μια πολύ εξαντλητική αποτίμηση, καθόσον η θέση «Μετακινήσεις» περιλαμβάνει όχι μόνον τις μετακινήσεις μεταξύ τόπου κατοικίας και τόπου εργασίας αλλά και τις επαγγελματικές μετακινήσεις και εκείνες των επισκεπτών. Εξάλλου, οι προσπάθειες βελτιώσεως της καταστάσεως σχετικά με το αποτύπωμα άνθρακα του Δικαστηρίου δεν επικεντρώνονται αποκλειστικά στην πτυχή «Ενέργεια».

Απαντήσεις των ελεγχθέντων θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ

Οι αποτιμήσεις που πραγματοποιήθηκαν διαδοχικά οδήγησαν αντικειμενικά στη διαπίστωση μιας μείωσης των εκπομπών του Δικαστηρίου από το 2010, ιδίως στους ακόλουθους τομείς:

- μεταξύ 2011 και 2012 οι εκπομπές ΑΘ που προέρχονται από τον τομέα «Μετακινήσεις επισκεπτών» μειώθηκαν κατά 14 %,
- μεταξύ 2010 και 2011 και μεταξύ 2011 και 2012, οι εκπομπές ΑΘ που συνδέονται με την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας μειώθηκαν, αντιστοίχως, κατά 98 % και 6 %,
- μεταξύ 2011 και 2013 το κόστος επεξεργασίας των αποβλήτων μειώθηκε κατά 25 % και η ποσότητα των οικιακών αποβλήτων μειώθηκε κατά 10 % την ίδια περίοδο.

Οι ως άνω μειώσεις οφείλονται ειδικότερα στα ακόλουθα σχέδια:

- στη σύναψη συμβάσεως παροχής «πράσινης» ενέργειας με τον προμηθευτή ηλεκτρικής ενέργειας,
- στη λήψη μέτρων που παρέχουν τη δυνατότητα βελτίωσης της μονώσεως των κτιρίων,
- στη βελτίωση του ενεργειακού προγραμματισμού ορισμένων κτιρίων,
- στη μείωση των οργανικών αποβλήτων και στη βελτίωση του τρόπου επιλεκτικού διαχωρισμού των αποβλήτων.

Εξάλλου, μια πιο συγκεκριμένη εκτίμηση των εκπομπών που συνδέονται με τις «μετακινήσεις μεταξύ τόπου κατοικίας και τόπου εργασίας» και με τις «διαρροές ψυκτικών υγρών» παρέσχε τη δυνατότητα βελτίωσης της ποιότητας των στοιχείων που αφορούν τις δύο αυτές πτυχές του αποτυπώματος διοξειδίου του άνθρακα, με αποτέλεσμα τη μείωση με τον τρόπο αυτό του βαθμού αβεβαιότητας που είναι συμφυής προς τις πτυχές αυτές.

Προς εξασφάλιση της διαφάνειας, οι εκθέσεις σχετικά με το αποτύπωμα διοξειδίου του άνθρακα του Δικαστηρίου δημοσιεύθηκαν στην ιστοσελίδα Curia του Δικαστηρίου και φέρονται με τον τρόπο αυτό σε γνώση των ευρωπαίων πολιτών.

Όσον αφορά την έλλειψη συστήματος αντισταθμίσεως των εκπομπών ΑΘ, η διοίκηση του Δικαστηρίου εκτιμά ότι η χρηματοδότηση τέτοιου είδους σχεδίων αντισταθμίσεως πρέπει να εξεταστεί μόνον όταν εξαντληθούν όλες οι άλλες υφιστάμενες δυνατότητες εξάλειψης και μείωσης των εκπομπών, ειδικότερα προκειμένου να εξασφαλιστεί η πλήρης κινητοποίηση του συνόλου των εμπλεκόμενων φορέων στο πλαίσιο του θεσμικού οργάνου και να ενθαρρυνθεί όσο το δυνατόν περισσότερο η ανάληψη των αναγκαίων πρωτοβουλιών στον τομέα αυτό. Εξάλλου, η διοίκηση του Δικαστηρίου έχει την άποψη ότι η χρηματοδότηση τέτοιων σχεδίων αντισταθμίσεως απαιτεί προηγουμένως την υιοθέτηση κοινού για τα όργανα της Ένωσης τρόπου δράσεως, ειδικότερα όσον αφορά τον κατάλληλο προσδιορισμό της απαιτούμενης χρηματοδοτήσεως στο πλαίσιο του προϋπολογισμού, τα κριτήρια και τα είδη των σχετικών σχεδίων που μπορούν να γίνουν αποδεκτά, καθώς και τους πόρους του προϋπολογισμού που μπορούν να διατεθούν προς τον σκοπό αυτό.

Αυστηρή δέσμευση του Δικαστηρίου όσον αφορά την εφαρμογή του σχεδίου EMAS (62-75)

Πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η εφαρμογή του σχεδίου EMAS στο Δικαστήριο έχει εισέλθει σε πολύ έντονο στάδιο το 2012, ειδικότερα με τον διορισμό συντονιστή EMAS.

Αρχικά, η διοίκηση του Δικαστηρίου επικέντρωσε την προσοχή της στη σημασία της τακτικής ενημερώσεως και ευαισθητοποίησης των υπηρεσιών και του προσωπικού σχετικά με τα περιβαλλοντικά ζητήματα.

Στη συνέχεια, προβλέφθηκε μια λειτουργική δομή σε δύο επίπεδα, με σκοπό τη διαρκή παρακολούθηση και λειτουργία του σχεδίου EMAS.

Το 2013 συντάχθηκε σχετική μελέτη προς προσδιορισμό του πλαισίου λειτουργίας του σχεδίου EMAS εντός του θεσμικού οργάνου. Επιπλέον της εξετάσεως και καταγραφής της υφιστάμενης στο θεσμικό όργανο καταστάσεως όσον αφορά την τήρηση των περιβαλλοντικής φύσεως επιταγών του κανονισμού EMAS, η εν λόγω μελέτη είχε ως κύριο σκοπό να προσδιορίσει τα στάδια που απαιτούνται για μια τέτοια καταγραφή, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί, σύμφωνα με το προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα, το 2016.

Απαντήσεις των ελεγχθέντων θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ

Όσον αφορά τους περιβαλλοντικούς στόχους, ειδικότερα τη μείωση των εκπομπών ΑΘ, η διοίκηση του Δικαστηρίου κλίνει μάλλον υπέρ του προσδιορισμού μετρήσιμων σε σχέση με συγκεκριμένα στοιχεία στόχων (για παράδειγμα, σε συνάρτηση με την επιφάνεια των κτιρίων και/ή τον αριθμό των εμπλεκόμενων ατόμων), χάρη στους δείκτες που προβλέπει ο κανονισμός EMAS (ΕΚ 1221/2009). Πράγματι, ο προσδιορισμός απόλυτων αριθμητικών στόχων όπως προτείνει το Ελεγκτικό Συνέδριο είναι πρόσφορος μόνον όταν η σχετική βάση δεδομένων είναι αρκούντως παγιωμένη και η εξέλιξη του επιλεγέντος δείκτη είναι ικανή να παρέχει έγκυρες πληροφορίες διαχρονικά. Εντούτοις, έστω και αν δεν πληρούνται στο παρόν στάδιο οι αναγκαίες προϋποθέσεις για τον προσδιορισμό ενός αρκούντως αξιόπιστου δείκτη, τούτο θα πρέπει να καταστεί δυνατό στο άμεσο μέλλον, στο πλαίσιο της εξελίξεως του σχεδίου EMAS.

Διευκόλυνση του συνυπολογισμού περιβαλλοντικών κριτηρίων στις δημόσιες συμβάσεις («πράσινες αγορές») (77-89)

Η διοίκηση του Δικαστηρίου συμμαρτίζει την προσπάθεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου προς διευκόλυνση του συνυπολογισμού περιβαλλοντικών κριτηρίων στις δημόσιες συμβάσεις και προς προώθηση με τον τρόπο αυτό της αιεφόρου αναπτύξεως, ιδίως με τη χρησιμοποίηση του καλούμενου «Green Public Procurement toolkit» που δημοσιοποίησε η Επιτροπή. Για τον λόγο αυτό, ο οδηγός των δημοσίων συμβάσεων του Δικαστηρίου περιλαμβάνει μια ειδική παράγραφο σχετικά με τις οικολογικές δημόσιες συμβάσεις, η οποία εξάλλου παραπέμπει απευθείας στις αντίστοιχες πληροφορίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ωστόσο, η διοίκηση του Δικαστηρίου έχει τη γνώμη ότι οι ενεργούσες ως διατάκτες υπηρεσίες κάθε θεσμικού οργάνου πρέπει να διαθέτουν ένα επαρκές περιθώριο εκτιμήσεως στον τομέα των περιβαλλοντικών κριτηρίων προκειμένου να σταθμίζουν ακριβοδίκαια τα διάφορα κριτήρια εκτιμήσεως σε συνάρτηση με τις ιδιαιτερότητες κάθε διαγωνισμού.

Σημασία του προτύπου Breeam για μια βέλτιστη μείωση των επιπτώσεων των κτιρίων του Δικαστηρίου στο περιβάλλον (90-101)

Προκειμένου να μειωθούν στο ελάχιστο δυνατό οι επιπτώσεις για το περιβάλλον των κτιρίων του, η διοίκηση του Δικαστηρίου προτίμησε, για το σχέδιο της πέμπτης κτιριακής επεκτάσεως του Δικαστηρίου, το πρότυπο Breeam από το πρότυπο GBP που μνημονεύει το Ελεγκτικό Συνέδριο ως στοιχείο αναφοράς. Πράγματι, το πρότυπο Breeam δεν περιορίζεται μόνο στην πτυχή «Οικονομία ενέργειας», αλλά περιλαμβάνει και άλλες πτυχές που είναι εξίσου σημαντικές (όπως η κατανάλωση ύδατος, η διαχείριση των αποβλήτων και η αιεφόρος κινητικότητα), πράγμα το οποίο είναι ασφαλώς ο λόγος για τον οποίο το πρότυπο αυτό χρησιμοποιείται ευρέως στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων.

Συμπεράσματα και συστάσεις (102-114)

Συνολικά, το Δικαστήριο αποδέχεται τις παρατηρήσεις και τις συστάσεις της ως άνω εκθέσεως του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Συμμεριζόμενο τα συμπεράσματα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, το Δικαστήριο αναγνωρίζει τη σημασία της υιοθέτησεως του συστήματος EMAS και αναλαμβάνει ενεργά σχετική δράση από το 2012, ειδικότερα με τον διορισμό συντονιστή EMAS, που κατέστη δυνατός κατόπιν της εγκρίσεως της δημιουργίας μιας τέτοιας θέσεως από την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή. Παρά την επιβαλλόμενη στο πλαίσιο της επηρεάζουσας τον προϋπολογισμό κρίσεως οικονομία πόρων, το Δικαστήριο έχει ως σκοπό να επιτύχει την καταχώρισή του στο πλαίσιο του EMAS το 2016.

Παράλληλα, το Δικαστήριο προτίθεται να συνεχίσει τη βελτίωση των αποτελεσμάτων που αφορούν το αποτύπωμα του διοξειδίου του άνθρακα και να προωθήσει τη χρησιμοποίηση περιβαλλοντικών κριτηρίων στις δημόσιες συμβάσεις που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά του, τηρουμένων των εφαρμοστέων διατάξεων. Εξάλλου, η επόμενη, πέμπτη κατά σειρά, κτιριακή επέκταση του Δικαστηρίου θα συμβάλει ευρέως στη μείωση των επιπτώσεων για το περιβάλλον των κτιρίων του Δικαστηρίου χάρη στην τήρηση στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό των απαιτήσεων του προτύπου Breeam στον τομέα αυτό.

Τέλος, το Δικαστήριο συμμαρμίζει ειδικότερα τις συστάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου για μια μεγαλύτερη εναρμόνιση των τρόπων δράσεως και για την εντονότερη συνεργασία μεταξύ των θεσμικών οργάνων στον υπό εξέταση τομέα, ιδίως χάρη στις πρωτοβουλίες που έχει αναλάβει ή θα αναλάβει η Επιτροπή. Στο πλαίσιο αυτό, η διοίκηση του Δικαστηρίου είναι διατεθειμένη να μετάσχει στις εργασίες που θα απαιτηθούν για να προσδιοριστούν οι καλύτεροι δυνατοί τρόποι δράσεως.

της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) εκφράζει την εκτίμησή της για τον έλεγχο που διενέργησε το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί της ΕΕ υπολογίζουν, περιορίζουν και αντισταθμίζουν τα αέρια του θερμοκηπίου που εκπέμπουν, και επικροτεί την ειδική έκθεση την οποία συνέταξε το Συνέδριο για το θέμα αυτό. Η ΕΚΤ είναι απολύτως πεπεισμένη για τη σημασία των βιώσιμων πολιτικών και την αποτελεσματικότητα των συντονισμένων προσπαθειών για την αντιμετώπιση των προκλήσεων τις οποίες υφίστανται η οικονομία και το φυσικό μας περιβάλλον. Συνεπώς, η ΕΚΤ δέχεται με ιδιαίτερη ικανοποίηση τις γενικές παρατηρήσεις του Συνεδρίου σχετικά με τις ευκαιρίες που θα παρείχε στα θεσμικά όργανα της ΕΕ η θέσπιση κοινής προσέγγισης, ώστε να συμβάλλουν στην επίτευξη του μακροχρόνιου στόχου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Σ' αυτό το πλαίσιο, η ΕΚΤ σημειώνει επίσης την αναγνώριση εκ μέρους του Συνεδρίου ότι η ΕΚΤ έχει λάβει μέτρα για τη μείωση της αρνητικής επίδρασης των διοικητικών της λειτουργιών στο περιβάλλον, όπως αντανακλάται στην έκθεση σχετικά με τον έλεγχο της διαχείρισης του αποτυπώματος άνθρακα της ΕΚΤ, η οποία δημοσιεύθηκε στις 28 Απριλίου 2014. Σε συνέχεια των απαντήσεων που είχε διαβιβάσει η ΕΚΤ σχετικά με την εν λόγω έκθεση, παρακάτω παρατίθενται τα σχόλιά της επί των παρατηρήσεων και των συστάσεων της παρούσας ειδικής έκθεσης:

Παράγραφος 8 — Πίνακας 1

Η αύξηση του εγκεκριμένου ανώτατου αριθμού μελών προσωπικού της ΕΚΤ από 1 448,5 (σε ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης) το 2012 σε 2 602 το 2014 οφείλεται κυρίως στη θέσπιση του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού.

Παράγραφος 23

Όσον αφορά τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που συνδέονται με τις μετακινήσεις των μελών του προσωπικού μεταξύ κατοικίας και εργασίας, η ΕΚΤ αναπτύσσει επί του παρόντος μέθοδο υπολογισμού με σκοπό να τις συμπεριλάβει στην επόμενη αναφορά που θα υποβάλει σχετικά με το αποτύπωμα άνθρακα.

Απαντήσεις των ελεγχθέντων θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ

Παράγραφοι 83 και 88

Η ΕΚΤ εκφράζει την εκτίμησή της για την αναγνώριση εκ μέρους του Συνεδρίου ότι η ΕΚΤ έχει καταστήσει τις πράσινες δημόσιες συμβάσεις εκ των πραγμάτων υποχρεωτικές σε όλες τις συναφείς περιπτώσεις μέσω εσωτερικών οδηγιών και συστηματικής παρακολούθησης, και σκοπεύει να αρχίσει να παρουσιάζει, στις ετήσιες περιβαλλοντικές δηλώσεις της, τα επιτεύγματά της ως προς την εφαρμογή της κατευθυντήριας γραμμής για τις δημόσιες προμήθειες.

Συστάσεις 1 έως 7

Η ΕΚΤ επικροτεί και στηρίζει τις συστάσεις του Συνεδρίου που αφορούν την ανάπτυξη κοινής πολιτικής για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, την εναρμόνιση του υπολογισμού και της αναφοράς των εν λόγω εκπομπών και την αντιστάθμιση των υπολειπόμενων εκπομπών. Επιπλέον, η ΕΚΤ συμμερίζεται πλήρως τον στόχο που τίθεται με τον ευρωπαϊκό κώδικα δεοντολογίας σχετικά με την ενεργειακή απόδοση των κέντρων δεδομένων για μείωση της κατανάλωσης ενέργειας στα κέντρα δεδομένων σε όλη την Ευρώπη, γεγονός που θα συμβάλλει στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, στον περιορισμό της υπερθέρμανσης του πλανήτη και στην εξοικονόμηση χρήματος. Επιπλέον, θα εξετάσει το ενδεχόμενο να ζητήσει να της χορηγηθεί καθεστώς συμμετέχοντος.

του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου

Η Γενική Γραμματεία (ΓΓ) του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου χαιρετίζει τις παρατηρήσεις του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου και εκφράζει την εκτίμησή της για τις διατυπούμενες συστάσεις για βελτίωση.

Σύσταση 2

Η ΓΓ δέχεται τη σύσταση και εκφράζει την πρόθεσή της να εισαγάγει διαδικασία μέτρησης και αναφοράς των άμεσων και των έμμεσων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, καθιερώνοντας συγχρόνως στόχους για τη μείωσή τους. Η μέτρηση του αποτυπώματος άνθρακα και η εφαρμογή της μεθοδολογίας για τα αέρια θερμοκηπίου θα καθοριστούν ως πρωταρχικοί στόχοι του περιβαλλοντικού προγράμματος μετά την ολοκλήρωση του υπό υλοποίηση έργου EMAS.

Συστάσεις 3-5

Η ΓΓ δέχεται τις συστάσεις και εκφράζει την πρόθεσή της να καθορίσει πολιτική για την αντιστάθμιση των υπολειπόμενων αερίων του θερμοκηπίου που εκπέμπει το Συνέδριο, εισάγοντας αντιστάθμιση υψηλής ποιότητας. Οι δράσεις αυτές θα αναληφθούν αμέσως μετά την ολοκλήρωση της δράσης που περιγράφεται υπό τη σύσταση 2 ανωτέρω.

Σύσταση 6

Η ΓΓ δέχεται τη σύσταση και δηλώνει ότι το Συνέδριο θα εγγραφεί στο ευρωπαϊκό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου. Επί του παρόντος εφαρμόζεται σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης τύπου EMAS. Η αρχική περιβαλλοντική αξιολόγηση και ο έλεγχος της συμμόρφωσης των κτιρίων του Συνεδρίου με τις σχετικές κανονιστικές διατάξεις άρχισαν στις 10 Απριλίου 2014.

Η ΓΓ υποστηρίζει τη γενική αντίληψη και τους στόχους του εθελοντικού ευρωπαϊκού κώδικα δεοντολογίας σχετικά με την ενεργειακή απόδοση των κέντρων δεδομένων όσον αφορά τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας στα κέντρα δεδομένων σε ολόκληρη την Ευρώπη, κάτι που θα συμβάλει στη μείωση των εκπομπών, στον περιορισμό της υπερθέρμανσης του πλανήτη και σε εξοικονόμηση πόρων. Ως εκ τούτου, η ΓΓ θα εξετάσει το ενδεχόμενο να προσχωρήσει στον κώδικα μετά από ανάλυση από άποψη κόστους/οφέλους των επιπτώσεων και των σχετικών κινδύνων. Ήδη οι υπηρεσίες του Συνεδρίου εφαρμόζουν πολλές ορθές πρακτικές, όπως, λόγου χάριν, την εικονική παρουσίαση ή τις πράσινες συμβάσεις για την προμήθεια εξοπλισμού ΤΠ.

Σύσταση 7

Η ΓΓ δέχεται τη σύσταση και εκφράζει την πρόθεσή της να εξακολουθήσει να χρησιμοποιεί τις πράσινες συμβάσεις σε συστηματικότερη βάση, ενσωματώνοντας τις πράσινες δημόσιες συμβάσεις στο σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης του Συνεδρίου, ιδίως μέσω της ανάπτυξης εσωτερικών διαδικασιών και συστηματικής παρακολούθησης.

της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης

Η ΕΥΕΔ συστάθηκε την 1η Ιανουαρίου 2011 και μετέφερε το μεγαλύτερο μέρος του προσωπικού που εργάζεται στην έδρα της σε νέο, σύγχρονο κτίριο το οποίο ανταποκρίνεται στα βέλτιστα πρότυπα όσον αφορά την κατανάλωση ενέργειας και την προστασία του περιβάλλοντος. Η ΕΥΕΔ κληρονόμησε επίσης τρία παλαιότερα κτίρια από το Συμβούλιο. Η μίσθωσή τους λήγει το 2018 και η ΕΥΕΔ εξετάζει επί του παρόντος τον πλέον ενδεδειγμένο τρόπο βελτίωσης της απόδοσής τους, καθώς και τις εναλλακτικές λύσεις που μπορεί να προσφέρει η αγορά ακινήτων στις Βρυξέλλες.

Η διαχείριση των ακινήτων της ΕΥΕΔ στις Βρυξέλλες έχει ανατεθεί στο Γραφείο Υποδομών και Διοικητικής Υποστήριξης (ΟΙΒ) μέσω συμφωνίας σε επίπεδο υπηρεσιών, και η ΕΥΕΔ ευελπιστεί ότι το ΟΙΒ θα εφαρμόσει τις βέλτιστες πρακτικές όσον αφορά τη διαχείριση των εγκαταστάσεων.

Το 2012 η ΕΥΕΔ υπέγραψε σύμβαση για την προμήθεια πράσινης ηλεκτρικής ενέργειας υψηλής τάσης για τα κτίρια της έδρας της (σύμβαση EEAS-106-DIVA4-SUP-DIR). Η εν λόγω σύμβαση παρέχει 100 % πράσινη ηλεκτρική ενέργεια (LGO) και συμμορφώνεται επίσης με τις άδειες προμηθειών σε ομοσπονδιακό και περιφερειακό επίπεδο στο Βέλγιο.

Όσον αφορά την εκούσια συμμετοχή στο EMAS, η ΕΥΕΔ ενδιαφέρεται να μάθει περισσότερα για τη διαχείριση αυτού του προγράμματος και το πεδίο εφαρμογής του σε ουδέτερη ως προς τη χρήση των πόρων βάση. Ομοίως, η ΕΥΕΔ βλέπει θετικά το ενδεχόμενο καθιέρωσης αρχών που να διέπουν τις «πράσινες δημόσιες συμβάσεις» όποτε αυτό είναι δυνατόν να επιτευχθεί (ωστόσο, αυτό δυστυχώς δεν ισχύει πάντα για τις αντιπροσωπείες της ΕΕ σε τρίτες χώρες).

Παρ' όλα αυτά, υπάρχουν ορισμένα θετικά παραδείγματα στις αντιπροσωπείες: επί του παρόντος μελετάται ή υλοποιείται η εγκατάσταση ηλιακών συλλεκτών στις αντιπροσωπείες στην Καμπότζη, το Πράσινο Ακρωτήριο, τη Σαμόα και το Κοσσυφοπέδιο.

Σε νέα κατασκευαστικά έργα στο Μπουρούντι, τον Νίγηρα και το Μεξικό, ζητήθηκε από τους αρχιτέκτονες που είναι υπεύθυνοι για τα έργα να αναπτύξουν περιβαλλοντικές λύσεις με στόχο τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και να δώσουν προσοχή στις περιβαλλοντικές πτυχές των έργων (δηλαδή βιώσιμα υλικά, βιοκλιματικές λύσεις, χρήση εναλλακτικών πηγών ενέργειας κ.λπ.). Άλλες αγορές ακινήτων παρουσιάζουν μεγαλύτερες δυσκολίες.

Η ΕΥΕΔ έχει δεσμευθεί να πράξει περισσότερο για να περιορίσει τις εκπομπές της αερίων του θερμοκηπίου στο πλαίσιο των υφιστάμενων επιχειρησιακών περιορισμών της.

της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής και της Επιτροπής των Περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

65 — Πίνακας 6

Πέντε από τα έξι κτίρια των δύο Επιτροπών εμπίπτουν πλήρως στο πεδίο εφαρμογής του EMAS. Το έκτο κτίριο χρησιμοποιείται από κοινού με την Επιτροπή, στην οποία και ανήκει. Συνεπώς, το συγκεκριμένο κτίριο δεν συμπεριλήφθηκε στο πεδίο εφαρμογής του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης των δύο Επιτροπών, μολονότι το προσωπικό της ΕΟΚΕ και της ΕτΠ που εργάζεται σε αυτό το κτίριο υποχρεούται να εφαρμόζει τις σχετικές διαδικασίες που προβλέπει το Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Οικολογικού Ελέγχου της ΕΕ (EMAS — Eco-management audit scheme).

Οι δύο Επιτροπές εξετάζουν επί του παρόντος την προοπτική ενσωμάτωσης και αυτού του κτιρίου στο πεδίο εφαρμογής του EMAS.

72

Η ΕΟΚΕ και η ΕτΠ φρονούν ότι όλες οι νομικές απαιτήσεις (επενδύσεις) και οι έλεγχοι που απορρέουν από το EMAS, οι οποίοι είναι σημαντικοί, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη.

83

Το 2014 οι δύο Επιτροπές αποφάσισαν ότι, στο μέλλον, όλες οι Διευθύνσεις τους, ανεξαιρέτως, θα διεξάγουν υποχρεωτικές διαβουλεύσεις με την ομάδα EMAS στον τομέα των οικολογικών δημοσίων συμβάσεων, όταν η αξία της σύμβασης υπερβαίνει τις 60 000 ευρώ.

91

Η ΕΟΚΕ και η ΕτΠ συμφωνούν ότι τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί της ΕΕ θα πρέπει να καταβάλουν προσπάθειες ώστε τα κτίριά τους να πληρούν τα γενικά κριτήρια δόμησης του εκπαιδευτικού βοηθήματος για τις πράσινες δημόσιες συμβάσεις (GPP toolkit — Green Public Procurement).

Ωστόσο, στην αστική ζώνη των Βρυξελλών, όπου βρίσκονται τα κτίρια της ΕΟΚΕ και της ΕτΠ, οι δυνατότητες χρήσης τοπικών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, οι οποίες να εντοπίζονται στην περιοχή των κτιρίων, είναι περιορισμένες.

Απαντήσεις των ελεγχθέντων θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ

Επομένως, οι δύο Επιτροπές δεν μπορούν να θέσουν σε εφαρμογή την επιλογή (β) του GPP toolkit για τα κτίριά τους.

Ακόμη και αν οι Επιτροπές αύξαναν σημαντικά τον αριθμό των ηλιακών συλλεκτών που είναι εγκατεστημένοι στα κτίριά τους, αυτό θα αντιπροσώπευε ένα πολύ μικρό ποσοστό της συνολικής κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας. Η ΕΟΚΕ και η ΕτΠ εξετάζουν την προοπτική κατασκευής μιας εγκατάστασης συμπαραγωγής προκειμένου να μειώσουν το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα.

101

Η ΕΟΚΕ και η ΕτΠ ανέλυσαν τον κώδικα δεοντολογίας και σημειώνουν ότι αυτός ο κώδικας εστιάζεται, ως επί το πλείστον, σε κέντρα δεδομένων που δημιουργήθηκαν μετά το 2011, ενώ τα κέντρα δεδομένων των δύο Επιτροπών χρονολογούνται από το 2004.

Η προσυπογραφή του κώδικα δεοντολογίας θα συνεπαγόταν περιττές επιβαρύνσεις για την ΕΟΚΕ και την ΕτΠ, δεδομένου ότι εφαρμόζουν ήδη πολλές από τις ορθές πρακτικές σχετικά με τον «εξοπλισμό και τις υπηρεσίες ΤΠ» που προωθεί ο κώδικας δεοντολογίας.

105

Παρά την απουσία δεσμευτικών κανόνων για όλα τα θεσμικά όργανα, οι δύο Επιτροπές έχουν καταγράψει απτά αποτελέσματα όσον αφορά τη μείωση των εκπομπών τους στο πλαίσιο του συστήματος EMAS.

Το 2013 η κατά κεφαλήν κατανάλωση φυσικού αερίου ήταν κατά 51 % χαμηλότερη από την αντίστοιχη το 2008, ενώ η κατά κεφαλήν κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας μειώθηκε κατά 21 % σε σχέση με τα επίπεδα του 2008.

109

Οι δύο Επιτροπές επιθυμούν να υπογραμμίσουν ότι όχι μόνον αγοράζουν πράσινη ηλεκτρική ενέργεια, αλλά κατόρθωσαν, επίσης, να περιορίσουν την ενεργειακή τους κατανάλωση χάρη σε τεχνικές επενδύσεις (βλέπε επίσης σημείο 105).

Σύσταση 2

Η ΕΟΚΕ και η ΕτΠ συμφωνούν με αυτή τη σύσταση. Μόλις θεσπιστεί ένα εναρμονισμένο πρότυπο, η ΕΟΚΕ και η ΕτΠ θα εξετάσουν την προοπτική υπολογισμού των άμεσων και έμμεσων οικείων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και καθορισμού ενός συγκεκριμένου σχεδίου δράσης. Ενώσω δεν υφίσταται μια εναρμονισμένη μεθοδολογία για να

υπολογίζεται το αποτύπωμα άνθρακα, οι δύο Επιτροπές θα επενδύσουν τους πόρους τους στον μετριασμό του αποτύπωματος άνθρακα.

Σύσταση 3

Η ΕΟΚΕ και η ΕτΠ συμφωνούν με τη σύσταση ότι τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί της ΕΕ θα πρέπει να αναπτύξουν μια κοινή προσέγγιση σχετικά με αυτό το θέμα.

Εντούτοις, οι δαπάνες για την αντιστάθμιση θα πρέπει να πραγματοποιηθούν μόνον εφόσον υλοποιηθούν όλες οι δυνατές επενδύσεις για μείωση του περιβαλλοντικού αντικτύπου των δύο Επιτροπών.

111

Οι δύο Επιτροπές επιθυμούν να υπογραμμίσουν ότι αξιοποιούν πλήρως τα εργαλεία περιβαλλοντικής διαχείρισης που προωθεί η Επιτροπή.

114

Βλέπε απάντηση για το σημείο 101.

Σύσταση 6

Βλέπε απαντήσεις για τα σημεία 65 και 101.

Σύσταση 7

Η ΕΟΚΕ και η ΕτΠ συμφωνούν με αυτή τη σύσταση. Το 2014 οι δύο Επιτροπές αποφάσισαν ότι, στο μέλλον, όλες οι Διευθύνσεις, ανεξαιρέτως, θα διεξάγουν υποχρεωτικές διαβουλεύσεις με την ομάδα EMAS στον τομέα των οικολογικών δημοσίων συμβάσεων, όταν η αξία της σύμβασης υπερβαίνει τις 60 000 ευρώ.

Απαντήσεις των ελεγχθέντων θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ

της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων

Γενική παρατήρηση Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) ευχαριστεί το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ) που την κάλεσε να συμμετάσχει προαιρετικά στον έλεγχο με τίτλο «Πώς τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί της ΕΕ υπολογίζουν, περιορίζουν και αντισταθμίζουν τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου;»

Η ΕΤΕπ, ως η Τράπεζα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποδίδει κεντρική σημασία στην εταιρική ευθύνη στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της και έχει αποδεδειγμένο ιστορικό προσδιορισμού και διαχείρισης των περιβαλλοντικών της επιπτώσεων. Η ΕΤΕπ εκφράζει την ικανοποίησή της για τις διαπιστώσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι οποίες αντικατοπτρίζουν τις υψηλές επιδόσεις της στον τομέα αυτό, και έχει την ευχαρίστηση να υποβάλει τα κατωτέρω σχόλια επί των προκαταρκτικών παρατηρήσεων του ΕΕΣ:

19 και 24

Η ΕΤΕπ εξετάζει διαρκώς τις πηγές εκπομπών που περιλαμβάνονται στον κατάλογο απογραφής των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, και θα προσαρμόσει την εμβέλεια των στοιχείων που γνωστοποιεί, κατά το μέτρο που ενδείκνυται και είναι πρακτικά εφικτό.

42

Η ΕΤΕπ μείωσε τις κατά κεφαλήν εκπομπές της που συνδέονται με την κινητικότητα από 11,10 τόνους ισοδ. CO₂ το 2007 σε 7,10 τόνους ισοδ. CO₂ το 2012, δηλαδή κατά 36 %.

45, 48 και 50

Η ΕΤΕπ πιστεύει ότι η γνωστοποίηση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και σε κατά κεφαλήν όρους επιτρέπει να φανούν καλύτερα οι επιπτώσεις που έχουν στις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα ορισμένοι λειτουργικοί παράγοντες, όπως ο όγκος των δραστηριοτήτων και ο αριθμός των υπαλλήλων.

58

Η ΕΤΕπ, αφού θέσπισε σειρά μακροπρόθεσμων μέτρων μείωσης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, τα οποία έχουν σε μεγάλο βαθμό τεθεί σε εφαρμογή, αποφάσισε από το 2013 και εξής να αντισταθμίζει τις εναπομένουσες εκπομπές άνθρακα και έχει επιλέξει ένα έργο REDD+¹ για να προβεί σε τέτοια αντιστάθμιση.

Σύσταση 1

Η ΕΤΕπ θα θεωρούσε ευπρόσδεκτη μια κοινή πολιτική για τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα των διοικητικών λειτουργιών των θεσμικών οργάνων και οργανισμών της ΕΕ, όπως προτείνεται στη σύσταση.

Σύσταση 2

Η ΕΤΕπ θα θεωρούσε ευπρόσδεκτη μια εναρμονισμένη προσέγγιση για τον υπολογισμό και την αναφορά των άμεσων και έμμεσων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τα θεσμικά όργανα και οργανισμούς της ΕΕ.

Συστάσεις 3-5

Από το 2013 η ΕΤΕπ αντισταθμίζει τις εναπομένουσες εκπομπές άνθρακα με πιστωτικά μόρια προερχόμενα από ένα έργο REDD+ το οποίο έχει επικυρωθεί βάσει των προτύπων VCS (Verified Carbon Standard) και CCBA (Climate, Community and Biodiversity Alliance) —επίπεδο «Gold»— και το οποίο συμβάλλει όχι μόνο στον περιορισμό των εκπομπών αλλά και στην αιεφόρο ανάπτυξη αποφέροντας οφέλη για τον τοπικό πληθυσμό.

Σύσταση 6

Η ΕΤΕπ λαμβάνει υπό σημείωση τη σύσταση του ΕΕΣ και θα την εξετάσει προσεκτικά στο πλαίσιο της εφαρμογής συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης.

¹ Το πρόγραμμα για τη μείωση των εκπομπών από την αποψίλωση και την υποβάθμιση των δασών (Reducing Emissions from Deforestation and Degradation — REDD) αποτελεί πρωτοβουλία του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών που αποσκοπεί να συμβάλει στην αποτροπή της καταστροφής των δασών παγκοσμίως. Η πρωτοβουλία «REDD+» προωθεί, εκτός από την αποφυγή της καταστροφής των δασών, και άλλους σκοπούς, όπως τη διατήρηση της άγριας χλωρίδας και πανίδας, την ανάπτυξη κοινοτήτων και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, και την ενίσχυση των δασικών αποθεμάτων άνθρακα, ως παράγοντες ευεργετικούς για την κοινωνική ανάπτυξη.

Απαντήσεις των ελεγχθέντων θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ

του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Ασφάλειας της Αεροπορίας

Ο EASA αναγνωρίζει πλήρως τη σημασία της ελαχιστοποίησης του αντικτύπου των δραστηριοτήτων του στο περιβάλλον και της ελαχιστοποίησης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Πράγματι, η περιβαλλοντική προστασία στον τομέα της πολιτικής αεροπορίας αποτελεί μέρος της νομικής εντολής του ως ρυθμιστικής αρχής.

Κατά το αρχικό στάδιο της σύστασής του που ξεκίνησε το 2003, ο EASA δεν ήταν σε θέση να προσηλωθεί στη λήψη ολοκληρωμένων μέτρων για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Τώρα όμως, έχοντας πλέον φτάσει στο στάδιο σταθεροποίησης της ανάπτυξής του και δεδομένων των διαφόρων αποφάσεων που ελήφθησαν πρόσφατα σε επίπεδο διοίκησης, ο EASA θα μπορέσει να επικεντρωθεί στο θέμα αυτό, μέσω:

- 1) της δρομολόγησης το 2014 του «έργου GREEN», μιας εσωτερικής πρωτοβουλίας για το περιβάλλον που προωθείται από τον εκτελεστικό διευθυντή.
- 2) της μεταφοράς, το 2016, του EASA σε νέα έδρα όπου θα είναι ο μοναδικός μισθωτής, γεγονός που θα του παράσχει περισσότερες ευκαιρίες μείωσης του αποτυπώματος άνθρακά του· και
- 3) της συγκέντρωσης των βασικών επιχειρησιακών δραστηριοτήτων του (όπως, για παράδειγμα, οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, τα επαγγελματικά ταξίδια και η διαχείριση συνεδρίων), οι οποίες αντιπροσωπεύονται στο σύνολό τους στο έργο GREEN.

Φιλοδοξία του έργου GREEN είναι η περαιτέρω ευαισθητοποίηση αναφορικά με τις υποχρεώσεις του EASA απέναντι στο περιβάλλον και τη δέσμευσή του να διασφαλίσει σχέσεις καλής γειτονίας. Οι άμεσοι στόχοι του έργου θα είναι οι εξής:

- 1) η χάραξη της περιβαλλοντικής πολιτικής του EASA λαμβάνοντας υπόψη τη φύση και τον αντίκτυπο των δραστηριοτήτων του·
- 2) ο καθορισμός βασικών δεικτών περιβαλλοντικών επιδόσεων και σταδιακών στόχων·
- 3) η κατάρτιση διαδικασιών σύναψης πράσινων δημόσιων συμβάσεων· και
- 4) η συμμετοχή σε πράσινα έργα σε συνεργασία με την τοπική κοινότητα.

18 και 19

Το έργο GREEN εξετάζει τρόπους μέτρησης και αναφοράς των περιβαλλοντικών επιδόσεων του EASA, κυρίως σε σχέση με τις εκπομπές του από το 2014 και μετά, χρησιμοποιώντας το 2013 ως έτος βάσης. Κατά την εξέταση του βέλτιστου τρόπου μέτρησης και αναφοράς των εκπομπών, το έργο θα λάβει υπόψη την αναφορά αποτυπώματος άνθρακα του Κοινοβουλίου.

45

Το έργο GREEN θα θεσπίσει στόχους για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου του EASA, χρησιμοποιώντας πιθανότατα το έτος 2013 ως έτος αναφοράς.

59

Όσον αφορά την αντιστάθμιση άνθρακα, το 2012 ο EASA εισήγαγε ένα σύστημα αντιστάθμισης άνθρακα για τα επαγγελματικά ταξίδια με τρένο. Επιπλέον, το έργο GREEN θα ενθαρρύνει τη χρήση μέσων μεταφοράς «φιλικών προς το κλίμα» για τις μετακινήσεις από και προς τον χώρο εργασίας, τα επαγγελματικά ταξίδια και τις μετακινήσεις των επισκεπτών. Εφόσον οι δημοσιονομικοί περιορισμοί το επιτρέψουν, θα εξετάσει το ενδεχόμενο εφαρμογής της αντιστάθμισης των εκπομπών στα αεροπορικά επαγγελματικά ταξίδια.

65

Το έργο GREEN θα επανεξετάσει το ενδεχόμενο της σταδιακής εφαρμογής ορισμένων στοιχείων του EMAS λαμβάνοντας υπόψη τη μεταφορά του στη νέα του έδρα το 2016. Ο EASA θα εξετάσει το ενδεχόμενο να ζητήσει την αναγνώριση των περιβαλλοντικών βελτιώσεων που έχει επιτύχει κάνοντας χρήση συστημάτων λιγότερο επίσημων από το EMAS.

Σύσταση 1

Ο EASA χαιρετίζει τη χάραξη μιας κοινής πολιτικής με σκοπό τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Μια τέτοια πολιτική θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη το ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων των θεσμικών οργάνων και των οργανισμών. Κατά τη χάραξη κοινής πολιτικής, η Επιτροπή θα πρέπει να διαβουλευτεί με τα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς και να εξετάσει το ενδεχόμενο να επιδοτήσει, εξ ολοκλήρου ή εν μέρει, τα έξοδα που σχετίζονται με την εφαρμογή της. Επισημαίνεται ότι το έργο GREEN αναμένεται να θεσπίσει στόχους για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Απαντήσεις των ελεγχθέντων θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ

Σύσταση 2

Το έργο GREEN θα εξετάσει τον καλύτερο δυνατό τρόπο εφαρμογής της μεθόδου περιβαλλοντικού αποτυπώματος οργανισμού (OEF) της Επιτροπής στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του EASA.

Συστάσεις 3, 4 και 5

Ο EASA χαιρετίζει την ευκαιρία συνεργασίας με τα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς για την ανάπτυξη μιας κοινής προσέγγισης εθελοντικής αντιστάθμισης, που θα βασίζεται σε ένα μητρώο αναγνωρισμένων συστημάτων, για την παροχή αντισταθμίσεων υψηλής ποιότητας.

Ο EASA αναγνωρίζει πως η ανάπτυξη μιας τέτοιας μεθόδου θα μπορούσε να συνεισφέρει όχι μόνο στη μείωση των εκπομπών αλλά και στην αειφόρο ανάπτυξη προς όφελος του τοπικού πληθυσμού που αφορούν τα έργα. Επιπλέον, εάν υπήρχε ένα σύστημα αντιστάθμισης το οποίο θα ήταν οργανωμένο σε επίπεδο θεσμικών οργάνων της ΕΕ και θα ήταν διαθέσιμο για όλα τα θεσμικά και λοιπά όργανα και οργανισμούς της ΕΕ, ενδεχομένως να μπορούσαν να προβλεφθούν οικονομίες κλίμακας.

Σύσταση 6

Το έργο GREEN θα επανεξετάσει τη δυνατότητα σταδιακής εφαρμογής ορισμένων στοιχείων του EMAS λαμβάνοντας υπόψη τη μεταφορά του στη νέα του έδρα το 2016. Ο EASA θα εξετάσει τα οφέλη που θα προκύψουν από την αναγνώριση των περιβαλλοντικών βελτιώσεων που έχει επιτύχει κάνοντας χρήση συστημάτων λιγότερο επίσημων από το EMAS.

Το έργο GREEN θα εξετάσει επίσης τα οφέλη προσχώρησης του EASA στον Ευρωπαϊκό κώδικα δεοντολογίας σχετικά με την ενεργειακή απόδοση των κέντρων δεδομένων, κυρίως στο πλαίσιο της μεταφοράς του στη νέα του έδρα το 2016.

Επισημαίνεται ότι, μέσω του έργου GREEN, ο EASA δεσμεύεται να διασφαλίσει σχέσεις καλής γειτονίας μέσω της συνεργασίας του με την τοπική κοινότητα.

Σύσταση 7

Ο EASA χαιρετίζει την πρόταση τροποποίησης των δημοσιονομικών κανόνων και/ή των κανόνων περί δημόσιων συμβάσεων για την προώθηση και τη διευκόλυνση των «πράσινων δημόσιων συμβάσεων». Το έργο GREEN στηρίζει την ενσωμάτωση «πράσινων» τυποποιημένων διατάξεων στις διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων του EASA και, μετά τη θέσπισή τους, θα διασφαλίσει την παρακολούθηση της εφαρμογής τους. Οι διατάξεις των εκπαιδευτικών βοηθημάτων για τις ΠΔΣ θα χρησιμοποιηθούν και θα ενσωματωθούν στις προδιαγραφές (τεχνικές προδιαγραφές, κριτήρια επιλογής και/ή ανάθεσης) κατά περίπτωση.

του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος

19 — Πίνακας 2

Το 2012, όπως και τα προηγούμενα χρόνια, ο ΕΟΠ αγόρασε ηλεκτρική ενέργεια μόνο από ανανεώσιμες πηγές. Οι εκπομπές από την κατανάλωση ενέργειας για θέρμανση στο βασικό μας κτίριο, στην οδό Kongens Nytorv 6, ανήλθαν το 2012 σε 71 τόνους CO₂. Ο Οργανισμός προέβη σε αντιστάθμιση αυτών των εκπομπών μαζί και με τις εκπομπές που προέκυψαν από την κατανάλωση ενέργειας για θέρμανση το 2010 και το 2011 (βλέπε παράγραφο 54 της έκθεσης).

Συστάσεις

Ο ΕΟΠ συμφωνεί πλήρως με τις συστάσεις που διατύπωσε το Ελεγκτικό Συνέδριο.

του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Φαρμάκων

12 και 13

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων έχει λάβει κάποια πρώτα μέτρα για τον μετριασμό του αποτυπώματος του άνθρακα που προκαλούν οι δραστηριότητές του. Το σημαντικότερο μέτρο στο οποίο έχει προβεί είναι η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές. Η ηλεκτρική ενέργεια είναι η μεγαλύτερη πηγή εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα για τον Οργανισμό, οι οποίες εξαιρέθηκαν εντελώς με την αγορά ηλεκτρικής ενέργειας από 100 % ανανεώσιμες πηγές.

Πέραν τούτου, ο Οργανισμός δεν καίει άλλα καύσιμα ούτε διαθέτει ίδια οχήματα.

Με σκοπό να προετοιμαστεί για την εφαρμογή κοινής προσέγγισης για τον υπολογισμό του αποτυπώματος άνθρακα, ο Οργανισμός καταγράφει τις εκπομπές από τα επαγγελματικά ταξίδια και τα ταξίδια επισκεπτών που διοργανώνει ο ίδιος. Οι μετακινήσεις μεταξύ κατοικίας και εργασίας χωρίς αυτοκίνητο ενθαρρύνονται από την απόφαση του Οργανισμού να μην ενοικιάζει πλέον χώρους στάθμευσης αυτοκινήτων από το 2015 και μετά, ενώ στο πλαίσιο των περαιτέρω μέτρων προετοιμασίας του ενσωματώνει πράσινα κριτήρια στις οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις του EMA.

18

Μετά την έγκριση της περιβαλλοντικής στρατηγικής του EMA τον Δεκέμβριο 2013, με την οποία ο Οργανισμός δεσμεύεται να συμμορφώνεται με τη νομοθεσία περί κλιματικής αλλαγής 2008 του Ηνωμένου Βασιλείου, καθώς και με τις οδηγίες του Ηνωμένου Βασιλείου για την υποβολή περιβαλλοντικών εκθέσεων οι οποίες εγκρίθηκαν τον Ιούνιο 2013, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων θα περιλαμβάνει εφεξής περιβαλλοντικές πληροφορίες στις ετήσιες εκθέσεις του.

19

Έως ότου υπάρξουν εναρμονισμένες οδηγίες για την υποβολή περιβαλλοντικών πληροφοριών, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων θα περιλάβει έναν περιορισμένο αριθμό βασικών δεικτών επιδόσεων στα μη οικονομικά του στοιχεία, οι οποίοι θα αφορούν την κατανάλωση ενέργειας, τις μεταφορές και τα απορρίμματα.

45

Ο Οργανισμός θα καθορίσει στόχους για τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου στο σχέδιο δράσης που πρόκειται να καταρτίσει στο πλαίσιο του συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης.

65

Στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής δέσμευσης του EMA, ο Οργανισμός έχει ξεκινήσει περιβαλλοντικό έλεγχο, ο οποίος θα ακολουθηθεί από εφαρμογή περιβαλλοντικής πολιτικής και καθιέρωση συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης. Η τελική ένταξη στο σύστημα EMAS της ΕΕ αναμένεται κατά τη διάρκεια του 2015.

99 και 100

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων έχει επισημάνει στους ιδιοκτήτες των κτιρίων του την πιστοποίηση Green Building της ΕΕ και έχει ήδη ενημερωθεί για τις ενέργειες που έχουν ξεκινήσει για να εγγραφούν στο πρόγραμμα.

101

Ο Οργανισμός προετοιμάζεται για την εγγραφή του στον ευρωπαϊκό κώδικα δεοντολογίας σχετικά με την ενεργειακή απόδοση των κέντρων δεδομένων.

του Γραφείου Εναρμόνισης στο Πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα)

Σχετικά με τις παρατηρήσεις που αφορούν τον έλεγχο «How do the EU institutions and bodies calculate, reduce and offset their greenhouse gas emissions?» («Πώς τα θεσμικά και λοιπά όργανα και οι οργανισμοί της ΕΕ υπολογίζουν, μειώνουν και αντισταθμίζουν τις οικείες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου;»), κατόπιν ανάλυσης του περιεχομένου τους από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Γραφείου Εναρμόνισης στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (ΓΕΕΑ), από τις εν λόγω παρατηρήσεις δεν προκύπτει κάποιο ιδιαίτερο σχόλιο από την πλευρά του ΓΕΕΑ.

Οι παρατηρήσεις που αφορούν συγκεκριμένα το ΓΕΕΑ αντικατοπτρίζουν ορθώς την πραγματικότητα της περιβαλλοντικής διαχείρισης του ΓΕΕΑ κατά τον χρόνο εκπόνησης του ελέγχου.

Οι γενικές παρατηρήσεις που αναφέρονται σε όλα τα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς που αποτέλεσαν αντικείμενο της ανάλυσης αντιστοιχούν στα αντικειμενικά στοιχεία που περιλαμβάνονται στον έλεγχο.

Τα συμπεράσματα και οι συστάσεις που προέκυψαν από τον έλεγχο είναι επαρκώς τεκμηριωμένα/-ες και εύλογα/-ες. Υποδεικνύουν την πορεία που πρέπει να ακολουθηθεί για την ενίσχυση, μέσω του παραδείγματος, της αξιοπιστίας της περιβαλλοντικής πολιτικής που προωθείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΠΩΣ ΘΑ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΙΤΕ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕ

Δωρεάν εκδόσεις:

- ένα αντίτυπο:
από το EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).
- περισσότερα από ένα αντίτυπα ή αφίσες/χάρτες:
από τις αντιπροσωπείες της Ευρωπαϊκής Ένωσης(http://ec.europa.eu/represent_el.htm),
από τα γραφεία εκπροσώπησης στις εκτός ΕΕ χώρες (http://eeas.europa.eu/delegations/index_el.htm),
επικοινωνώντας με την υπηρεσία Άμεση Ευρώπη (http://europa.eu/eurodirect/index_el.htm) ή
καλώντας τον αριθμό 00 800 6 7 8 9 10 11 (δωρεάν τηλεφωνικός αριθμός από όλη την Ένωση) (*).

(*) Οι πληροφορίες παρέχονται δωρεάν, και οι κλήσεις είναι γενικώς δωρεάν (ενδέχεται όμως κάποιες κλήσεις που πραγματοποιούνται μέσω ορισμένων τηλεπικοινωνιακών φορέων ή από τηλεφωνικούς θαλάμους ή ξενοδοχεία να χρεώνονται).

Εκδόσεις επί πληρωμή:

- από το EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Συνδρομές επί πληρωμή:

- μέσω των εμπορικών αντιπροσώπων της Υπηρεσίας Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (http://publications.europa.eu/others/agents/index_el.htm).

Προκειμένου να εξασφαλιστεί η αξιοπιστία της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την κλιματική αλλαγή, τα θεσμικά και λοιπά όργανά της πρέπει να πρωτοπορήσουν στη χάραξη και την εφαρμογή πολιτικών για τη μείωση των ιδίων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου. Η ειδική έκθεση εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο τα θεσμικά και λοιπά όργανα της ΕΕ απαντούν στην πρόκληση να συμβάλουν στην επίτευξη του στόχου της ΕΕ για κατά τουλάχιστον 20 % μείωση των εκπομπών σε σχέση με τα επίπεδα του 1990 έως το 2020 περιορίζοντας τον αντίκτυπο των διοικητικών επιχειρήσεών τους στο περιβάλλον.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Υπηρεσία Εκδόσεων